



Załącznik Nr 1 do zarządzenia
Nr BR.0050.346.2023.EKSiP
Burmistrza Myśluborza
z dnia 17 marca 2023r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE MYŚLIBÓRZ NA LATA 2023-2030



MYŚLIBÓRZ 2023



SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA I METODYKA PRACY NAD STRATEGIĄ	6
1.2. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	8
1.2.1. SAMORZĄDOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE	8
1.2.2. KRAJOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE	10
1.2.3. UNIJNE DOKUMENTY STRATEGICZNE.....	11
DIAGNOZA	12
2.1. SPOŁECZNO-GOSPODARCZA CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	14
2.1.1. INFORMACJE OGÓLNE I POŁOŻENIE	14
2.1.2. DEMOGRAFIA	16
2.1.3. RYNEK PRACY	21
2.1.4. SYTUACJA MIESZKANIOWA	23
2.1.5. OŚWIATA I WYCHOWANIE	26
2.1.6. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO	32
2.1.7. DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	38
2.1.8. KULTURA.....	39
2.2. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ....	42
2.2.1. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	42
2.2.2. GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ	47
2.2.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA	53
2.2.4. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ	56
2.2.5. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	62
2.2.6. WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA	70
2.2.7. OSOBY STARSZE, NIESAMODZIELNE I Z NIEPEŁNOPRAWNOŚCIAMI	73
2.3 ANALIZA SWOT	78
2.4. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ	82
STRATEGIA.....	86
3.1. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	88
4. HARMONOGRAM REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH CELÓW OPERACYJNYCH ..	104
5. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	106
6. PODSUMOWANE I WNIOSKI	107
7. WYKAZ SKRÓTÓW	109



WPROWADZENIE

WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Myślibórz na lata 2023-2030 została opracowana dla wyznaczenia celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań mających w efekcie przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, a w szczególności tych osób, które są zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Dokument jest kontynuacją działań zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Myślibórz na lata 2016-2020, przyjętej Uchwałą Rady Miejskiej w Myśliborzu nr XXI/176/2016 z dnia 29 marca 2016 i przedłużonej do 2023 roku.

Najważniejsze problemy społeczne występujące na terenie Gminy Myślibórz zostały zdiagnozowane na podstawie danych statystycznych i sprawozdań. Dodatkowo przeprowadzono analizę strategiczną opartą na identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT). Z opracowanej diagnozy wyłaniają się konkretne problemy, nad którymi powinna skupić się polityka społeczna gminy.

1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA I METODYKA PRACY NAD STRATEGIĄ



Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z obowiązku prawnego nałożonego na samorząd gminny i powiatowy na mocy art. 17.1 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku:

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Celem tych programów jest reintegracja, integracja osób i rodzin z różnych powodów zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane przez gminy jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Na treść i realizację gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ również inne akty prawne, do których należą:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
2. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
4. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
5. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
6. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
7. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,



8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
10. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
11. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
12. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
13. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
14. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
15. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
16. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Uwarunkowania prawne jedynie w części określają zakres niniejszego dokumentu. Zakres Strategii jest dostosowany do specyficznych potrzeb mieszkańców. Ważne jest, aby dobrze zdiagnozować zagrożenia i zaplanować działania, które przyczynią się do prawidłowego funkcjonowania osób mieszkających w Gminie. Opracowanie kompleksowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma zapobiegać przeciwnościom dnia codziennego, jak i nagłym sytuacjom kryzysowym.

Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu wykorzystano następujące metody pozyskiwania danych:

DESK RESEARCH. Podstawą tej metody są dokumenty statystyki publicznej, sprawozdania, analizy i publikacje, roczniki statystyczne. Przy sporządzaniu diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy wykorzystano dane Urzędu Miejskiego w Myśliborzu, Ośrodka Pomocy Społecznej w Myśliborzu za lata 2017-2021 oraz dane Głównego Urzędu Statystycznego, które obejmują okres od 2017 do 2021 roku, jeżeli nie zaznaczono inaczej.

BADANIE ANKIETOWE. Jest to element partycypacji społecznej, uwzględnienie udziału mieszkańców w procesie tworzenia strategii. Badania opinii publicznej oparte o kwestionariusz ankietowy, w którym mieszkańcy Gminy pytani byli o ogólne warunki życia i dotyczące ich problemy społeczne. Badania ankietowe były przeprowadzone od 23 września do 10 listopada 2022 roku. Wpłynęło 387 ankiet, z czego 71% kwestionariuszy wypełniły kobiety, a 29% mężczyźni. W większości (29%) osoby wypełniające ankietę były wieku 36 - 45 lat, poniżej tej granicy były osoby w wieku 26-35 (23%). Najwięcej, bo aż 39% osób posiada wykształcenie średnie, a 36% osób wyższe. Ponad połowa (55%) ankietowanych pracuje na podstawie umowy o pracę, a 14% jest emerytem lub rencistą. 97,4% ankietowanych było mieszkańcami gminy Myślibórz, a zaledwie 2,6% (10 osób) pochodziło spoza jej terenu. W kwestii sytuacji rodzinnej największy udział odpowiadających mieści się w przedziale posiadania 2-3 dzieci (55,6%). Biorąc z kolei stan cywilny, 65% ankietowanych jest w związku małżeńskim, 23% jest panną bądź kawalerem, 5% rozwódką bądź rozwodnikiem, a 5% wdową lub wdowcem.

SPOTKANIA KONSULTACYJNE. Podczas pierwszego spotkania roboczego dnia 7 września 2022 roku Zespół powołany Zarządzeniem Burmistrza Myśliborza (Zarządzenie nr BR.0050.295.2022EKSIP z dnia 7

września 2022 r.) składający się z pracowników Urzędu Miejskiego w Myśliborzu oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Myśliborzu zapoznał się z harmonogramem prac nad strategią. Została przeprowadzona również dyskusja na temat obszarów problemowych w Gminie Myślibórz. Na kolejnych spotkaniach omawiano cel główny Strategii oraz opracowywano cele strategiczne, operacyjne, a także kierunki działań, przy udziale przedstawicieli instytucji publicznych.

KONSULTACJE SPOŁECZNE. Bardzo ważny element partycypacji społecznej, proces dialogu pomiędzy przedstawicielami władz (każdego szczebla - od lokalnych po centralne) a mieszkańcami, mający na celu zebranie głosów mieszkańców i w oparciu o nie podjęcie przez władze optymalnych decyzji w sprawach publicznych. Konsultacje społeczne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Myślibórz na lata 2023-2030 zostały przeprowadzone w formie elektronicznej. Mieszkańcy mogli wnieść uwagi za pośrednictwem opracowanego formularza.

1.2. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI



Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Myślibórz ze względu na swój charakter musi opierać się na korespondencji i współzależności z dokumentami strategicznymi na poziomie zarówno gminy, powiatu myśliborskiego jak i województwa zachodniopomorskiego. Dodatkowo pod uwagę należy również wziąć zapisy wynikające z dokumentów ogólnokrajowych, które wyznaczają trendy i główne kierunki rozwoju polityki społecznej oraz są zgodne z dokumentami europejskimi.

1.2.1. SAMORZĄDOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 roku (Uchwała Nr VIII/100/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 czerwca 2019 r.)

Sformułowane w tym dokumencie cele strategiczne są reakcją na zidentyfikowane problemy oraz przyszłościowe wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozwojowe. Biorąc pod uwagę potencjał i sytuację regionu oraz jego możliwości rozwojowe sformułowano misję dla województwa zachodniopomorskiego: „Pomorze Zachodnie – lider niebieskiego i zielonego wzrostu, zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców”. Jako cele strategiczne wyznaczono:

- Otwarta społeczność – świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności – otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości,
- Dynamiczna gospodarka - kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianie konkurencyjności regionu,



- Sprawny samorząd – skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych,
- Partnerski region – silna pozycja i aktywna rola w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych.

Program Rozwoju Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2030 (Uchwała Nr XXXV/244/2021 Rady Powiatu w Myśliborzu z dnia 28 czerwca 2021 roku)

Powyższy program stanowi podstawowy dokument programowy określający cele rozwojowe obszaru oraz kierunki działań samorządu powiatowego w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego w perspektywie na lata 2021-2031. Dokument określa misję i wizję Powiatu Myśliborskiego i został stworzony dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszaru i z myślą o poprawie życia mieszkańców. W Programie określono następujące cele strategiczne:

- Wykorzystanie endogenicznego potencjału i zasobów powiatu do budowy silnej i konkurencyjnej gospodarki oraz tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy,
- Niwelowanie barier rozwojowych regionu i zwiększenie dostępności usług dla osób z obszarów marginalizowanych,
- Zwiększenie intensywności działań dla ochrony środowiska, bioróżnorodności oraz adaptacja do zmian klimatu,
- Poprawa standardów cywilizacyjnych życia mieszkańców i przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego,
- Nowoczesna edukacja, podniesienie świadomości i aktywizacja lokalnej społeczności oraz kreowanie poczucia tożsamości regionalnej.

W poprzedniej **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Myślibórz na lata 2016-2020 (przedłużonej na lata 2021-2022 uchwałą NR XXXVI/328/2021 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 28 października 2021 r.)** określono następujące cele strategiczne:

- Pomoc na rzecz osób dotkniętych problemem niepełnosprawności i starości,
- Stworzenie systemu pomocy dla osób dotkniętych przemocą domową, problemami alkoholowymi i narkomanią,
- Opieka nad rodziną i dzieckiem. Wzmocnienie trwałości rodziny i przeciwdziałanie jej wykluczeniu i dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- Pomoc na rzecz rodzin i środowisk dotkniętych problemem bezrobocia.

W dokumencie wyznaczającym długofalowe działania, mające na celu poprawę funkcjonowania Powiatu Myśliborskiego oraz podniesienia jakości życia społeczności lokalnej, a więc w **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myśliborskim na lata 2022-2026 (Uchwała Nr L/337/2022 Rady Powiatu w Myśliborzu z dnia 29 czerwca 2022 roku)**, określono następujące cele strategiczne:

- Zintegrowany system wsparcia rodziny umożliwiający rozwój dzieci i młodzieży,
- Wzmocnienie i rozwój systemu rodzinnej pieczy zastępczej oraz zwiększenie skuteczności procesu usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej,
- Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

1.2.2. KRAJOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE

Raport Polska 2030

Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” wskazuje wyzwania w perspektywie do 2030 roku:

- wzrost i konkurencyjność,
- sytuacja demograficzna,
- wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- odpowiedni potencjał infrastruktury,
- bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,
- gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- solidarność i spójność regionalna,
- poprawa spójności społecznej,
- sprawne państwo,
- wzrost kapitału społecznego Polski.

Wskazuje się również na pięć kluczowych czynników rozwoju kraju w perspektywie 2030 roku:

- warunki dla szybkiego wzrostu inwestycji,
- wzrost aktywności zawodowej i mobilności Polaków,
- rozwój produktywności i innowacyjności,
- efektywna dyfuzja rozwoju w wymiarze regionalnym i społecznym,
- wzmocnienie kapitału społecznego i sprawności państwa.

Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021-2030 (Uchwała nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r.)

Dokument ten, oparty na zasadzie solidarności i pomocy, ma zapewnić niezależne funkcjonowanie OzN oraz dostępność komunikacyjną. Wyznaczono następujące obszary priorytetowe :

- niezależne życie,
- dostępność,
- edukacja,
- praca,
- warunki życia i ochrona socjalna,

- zdrowie,
- budowanie świadomości,
- koordynacja.

Strategia obejmuje również 130 działań operacyjnych z konkretnymi wskaźnikami.



W aspekcie wzmocnienia kapitału społecznego szczególnie istotne są działania zmierzające do zwiększenia spójności społecznej. Instrumenty polityki społecznej powinny być nastawione przede wszystkim na likwidację bądź minimalizację przyczyn wykluczenia. Ważna jest integracja społeczna i ekonomiczna. Należy podjąć działania, które będą częścią aktywnej polityki społecznej, a osoby dotknięte dysfunkcjami i deficytami będą miały szansę w pełni uczestniczyć w codziennym życiu ogółu społeczeństwa.

1.2.3. UNIJNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

Europejski filar praw socjalnych opiera się na 20 podstawowych zasadach uporządkowanych według trzech następujących kategorii:

- I. równe szanse i dostęp do zatrudnienia,
- II. uczciwe warunki pracy,
- III. ochrona socjalna i integracja społeczna.

Ostatnia, trzecia kategoria dotyczy spraw związanych z pomocą społeczną, znajdują się w niej następujące filary: opieka nad dziećmi i wsparcie dla dzieci, ochrona socjalna, świadczenia dla bezrobotnych, minimalny dochód, świadczenia emerytalne i renty, służba zdrowia, integracja osób z niepełnosprawnościami, opieka długoterminowa, mieszkalnictwo i pomoc dla bezdomnych i dostęp do niezbędnych usług.



Wdrażanie zasad i praw określonych w ramach europejskiego filaru praw socjalnych ma zapewnić większe włączenie społeczne wszystkich obywateli Unii Europejskiej. Włączenie społeczne było jednym z jedenastu priorytetów polityki spójności w okresie 2014–2020. Aspekt włączenia społecznego będzie obecny również w programie EFS+ (Europejski Fundusz Społeczny) na lata 2021-2027. Zostanie on wzmocniony dzięki połączeniu FEAD (Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym) i EFS. Umożliwi to łatwiejsze łączenie zapewniania pomocy żywnościowej i materialnej ze wsparciem na rzecz włączenia społecznego. Europejski Fundusz Społeczny+ będzie głównym instrumentem finansowym UE służącym inwestowaniu w kapitał ludzki oraz głównym nośnikiem wzmocnienia spójności społecznej, poprawy sprawiedliwości społecznej i zwiększania konkurencyjności w Europie.



DIAGNOZA

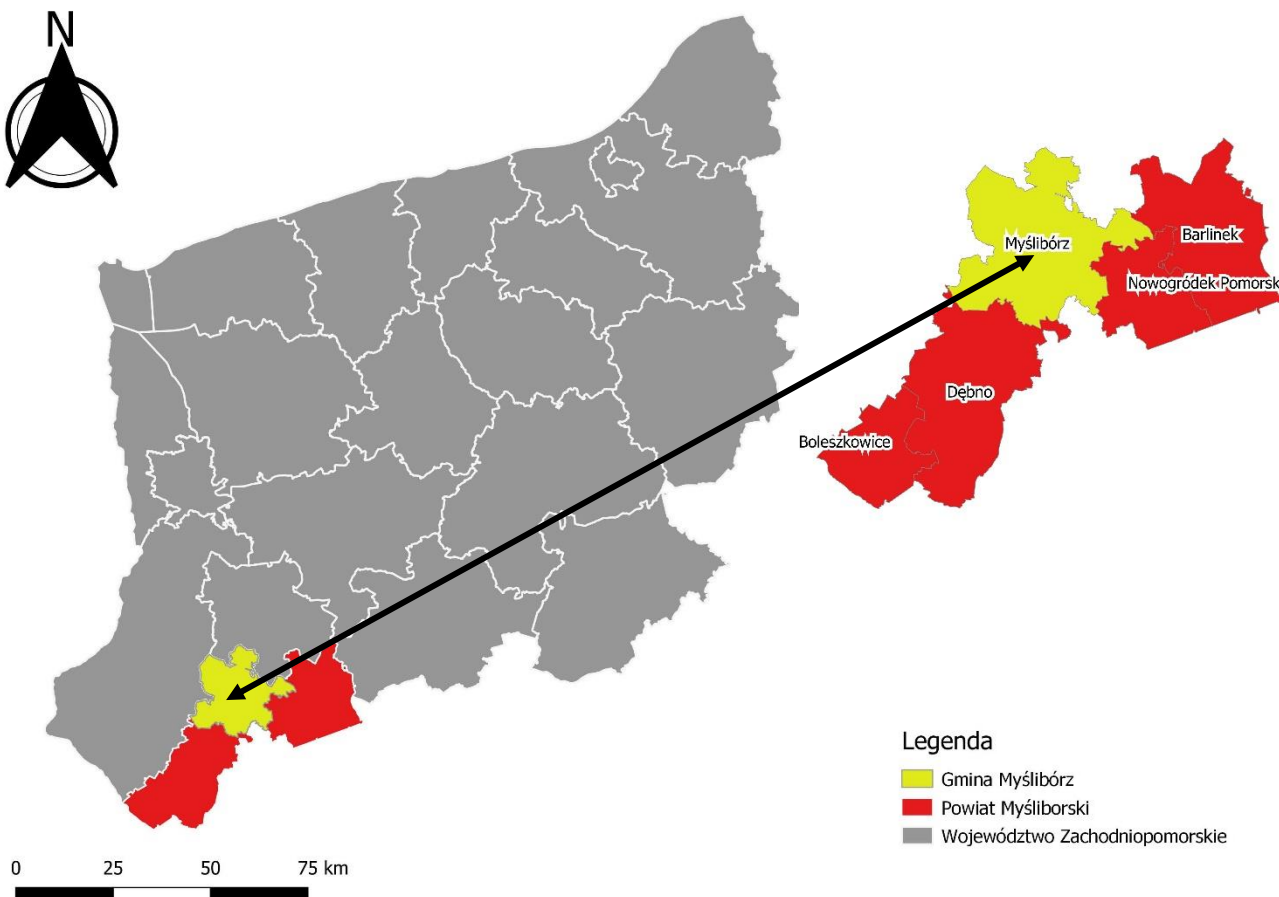
DIAGNOZA

2.1. SPOŁECZNO-GOSPODARCZA CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1.1. INFORMACJE OGÓLNE I POŁOŻENIE



Myślibórz jest gminą miejsko-wiejską, znajdującą się w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w centralnej części powiatu myśliborskiego. W skład Gminy Myślibórz, oprócz miasta Myślibórz będącym jednocześnie siedzibą powiatu myśliborskiego, wchodzi 29 sołectw: Chłopowo, Czerników, Czółnów, Dalsze, Dąbrowa, Derczewo, Głazów, Golenice, Gryżyno, Kierzków, Myśliborzyce, Klicko, Kruszwin, Listomie, Ławy, Kolonia Myśliborzyce, Nawrocko, Otańów, Prądnik, Pszczelnik, Renice, Rościn, Rów, Sitno, Sulimierz, Tarnowo, Wierzbnica, Wierzbówek oraz Zgoda.



O wyjątkowości Gminy świadczy fakt, iż leży na Pojezierzu Myśliborskim przynależącym do Pojezierza Zachodniopomorskiego. Warunki naturalne panujące w Gminie wpływają na jej atrakcyjność przyrodniczą, która cechuje się występowaniem licznych obiektów ochrony przyrody, zajmujących łącznie 63% powierzchni

Gminy. Wśród nich wyróżnia się rezerваты, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, a także użytki ekologiczne.

Niewątpliwie jednym z najbardziej wyjątkowych miejsc jest Myśliborskie Sanktuarium Miłosierdzia Bożego oraz Dom Macierzysty Zgromadzenia Sióstr Jezusa Miłosiernego. W nowożytne dzieje miasta wpisują się dwie wielkie postacie św. Siostra Faustyna Kowalska i bł. Ks. Michał Sopoćko. W latach 1935-1937 i późniejszych św. Faustyna otrzymała od Boga liczne prorocze wizje, które między innymi dotyczyły „niedużego kościółka” i nowego zgromadzenia, jakie przy tym kościele miało rozpocząć swoją działalność. Swoje widzenia s. Faustyna spisała w „Dzienniczku” i opowiedziała o nich swemu spowiednikowi ks. Michałowi Sopoćce. Przy myśliborskim Sanktuarium od roku 2013 funkcjonuje naukowy Instytut Miłosierdzia, co roku odbywają się Seminaria Miłosierdziowe, a „Różą Miłosierdzia” honoruje się „Samarytanina Roku”, wyłanianego w powszechnym plebiscycie. Wspaniale rozwija się również i rozszerza swoją działalność Zgromadzenie Sióstr Jezusa Miłosiernego, założone przez ks. Michała Sopoćkę. Obecnie posiada ono już kilkadziesiąt placówek w Polsce, a także poza jej granicami, zarówno w Europie jak i na innych kontynentach.

Powierzchnia Gminy Myślibórz wynosi 32 867 ha. Największą część Gminy zajmują grunty rolne – ich powierzchnia wynosi 20 216 ha, tj. 61,5% powierzchni gminy. W tej grupie natomiast dominują grunty orne stanowiące 80% wszystkich użytków rolnych. Lesistość Gminy Myślibórz na tle sąsiadujących terenów jest stosunkowo niska i wynosi 7 926 ha, co stanowi 22,5% powierzchni całkowitej gminy.

Na gruntach zabudowanych i zurbanizowanych przeważają tereny komunikacyjne, w tym drogi (990 ha, tj. 66% gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, które łącznie stanowią 1 481 ha powierzchni całkowitej gminy). Istotny jest także udział terenów mieszkaniowych (160 ha; 10%), innych terenów zabudowanych (100 ha; 6,7%), terenów kolejowych (84 ha, 5,6%), terenów rekreacyjnych (61 ha, 4,1%) oraz zurbanizowanych terenów niezabudowanych (54 ha, 3,6%). Tereny przemysłowe stanowią 30 ha, a więc zaledwie 2%.

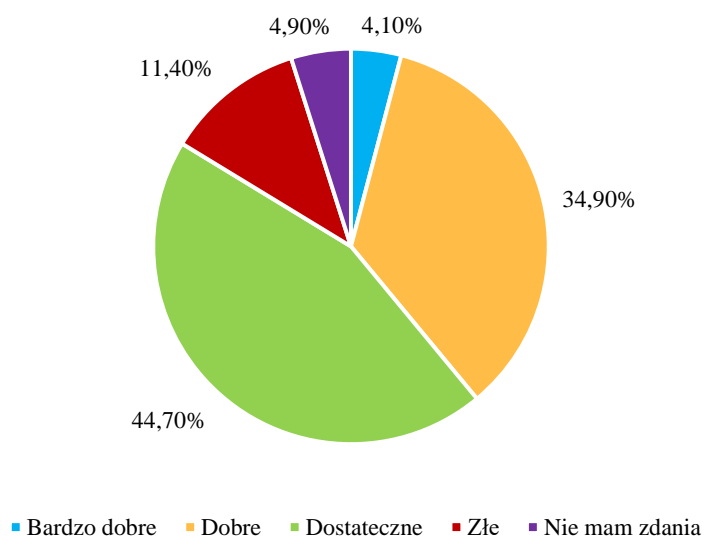
Centralny układ drogowy Gminy tworzą drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Łączna długość wszystkich dróg wynosi ok. 873 km, tj.:

- 1) drogi krajowe (o łącznej długości 85,8 km na terenie Gminy),
- 2) drogi wojewódzkie (o łącznej długości 11 km na terenie Gminy),
- 3) drogi powiatowe (o łącznej długości 163 km na terenie Gminy),
- 4) drogi gminne (o łącznej długości 413,27 km na terenie Gminy),
- 5) drogi niepubliczne (o łącznej długości ok. 200 km na terenie Gminy).

W mieście krzyżują się drogi krajowe i wojewódzkie: nr 23: Myślibórz-Dębno-Sarbinowo, nr 26: Renice (węzeł S3) - Chojna-Krajnik Dolny, nr 128: Ławy-Otanów-Kierzków-Rów. Najbliżej położonymi miastami są: Gorzów Wielkopolski (36 km, 37 min) oraz Szczecin (81 km, 59 min). Najbliższe stacje kolejowe znajdują się w Choszczynie, Gorzowie Wielkopolskim, Stargardzie oraz Szczecinie, a najbliższym portem lotniczym jest Szczecin-Goleniów.

Podczas badań ankietowych, mieszkańcy Gminy Myślibórz ocenili aktualne warunki życia. Najczęściej wskazywano odpowiedzi: dobre oraz dostateczne. Szczegóły przedstawia wykres kołowy poniżej.

Wykres 1. Ocena mieszkańców w zakresie warunków życia w Gminie Myślibórz



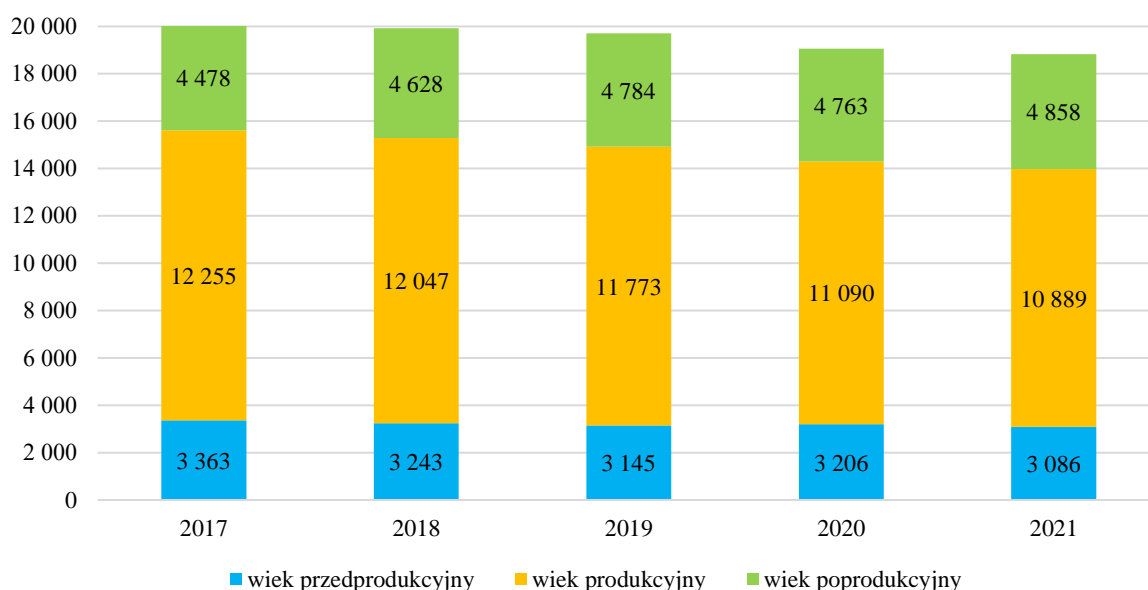
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych

2.1.2. DEMOGRAFIA

Gminę Myślibórz w 2021 roku zamieszkiwało 18 883 osób, w tym 9 601 kobiet oraz 9 232 mężczyzn. W porównaniu z danymi z 2017 roku, nastąpił spadek mieszkańców o 1 263 osób, co stanowi 4% ogółu mieszkańców. Ponadto nastąpiły zmiany w strukturze mieszkańców według grup ekonomicznych:

- zmniejszyła się liczba osób w wieku 17 lat i mniej, czyli mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym tj. z 3 363 osób w 2017 roku do 3 086 osób w 2021 roku (różnica wynosi 277),
- zmniejszyła się liczba osób w wieku produkcyjnym z 12 255 osób w 2017 roku do 10 889 osób w 2021 roku (różnica wynosi 1 366),
- wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym tj. dla mężczyzn – 65 lat i więcej, dla kobiet – 60 lat i więcej; w 2017 roku zanotowano 4 478 osób natomiast w 2021 roku – 4 858 osób, a więc o 380 osób więcej.

Obrazuje to wykres zamieszczony poniżej.

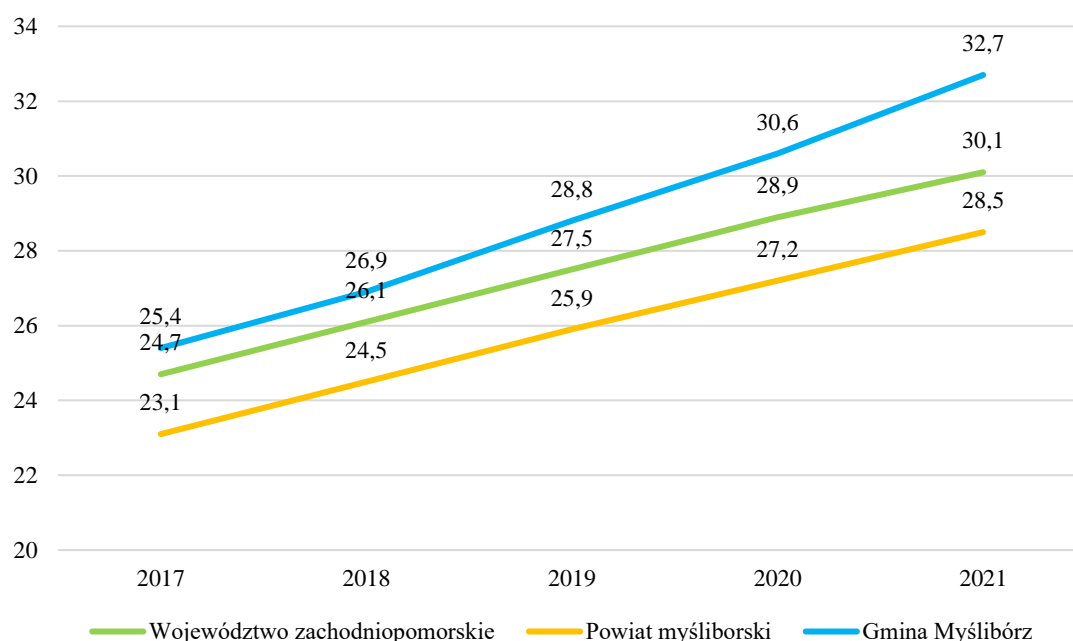
Wykres 2. Ludność według ekonomicznych grup wieku w Gminie Myślibórz w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Potwierdzeniem starzenia się społeczeństwa jest wzrost wartości współczynnika obciążenia demograficznego. To stosunek liczby osób w wieku 65 lat i starszych do liczby osób w wieku produkcyjnym (od 15 do 64 lat). W Gminie Myślibórz w 2021 roku wartość wskaźnika jest najwyższa, tj. 32,70%, w powiecie myśliborskim osiągnęła wartość 28,50%, a w województwie zachodniopomorskim 30,10%. W analizowanym okresie (2017-2021) w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego wskaźnik wzrósł o:

- o 7,2 punktu procentowego w Gminie Myślibórz,
- o 5,4 punktu procentowego w powiecie,
- o 5,4 punktu procentowego w województwie.



Wykres 3. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

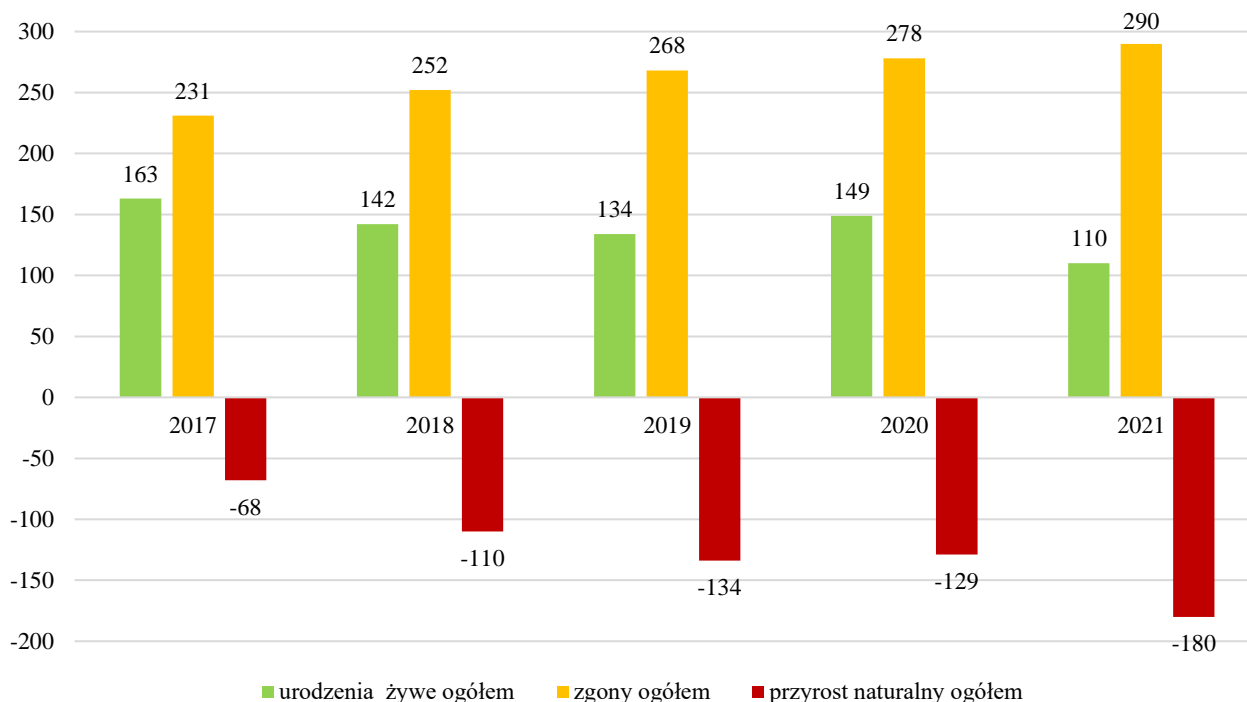
Odpowiedzią Gminy na trendy społeczne związane ze starzeniem się społeczeństwa jest prowadzenie polityki senioralnej, która ma na celu aktywizację seniorów oraz pomoc dla nich w codziennych czynnościach. Na terenie Gminy Myślibórz funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Myśliborzu. Myśliborscy mieszkańcy korzystają także z usług DPS-ów w miejscowościach: Piłka-Zamyślin, Trzcianka, Nowogard, Moryń, Resk, Nowy Czarnów, Raba Niżna oraz Jaromin. Seniorzy mają możliwość udziału w programach aktywizacyjnych. Osoby po 60 roku życia mogą wnioskować o Zachodniopomorską Kartę Seniora, która umożliwia korzystanie, na preferencyjnych warunkach, z katalogu ofert: kultury, edukacji, rekreacji, transportu i innych usług oferowanych przez partnerów programu. Ponadto jedną z form wsparcia jest także program Korpus Wsparcia Seniorów, którego celem jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom starszym - zarówno w miejscu zamieszkania, jak i poza nim. Na pomoc seniorom wysyła się wolontariuszy, którzy mają wspierać ich w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto od 2011 roku działania na rzecz ludzi starszych podejmuje także Myśliborski Uniwersytet Trzeciego Wieku, który m.in. prowadzi edukację z różnych dziedzin nauki, profilaktyki, zdrowia, kultury, sztuki, ekologii czy nauk społecznych.

Współczynnik przyrostu naturalnego to stosunek różnicy między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów do liczby ludności w połowie badanego okresu lub do średniego stanu ludności w tym okresie – wyrażony w ‰ (tj. na 1000 ludności).

Od kilku lat w Gminie Myślibórz odnotowuje się ujemny przyrost naturalny, w 2021 roku na terenie Gminy współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł -9,23, przy czym w 2017 wynosił -3,37. Jest to najniższa wartość

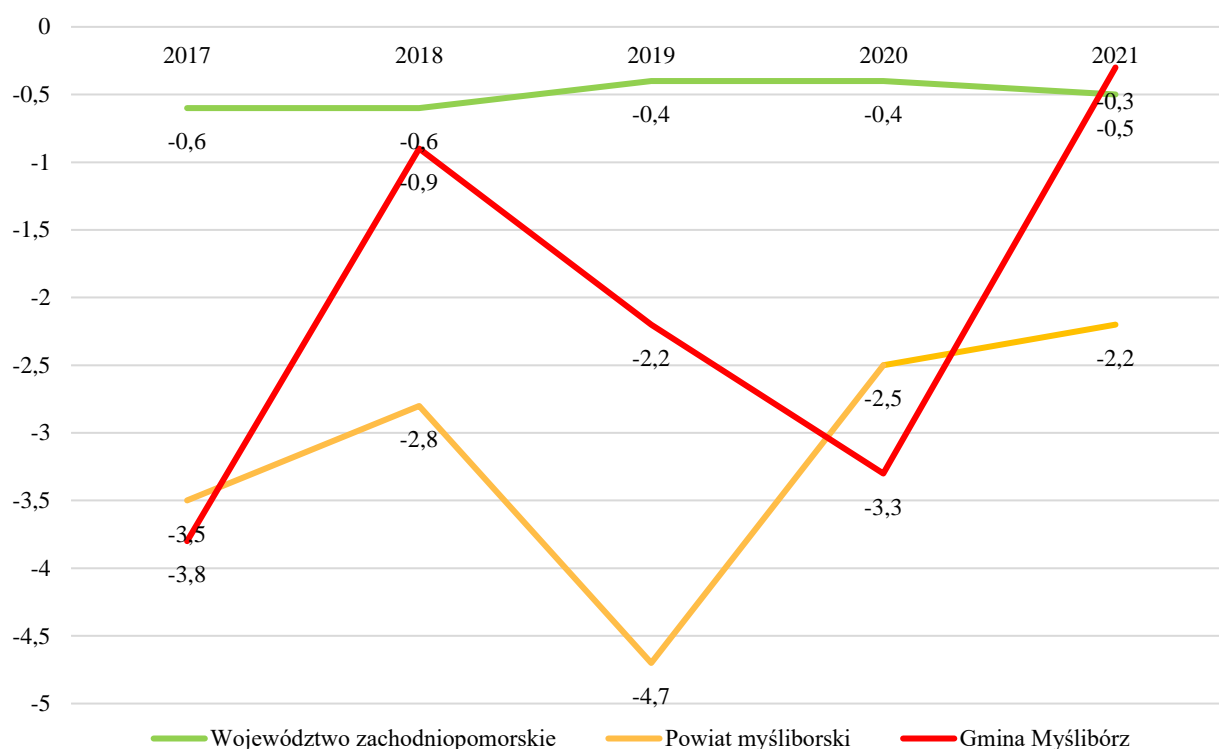
biorąc pod uwagę wskaźniki dla powiatu myśliborskiego, gdzie w 2021 roku wynosił on -7,92, a w województwie zachodniopomorskim -6,18. Sytuacja ta jest charakterystyczna dla całego kraju i porównywalna w powiecie. Zwiększa się także współczynnik zgonów, natomiast maleje współczynnik urodzeń. Szczegółowo obrazuje to poniższy wykres.

Wykres 4. Współczynnik liczby urodzeń, zgonów oraz przyrostu naturalnego na terenie Gminy Myślibórz w latach 2017-2021



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Problemem Gminy Myślibórz jest odpływ mieszkańców, saldo migracji ogółem na 1000 mieszkańców w latach 2017 – 2021 utrzymuje wartość ujemną. Warto jednak podkreślić, że ulega ono zwiększeniu – w 2017 roku było na poziomie -3,8, a w 2021 roku wartość wskaźnika wynosiła zaledwie -0,3. Oznacza to, że coraz więcej ludzi się zameldowuje, a coraz mniej wymeldowuje, co jest pozytywnym aspektem. Podobna sytuacja jest w powiecie myśliborskim oraz województwie zachodniopomorskim, gdzie wskaźnik salda migracji na 1000 osób w 2021 wyniósł kolejno: -2,2 oraz -0,5. Jednym z powodów takiego stanu rzeczy może być większa możliwość uzyskania zatrudnienia w większych miastach oraz za granicą.

Wykres 5. Saldo migracji na 1000 mieszkańców w Gminie Myślibórz w latach 2017-2021 powiatu oraz województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Podsumowując sytuację demograficzną w Gminie Myślibórz należy stwierdzić, że obserwowane zmiany zarówno w zakresie starzenia się społeczeństwa jak i zmniejszającej się liczby mieszkańców odzwierciedlają ogólnopolski oraz europejski trend. Stanowi to poważny problem dla miejscowych władz, których działania powinny skoncentrować się w najbliższych latach na stworzeniu przyjaznych warunków do życia dla mieszkańców, prowadzeniu aktywnej polityki senioralnej oraz kontynuowaniu działań w zakresie rozwoju lokalnego rynku pracy i rozwoju kapitału ludzkiego.

Warto wspomnieć także o społeczności romskiej zamieszkującej tereny gminy Myślibórz (ok. 60-70 osób). Od 2017 do 2020 roku prowadzony był Program integracji społeczności romskiej na terenie Polski, w ramach którego realizowano zadania takie jak: zakup podręczników dla uczniów pochodzenia romskiego, zakup odzieży sportowej i obuwia sportowego z przeznaczeniem na zajęcia kultury fizycznej i innych zajęć sportowych w sali gimnastycznej, w plenerze oraz na pływalni krytej, zakup odzieży sportowej i obuwia sportowego z przeznaczeniem na zajęcia rehabilitacyjne dla ucznia z niepełnosprawnością realizującego obowiązek szkolny w Niepublicznym Dziennym Ośrodku Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym w Barlinku, profilaktyka zdrowotna w tym prowadzenie szczepień oraz badań lekarskich wśród społeczności romskiej. Skupiano się także na poprawie jakości życia społeczności romskiej poprzez i modernizację zamieszkałego przez nią budynku mieszkalnego przy ul. Niedziałkowskiego 5, 74-300 Myślibórz. W 2020 r. Gmina Myślibórz w ramach „Programu integracji społeczności romskiej w Polsce” realizowała zadanie pod

nazwą „Wsparcie talentów”. W ramach zadania „Wsparcie talentów” realizowanego przez Myśliborski Ośrodek Kultury dla dzieci, młodzieży i dorosłych odbywały się warsztaty muzyczne i wokalne.

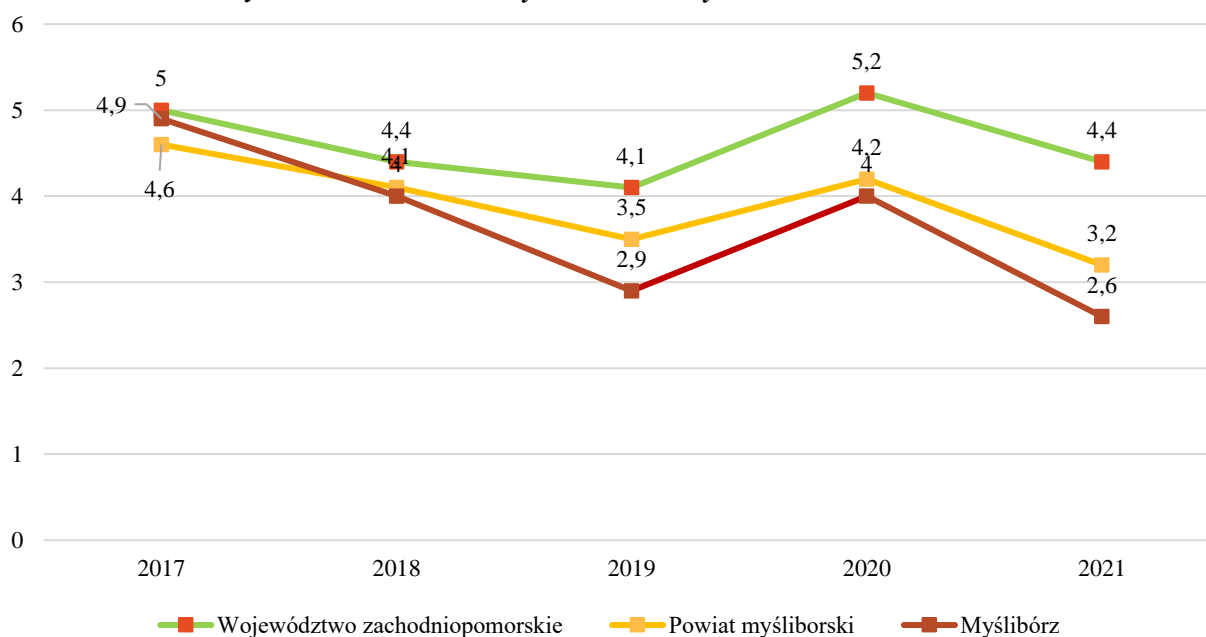
2.1.3. RYNEK PRACY



Na podstawie danych otrzymanych z Głównego Urzędu Statystycznego można zaobserwować ogólny spadek liczby osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne na przestrzeni 5 lat. W 2017 w Gminie Myślibórz zarejestrowanych było 606 osób (245 kobiet oraz 353 mężczyzn). Do roku 2021 liczba ta spadła do 298 osób (141 kobiet oraz 157 mężczyzn). Na terenie całego powiatu myśliborskiego więcej jest bezrobotnych kobiet niż mężczyzn. Biorąc pod uwagę dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Myśliborzu z ostatnich trzech lat, jest to średnio o 210 kobiet więcej. Udział bezrobotnych

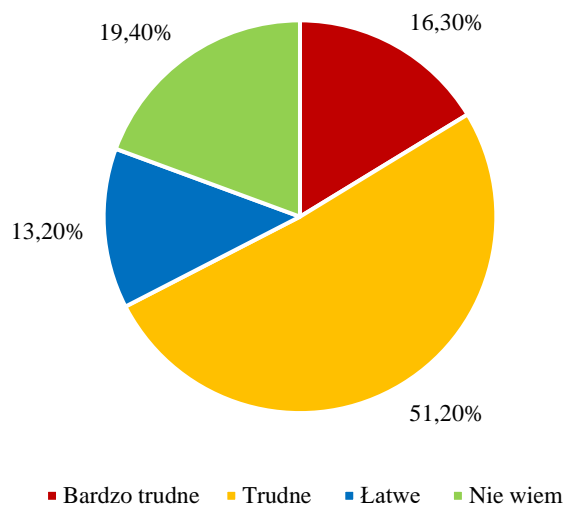
zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Myślibórz od 2017 roku do 2019 zmalał o 2%, w 2020 nastąpił wzrost do 4%, jednak w 2021 znów uległ zmniejszeniu o 1,4%. Sytuacja podobnie wyglądała w powiecie myśliborskim oraz województwie zachodniopomorskim.

Wykres 6. Udział bezrobotnych w Gminie Myślibórz w latach 2017-2021



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Mieszkańcy Gminy Myślibórz biorący udział w badaniu ankietowym, w 51% ocenili możliwość znalezienia pracy i poziom zarobków na lokalnym rynku pracy jako trudne, a 16% jako bardzo trudne. 13% ankietowanych uważa, że sytuacja na lokalnym rynku pracy jest dobra, a znalezienie pracy łatwe.

Wykres 7. Możliwość znalezienia pracy według ankietowanych w Gminie Myślibórz

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet

Opierając się na danych Powiatowego Urzędu Pracy w Myśliborzu znaczny spadek zauważyć można w liczbie osób, które odbywały staże organizowane przez PUP w powiecie myśliborskim. Staż stanowi formę aktywizacji zawodowej osoby bezrobotnej, która umożliwia nabycie umiejętności praktycznych, a także kompetencji do wykonywania pracy przez realizowanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej przez starostę z pracodawcą, według określonego programu. Stażysta otrzymuje co miesiąc stypendium w wysokości 120,00% zasiłku dla bezrobotnych. W 2017 roku w Gminie Myślibórz ukończyło staż 269 osób, a w roku 2021 – 135 osób.

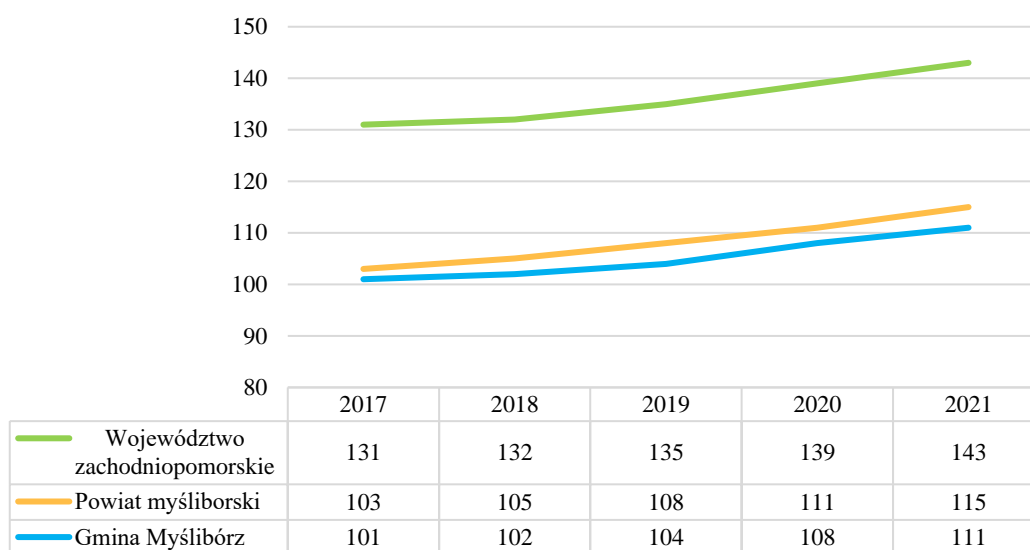
PUP w Myśliborzu udziela również dofinansowań na podjęcie działalności gospodarczej. Tego rodzaju forma wsparcia przeznaczona jest dla osób bezrobotnych, absolwentów CIS (Centrum Integracji Społecznej), absolwentów KIS (Klub Integracji Społecznej) lub dla osób niepozostających w zatrudnieniu lub niewykonyujących innej pracy zarobkowej opiekunów osoby z niepełnosprawnościami, którzy chcą założyć własną działalność gospodarczą. Na przestrzeni 5 lat w Gminie Myślibórz z powyższej formy wsparcia skorzystały łącznie 73 osoby, z którymi PUP w Myśliborzu podpisał umowy o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, przy złożeniu łącznie 108 wniosków,

Prace społecznie użyteczne to forma wsparcia skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej albo uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego. Prace te odbywają się bez nawiązania stosunku pracy. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Starosta refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60,00% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu. Świadczenie to może być w całości finansowane z budżetu gminy. Z tej formy wsparcia na terenie powiatu myśliborskiego w ciągu ostatnich 6 lat

skorzystało 89 osób. Zauważyć można zmniejszenie się liczby osób, które skorzystały z tej formy wsparcia; w 2017 roku odnotowano 23 osoby, a w roku 2021 17 osób.

Gmina Myślibórz charakteryzuje się stosunkowo niskim wskaźnikiem przedsiębiorczości, czyli podmiotami gospodarki narodowej wpisanymi do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców. W porównaniu z województwem zachodniopomorskim wskaźnik ten jest dużo niższy, jednak zbliżony do wartości dla powiatu myśliborskiego. Niewątpliwie wpływa to na proces likwidacji negatywnych skutków przemian społeczno-gospodarczych. Szczegóły opisywanych przemian obrazuje wykres poniżej.

Wykres 8. Podmioty na 1 000 mieszkańców zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2015-2019



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Podsumowując, kontynuacja wsparcia dla osób biernych zawodowo, międzysektorowa współpraca lokalnych władz, organizacji pozarządowych oraz sektora prywatnego, przy jednoczesnym wsparciu finansowym ze środków krajowych oraz unijnych spowoduje uaktywnienie gospodarcze tego regionu i wzrost aktywizacji zawodowej mieszkańców. Należy jednak uwzględnić skutki gospodarcze pandemii SARS-CoV-2, które mogą spowolnić ten proces.

2.1.4. SYTUACJA MIESZKANIOWA



Gmina Myślibórz w swoich zasobach posiada 514 lokali komunalnych oraz 86 socjalnych. Zasady przyznawania mieszkań z zasobów mieszkaniowych zostały określone Uchwałą Nr XXII/187/2016 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 26 kwietnia 2016 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Myślibórz. Zgodnie z zapisami wyżej wymienionego dokumentu osoby ubiegające się o przydział mieszkania powinny być mieszkańcami Gminy Myślibórz, znajdować się w trudnych warunkach mieszkaniowych (m.in. w lokalach o znacznym przegęszczeniu czy

niespełniających wymagań dla pomieszczeń na pobyt ludzi), spełnić kryteria dochodowe oraz złożyć pisemny wniosek o przydział lokalu. Prawo do najmu lokalu stałego i socjalnego z preferencją punktową mają wychowankowie, którzy opuszczają placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodzinne domy dziecka czy rodziny zastępcze.

Tabela 1. Liczba lokali socjalnych oraz mieszkalnych w Gminie Myślibórz w latach 2015-2019

	Lokale socjalne	Lokale komunalne
2017	103	486
2018	100	498
2019	90	506
2020	87	516
2021	86	514

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Gmina Myślibórz dba o zwiększanie zasobów mieszkań komunalnych. Przedmiotem projektu dotyczącego rewitalizacji Rynku Miejskiego w Myśliborzu jest zmiana funkcji budynku przy ul. Ratuszowej 12. Modernizacja budynku polegała na kompleksowym remoncie wewnątrz obiektu oraz wykonaniu przebudowy wraz ze zmianą sposobu użytkowania w następujący sposób: parter budynku (z przeznaczeniem na pomieszczenie spełniające funkcje publiczne), w tym świetlica służąca potrzebom instytucji non-profit oraz samym mieszkańcom obszaru rewitalizacji, **pierwsze i drugie piętro będzie przeznaczone na mieszkania komunalne oraz wydzielenie co najmniej jednego mieszkania chronionego.**

W 2021 roku realizowano politykę czynszową w zakresie sukcesywnego wzrostu czynszów (jedno ze źródeł finansowych zadań remontowych) i pomocy dla najuboższej grupy mieszkańców (nie tylko w zasobach komunalnych) poprzez obniżenie czynszu na okres 12 miesięcy i wypłatę dodatków mieszkaniowych. W celu pomocy finansowej w utrzymaniu mieszkania przez najemców i właścicieli o niskich dochodach, oprócz wypłaty dodatków mieszkaniowych Gmina zastosowała obniżenie czynszów dla 12 użytkowników na łączną kwotę 12 378,12 zł. Stan zadłużenia mieszkańców w roku 2021 r. to 73 umowy - 786 689,94 zł.

W ramach przeprowadzonego badania ankietowego 29% wskazało budowę mieszkań socjalnych jako działania, które samorząd gminny powinien podjąć, by ograniczyć obszary problemów społecznych.

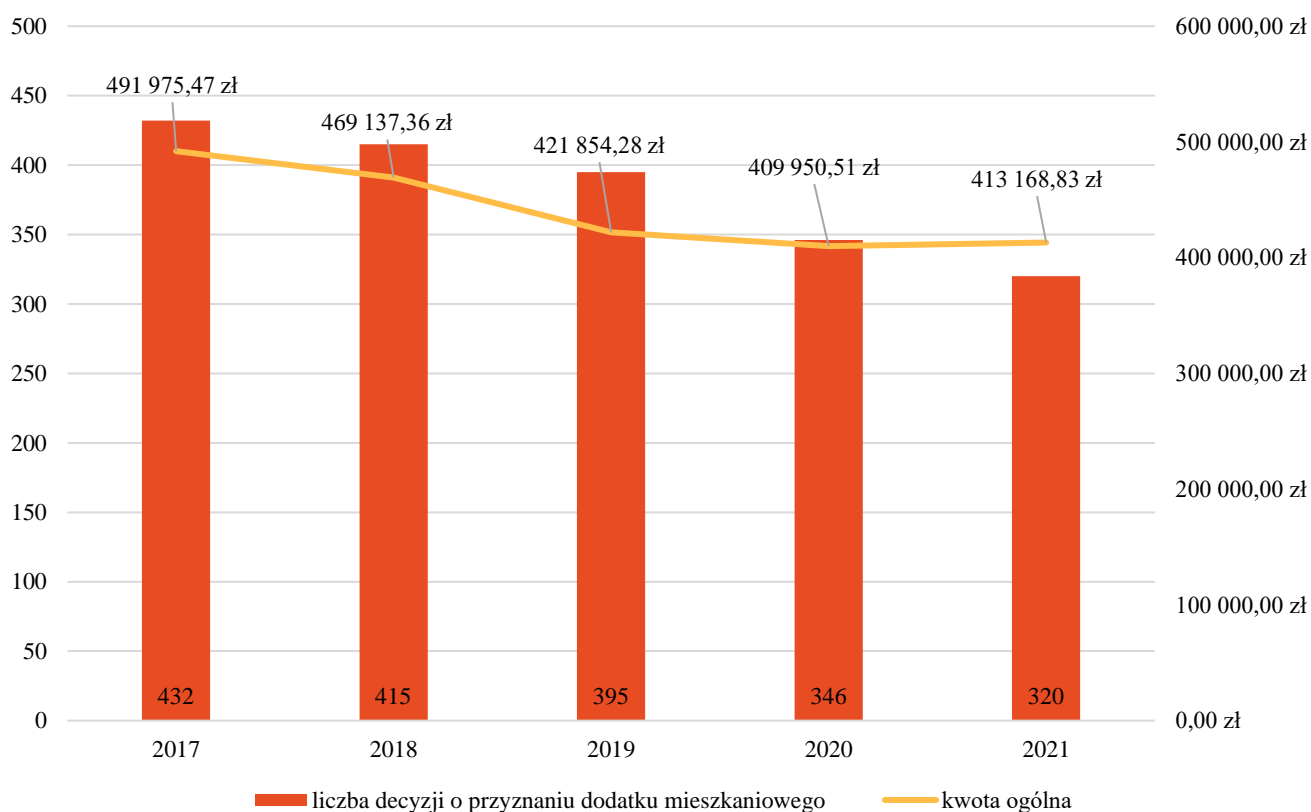
Okres oczekiwania na przyznanie lokalu komunalnego średnio wynosi 38 miesięcy.



Jednocześnie zauważyć można spadek liczby wypłaconych dodatków mieszkaniowych. Świadczenie to przysługuje, jeśli średni miesięczny dochód w przeliczeniu na członka gospodarstwa domowego w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza: 175,00% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym, 125,00% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym. Kwota najniższej emerytury w 2022 roku wynosi 1 217,98 zł netto.

Od 2017 roku liczba decyzji o przyznaniu dodatku mieszkaniowego zmalała o 112, a kwota wydatkowana w porównaniu z rokiem 2021 zmalała o blisko 80 tys. złotych.

Wykres 9. Liczba decyzji o przyznaniu dodatku mieszkaniowego wraz z kwotami ogólnymi w Gminie Myślibórz w latach 2017-2021



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Sprawozdań z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Myśliborzu

Na spadek liczby beneficjentów korzystających z tego rodzaju wsparcia wpływ miała dobra koniunktura gospodarcza oraz wprowadzenie w 2016 roku dodatkowego świadczenia rodzinnego 500+, które przede wszystkim poprawiło sytuację finansową rodzin i tym samym zwiększyło średni miesięczny dochód na osobę w rodzinie.

Ze względu na długi czas oczekiwania na mieszkania komunalne, na podstawie danych rekomenduje się zintensyfikowanie działań mających na celu zwiększenie zasobów komunalnych gminy, poprzez podjęcie współpracy z lokalnymi inwestorami, deweloperami oraz pozyskanie dofinansowania z funduszy unijnych. Zaleca się także wprowadzenie alternatywnych form wsparcia w postaci np. bonifikat z tytułu najmu lokali komunalnych dla osób w trudnej sytuacji finansowej.

2.1.5. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na terenie Gminy Myślibórz funkcjonuje 5 publicznych szkół podstawowych. Ponadto wychowaniem przedszkolnym zajmują się dwa przedszkola publiczne oraz oddziały przedszkolne, które znajdują się przy wszystkich szkołach podstawowych zarówno w mieście jak i na obszarach wiejskich oraz 1 niepubliczne przedszkole. Opiekę nad dziećmi do lat 3 sprawuje Żłobek Miejski w Myśliborzu.

Ponadto uczniowie kończący szkołę podstawową mają możliwość kontynuacji nauki na terenie Gminy Myślibórz z uwagi na funkcjonowanie Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych oraz Zespołu Szkół im. Noblistów Polskich w Myśliborzu, dla których organem zarządzającym jest Powiat Myśliborski.

Poniżej przedstawiono liczbę uczniów uczęszczających do szkół podstawowych w latach 2016-2021 oraz liczbę oddziałów w szkołach na podstawie informacji przekazanych przez Urząd Miejski w Myśliborzu.

Tabela 2. Liczba oddziałów i uczniów w szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Myślibórz.

Szkoła		2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Janusza Kusocińskiego w Myśliborzu	Liczba uczniów	458	517	452	563	540
	Liczba oddziałów	21	20	21	28	26
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Leonida Teligii w Myśliborzu	Liczba uczniów	553	624	672	677	673
	Liczba oddziałów	25	28	31	36	34
Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Golenicach	Liczba uczniów	90	90	102	95	78
	Liczba oddziałów	7	8	9	9	9
Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Kierzkowie	Liczba uczniów	60	64	69	65	67
	Liczba oddziałów	7	8	9	9	9
Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Nawrocku	Liczba uczniów	99	114	122	121	115
	Liczba oddziałów	8	9	10	10	10
RAZEM:	Liczba uczniów	1300	1260	1409	1417	1473
	Liczba oddziałów	68	68	73	80	88

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Raportu o stanie Gminy Myślibórz 2021

Stan bazy dydaktycznej w placówkach oświatowych na terenie Gminy Myślibórz obrazuje poniższe zestawienie. Zauważa się potrzebę rozwoju bazy obiektów sportowych w SP 2 w Myśliborzu, w SP w Nawrocku oraz w Golenicach. Pracownie językowe znajdują się jedynie w SP 3 oraz w SP w Golenicach. We wszystkich szkołach podstawowych funkcjonujących w Gminie realizowane są dodatkowe programy nauki języka obcego w klasach I-III, na realizację których Gmina przeznacza dodatkowe godziny opłacane ze środków własnych.

Tabela 3. Zaplecze bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Myślibórz

	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Janusza Kusocińskiego w Myśliborzu	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Leonida Teligi w Myśliborzu	Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Kierzkowie	Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Nawrocku...	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Golenicach
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	24	32	9	12	12
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych	do remontu	dobry	dobry	brak	boisko wielofunkcyjne
Pracownie językowe	nie	tak	nie	nie	tak
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	tak	tak	nie	nie	nie
Komputery do użytku uczniów (szt.)	15	110	12	10	16
Projektory multimedialne (szt.)	16	32	3	7	1
Kamery - monitoring szkolny	tak	tak	nie	tak	nie
Szafki dla każdego ucznia	nie	nie	tak	kl.4-8	tak
Świetlice	7.30-15.30	7-15.30	8-15.00	tak	10.45-16.00
Parkingi dla kadry / rodziców	tak	tak	tak	tak	Tak, do remontu
Liczba stypendystów (os.)	25	0	9	9	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Myśliborzu

Oferta edukacyjna obejmuje zajęcia pozalekcyjne, zajęcia wyrównawcze, wypoczynek w miejscu zamieszkania i w formach wyjazdowych, konkursy szkolne, działania promujące zdrowy styl życia wśród młodzieży szkolnej, świetlice środowiskowe, dożywianie dzieci i młodzieży, bazę sportową oraz zajęcia sportowe. Gmina pozyskuje wsparcia finansowe w zakresie doposażania szkół w pomoce dydaktyczne (Program „Aktywna Tablica”, książki do bibliotek szkolnych oraz podręczniki („Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”) czy wyposażenie techniczne („Laboratoria Przyszłości”).

Pomoc psychologiczna dla uczniów jest udzielana przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Myśliborzu, dla której organem prowadzącym jest Powiat Myśliborski. Poradnia udziela także wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. W każdej szkole udziela się pomocy psychologicznej oraz zapewnia pomoc specjalistyczną ze strony pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego i logopedy.

Na podstawie Uchwały NR XXXIV/296/2017 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 30 maja 2017 r. w sprawie określenia zasad i trybu przyznawania stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień dla sportowców i trenerów za osiągnięte wyniki sportowe oraz dla innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej przyznaje się uczniom myśliborskich szkół stypendia sportowe, natomiast na podstawie Uchwały NR XLIX/449/2018 Rady Miejskiej w Myśliborzu w sprawie określenia zasad i trybu przyznawania stypendium dla szczególnie uzdolnionych uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w Gminie Myślibórz przyznaje się

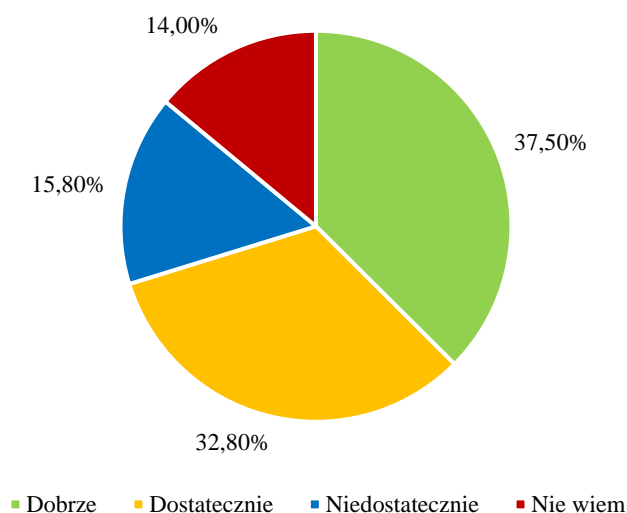
stypendia za szczególne osiągnięcia dydaktyczne na okres 10 miesięcy. Warunkami są m.in. bardzo dobre zachowanie, udział w olimpiadach oraz uzyskanie ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych średniej oceny co najmniej 4,75. Ponadto na podstawie Uchwały NR XXX/223/2012 z dnia 20 września 2012 roku w sprawie określenia zasad przyznawania stypendiów artystycznych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów przyznaje się stypendia artystyczne uczniom wyróżniającym się w dziedzinie kultury, reprezentującym myśliborskie placówki oświatowe, instytucje kultury lub kulturalnych stowarzyszeń działających dziedzinie. Łączna kwota środków wypłaconych uczniom Gminy z tego tytułu w roku szkolnym 2018/2019 – 36 280,00 zł, w roku szkolnym 2019/2020 – 25 100,00 zł, zaś w roku szkolnym 2020/2021 – 31 500,00 zł.

Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Myśliborzu Nr XXV/181/2012 z dnia 26.03.2012 r. od 1 września 2012 r. Ośrodek Pomocy Społecznej przejął zadanie w zakresie przyjmowania i rozpatrywania wniosków o stypendia socjalne. Realizując zadanie w 2021 r., pomocą objęto 39 osób, wypłacając 138 świadczeń na kwotę 18 459,97 zł, z tego dotacja budżetu państwa wynosiła 14 767,98 zł, a wkład własny gminy 3 691,99 zł. Realizując zadanie w 2020 r. pomocą objęto 46 osób wypłacając 178 świadczeń na kwotę 26 637,99 zł, z tego dotacja budżetu państwa wynosiła 21 310,39 zł, a wkład własny gminy 5 327,60 zł. Realizując zadanie w 2019 r. pomocą objęto 77 osób wypłacając 372 świadczenia na kwotę 51 071,93 zł, z tego dotacja budżetu państwa wynosiła 40 857,55 zł, a wkład własny gminy 10 214,38 zł.

Wśród form wsparcia kierowanej do dzieci w wieku szkolnym oprócz stypendiów i zasiłków szkolnych wyróżnia się także: program „Wyprawka Szkolna”, darmowe podręczniki czy program „Posiłek w szkole i w domu”.

Ankietowani ocenili jakość edukacji szkół na terenie Gminy Myślibórz w 38% dobrze, a w 32% dostatecznie. 19% oceniło ją jako niedostateczną.

Wykres 10. Jakość edukacji w szkołach Gminy Myślibórz



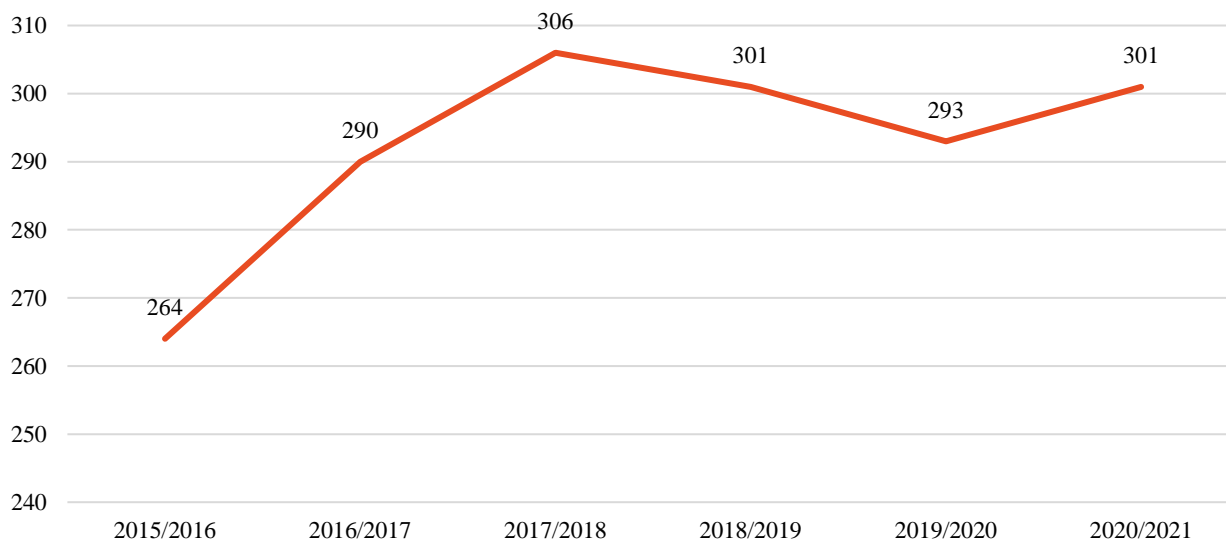
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych

Gmina Myślibórz zapewnia dowóz oraz refundację związaną z dowożeniem dzieci z niepełnosprawnością uczących się zarówno w szkołach na terenie Gminy jak i poza nią. W ramach realizacji zadania Gmina zapewniła dojazd dzieci z niepełnosprawnością do:

- Niepublicznego Przedszkola „Bratek” w Laskowie,
- Niepublicznego Przedszkola „Bratek” w Barlinku,
- Niepublicznego Dziennego Ośrodka Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Barlinku,
- Niepublicznego Przedszkola Specjalnego „PUCHATEK” w Pyrzycach,
Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Stargardzie,
- Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Chojnie.

Za wychowanie przedszkolne na terenie Gminy Myślibórz w roku 2021 odpowiedzialne były dwa przedszkola publiczne, do których łącznie uczęszczało 301 dzieci – Przedszkole Publiczne nr 1 „Zielona Dolinka” w Myśliborzu (w podziale na 7 grup) oraz Przedszkole Publiczne „Misia Uszatka” w Myśliborzu (w podziale na 7 grup). Placówka nr 1 działa od 6:30 do 16:00, natomiast placówka nr 2 o pół godziny dłużej – od 6:30 do 16:30. Ponadto funkcjonuje także Niepubliczne Przedszkole „Żwirka i Muchomorka” w Myśliborzu oferujące opiekę 40 dzieciom w podziale na dwa oddziały w godzinach 6:30-16:00. Liczba ta na przestrzeni lat nie ulega dużym wahaniom i oscyluje w granicach 300. Szczegóły ukazuje wykres poniżej.

Wykres 11. Liczba dzieci w przedszkolach publicznych na terenie Gminy Myślibórz



Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o Stanie Gminy Myślibórz 2021

Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie Gminy Myślibórz wzrósł o 5% od 2017 roku. Wzrosła także liczba dzieci z terenów innych gmin, które uczęszczają do myśliborskich placówek - z 14 dzieci w 2017 roku do 20 dzieci w 2021 roku. Miesięczny koszt utrzymania dziecka w przedszkolu gminnym z roku na rok jest coraz wyższy. Zwiększa się także dotacja na dziecko w przedszkolu niepublicznym.

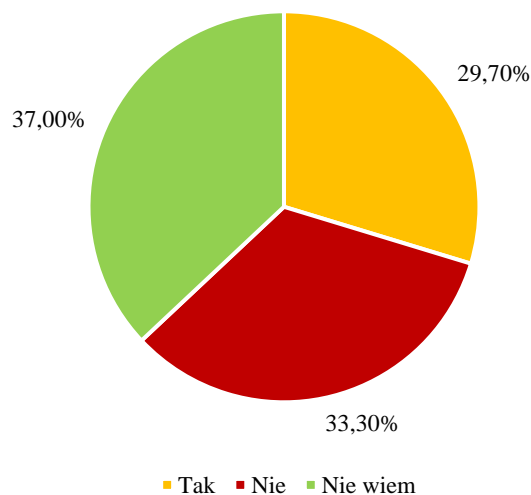
Tabela 4. Opieka przedszkolna na terenie Gminy Myślibórz

	2017	2018	2019	2020	2021
Udział dzieci objętych opieką przedszkolną (%)	78%	77%	77%	72%	83%
Liczba dzieci z terenu gminy w przedszkolach na terenie innych gmin (os.)	14	16	13	12	14
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie Gminy (os.)	14	14	12	12	20
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym (zł) (przedszkole nr 1 + przedszkole nr 2)	597,61+ 640,16	672,25+ 673,72	787,37+ 863,65	886,05+ 938,33	725,30+ 982,12
Wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym (zł)	508,64	528,84	532,00	720,44	832,49

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Myślibórz

Mieszkańcom zadano pytanie, czy opieka przedszkola zaspokaja potrzeby w Gminie Myślibórz. Więcej odpowiedzi sugerowało potrzebę poprawy sytuacji, jednak najwięcej z nich dotyczyło wyboru „nie wiem”. Szczegóły obrazuje wykres poniżej.

Wykres 12. Jakość opieki przedszkolnej na terenie Gminy Myślibórz

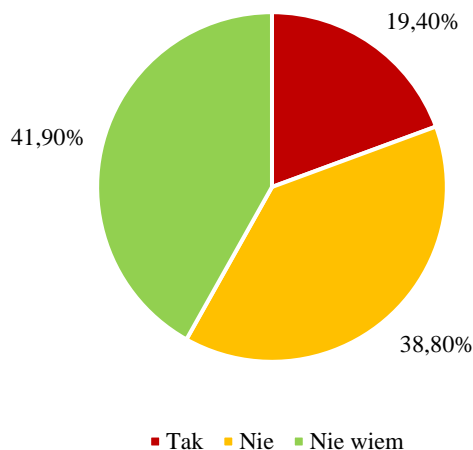


Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Od 2014 roku w ramach programu „Maluch+” na terenie miasta Myślibórz działa Żłobek Miejski w Myśliborzu przy ul. Spokojnej 15, a w 2020 roku utworzony został drugi oddział – Żłobek Miejski w Myśliborzu, Oddział 1 przy ul. Spokojnej 22. Obie placówki dysponują razem 58 miejscami. W 2021 roku na liście rezerwowej było 6 dzieci. Opłata miesięczna - podstawowa opłata ponoszona przez rodziców za pobyt dziecka (bez zniżek i bez wyżywienia) to 481,60 zł, a opłata dzienna za wyżywienie to 6,00 zł. Obie placówki działają w godzinach 6:30-16:00.

Biorąc pod uwagę zapewnienie opieki dzieciom do 3 roku życia, 19% ankietowanych uznało ją za wystarczającą. Dla 39% badanych dostępność do żłobków wymaga poprawy.

Wykres 13. Opieka nad dziećmi do 3 roku życia na terenie Gminy Myślibórz



Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Warto zastanowić się nad podjęciem współpracy z tzw. trzecim sektorem w celu utworzenia większej liczby niepublicznych placówek edukacyjnych, zapewniających edukację przedszkolną oraz placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do 3 roku życia. Wpłynie to pozytywnie zarówno na aktywizację zawodową mieszkańców jak i na poprawę dostępu do miejsc w przedszkolach i żłobkach/klubach malucha. Biorąc pod uwagę wyniki badań ankietowych należy również uwzględnić poszerzenie lub zmodyfikowanie oferty edukacyjnej w szkołach podstawowych w ramach zajęć pozalekcyjnych.

2.1.6. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO



Na terenie Gminy Myślibórz mieszkańcy mogą skorzystać z opieki medycznej w trzech przychodniach:

- ZOZ Medycyna przy ul. Armii Polskiej 14 w Myśliborzu,
- NZOZ Przychodnia Rodzinna przy ul. Kościelnej 15 w Myśliborzu,
- NZOZ Przychodnia im. Jana Pawła II przy ul. Ogrodowej 9 w Myśliborzu.

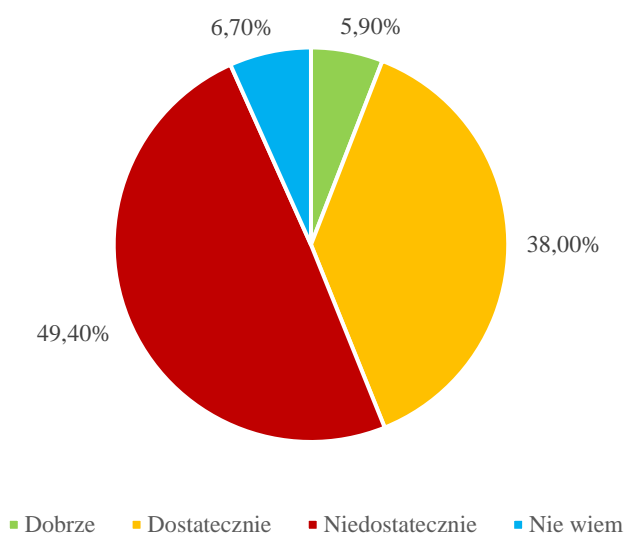
Na terenie miasta znajduje się także 6 aptek. Najbliższa izba przyjęć oraz oddziały specjalistycznej opieki zdrowotnej znajdujące się na terenie powiatu myśliborskiego to: szpital w Barlinku oraz w Dębnie. Najbliższą stacją pogotowia ratunkowego jest Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego Filia w Myśliborzu przy ulicy 1 Maja 20.

Istniejące zasoby instytucjonalne w zakresie opieki zdrowotnej nie zapewniają mieszkańcom okolicznych wsi swobodnego dostępu do usług zdrowotnych, którzy często zmuszeni są korzystać z placówek na terenie miasta Myśliborza, w celu wykonania np. badań specjalistycznych. Przede wszystkim jest to związane z problemem

komunikacyjnym. Taki stan rzeczy stawia przed władzami gminy konieczność podjęcia działań w zakresie pozyskania funduszy zewnętrznych w celu wdrożenia odpowiednich programów zdrowotnych oraz rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi, które świadczyłyby usługi rehabilitacyjne, terapeutyczne oraz opiekuńcze dla mieszkańców z obszarów wiejskich.

Wśród ankietowanych zdecydowana większość oceniła dostęp do podstawowej oraz do specjalistycznej opieki medycznej jako niedostateczny. Zadowolonych respondentów z dostępu do specjalistycznej opieki było 44% (6% oceniło ją jako dobrą, natomiast 38% jako dostateczną).

Wykres 14. Oferta dostępności w Gminie Myślibórz w zakresie ochrony zdrowia



Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet

Celem poprawy w obszarze polityki zdrowotnej gminy realizowane są następujące programy:

- Program Profilaktyki Szczepień przeciwko Zakażeniom Wirusem Brodawczaka Ludzkiego w Gminie Myślibórz,
- Program Szczepień Profilaktycznych przeciwko Grypie dla osób 65+ z terenu Gminy Myślibórz.
- Ogólnopolski Program Profilaktyki Czerniaka,
- Badania densometryczne (osteoporoza),
- Profilaktyka Raka Piersi – badania mammograficzne.

Gmina Myślibórz w 2021 roku podjęła działania związane z ponownym uruchomieniem **nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej** w Myśliborzu. Zabezpieczyła lokal użytkowy w Myśliborzu, wyremontowała i wyposażyla w niezbędny sprzęt oraz narzędzia, zapewniając mieszkańcom Gminy dostęp do opieki zdrowotnej w porze nocnej i świątecznej. Tym samym Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna została ponownie uruchomiona 1 lutego 2022 r. w punkcie przy ul. Armii Polskiej 14 w Myśliborzu.

Ponadto na terenie Gminy Myślibórz od pięciu lat organizuje się akcję poboru krwi, która jest obsługiwana przez Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Szczecinie. W pierwszym roku akcja odbywała

się kwartalnie, w drugim roku co dwa miesiące, natomiast w kolejnych latach – co miesiąc. Terminy ustalane są na rok z góry. Średnio co miesiąc zdaje krew około 30 osób. W ciągu ostatnich czterech lat krwiodawcy oddali 478 litrów krwi. Na każdego krwiodawcę czeka poczęstunek w formie kanapek oraz ciepła herbata. Od dwóch lat akcja wspomagana jest przez Nadleśnictwo Myślibórz poprzez podarowanie choinki dla każdego krwiodawcy.

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, reguluje Ustawa o samorządzie gminnym, która traktuje powyższe jako zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym. Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja oraz Państwowa Straż Pożarna.



Utrzymaniem porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy Myślibórz zajmuje się Komenda Policji w Myśliborzu oraz Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Myśliborzu wraz z jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej: Ławy, Otańów, Kierzków, Rów, Derczewo, Sulimierz oraz Myślibórz.

Ochrona przeciwpożarowa jest zadaniem własnym gminy. W szczególności konkretyzuje się w realizacji zadań mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienie sił i środków do zwalczania np. pożaru czy klęski żywiołowej,
- prowadzenie działań ratowniczych.

Ochrona przeciwpożarowa to zapewnienie koniecznych warunków ochrony technicznej ludzi i ich mienia, a także działań przeciwdziałających powstaniu lub minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego zagrożenia. Chodzi również o zapewnienie odpowiednich sił i środków do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczych. Gmina ponosi wszelkie koszty utrzymania, wyszkolenia, wyposażenia i zapewnienia gotowości bojowej jednostek ochotniczych straży pożarnych, a także obowiązana jest do zapewnienia funkcjonariuszom umundurowania bojowego i ubezpieczenia członków ochotniczych straży pożarnych. Ochotnicze straże pożarne są natomiast jednostkami ochrony przeciwpożarowej i funkcjonują w oparciu o przepisy Ustawy Prawo o stowarzyszeniach.

Łączna liczba strażaków z terenu Gminy Myślibórz to 238 członków, w tym 38 kobiet, członkowie honorowi – 29 i członkowie wspierający – 24. Spośród 185 członków zwyczajnych, uprawnionych do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczo-gaśniczych jest 89 w tym 11 kobiet. Na terenie Gminy funkcjonują także 4 Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze przy OSP w Otanowie, Kierzkowie i dwie w Myśliborzu – to łącznie 44 chłopców i 28 dziewcząt.

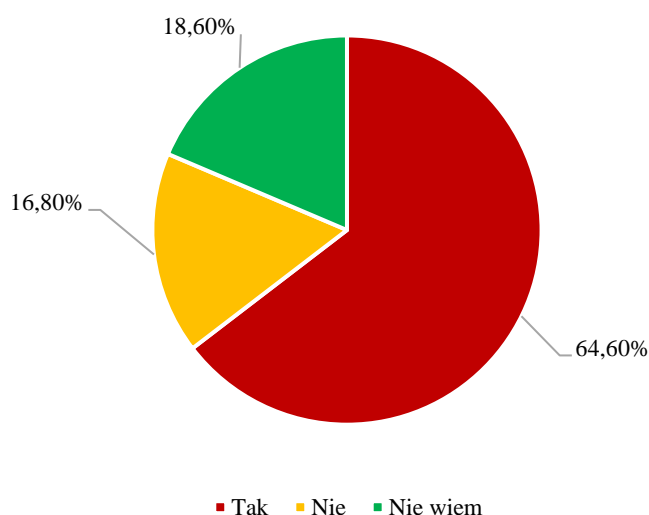
System monitoringu w Gminie Myślibórz oparty jest o 6 punktów:

- ul. Rynek im. Jana Pawła II,
- ul. Andersa-Armii Polskiej,
- ul. Wyszyńskiego-Pileckiego,
- ul. Ratuszowa,
- ul. 11 Listopada,
- ul. Szarych Szeregów-Marcinkowskiego.

Monitoring znajduje się również w szkołach i przedszkolach, który obsługuje Urząd Miejski. Zauważa się potrzebę zwiększenia monitoringu na terenie Gminy Myślibórz. Według danych Komendy Policji w Myśliborzu, miejscami szczególnie zagrożonymi jest Park Miejski oraz teren przy Ośrodku Sportu i Rekreacji w Myśliborzu.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy Gminy Myślibórz mogli wyrazić swoją opinię na temat poczucia bezpieczeństwa. 65% określa swoją okolicę, jako bezpieczną. Zadane pytanie brzmiało: *Czy według Pana/Pani, okolica, w której Pani/Pani zamieszkuje jest bezpieczna?*

Wykres 15. Bezpieczeństwo na terenie Gminy Myślibórz

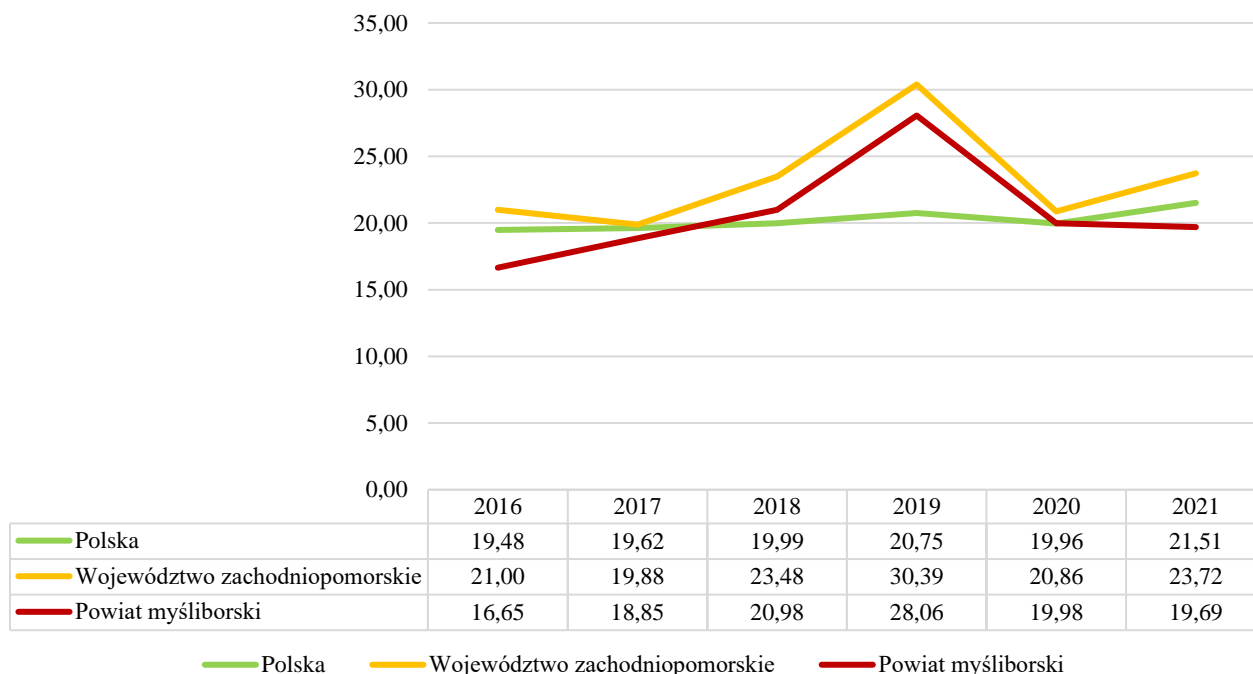


Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet

Warto zauważyć, że w powiecie myśliborskim wskaźnik przestępstw stwierdzonych przez Policję ogółem na 1000 mieszkańców na przestrzeni lat 2016-2021 ulegał wahaniom. Do 2019 dynamicznie wzrastał, następnie

zauważanie spadł w roku 2020, jednak w ostatnim badanym roku znów się zwiększył. Sytuacja analogicznie wyglądała w całym województwie zachodniopomorskim, natomiast odbiegało to dla średniej przyjętej dla całego kraju w badanym okresie.

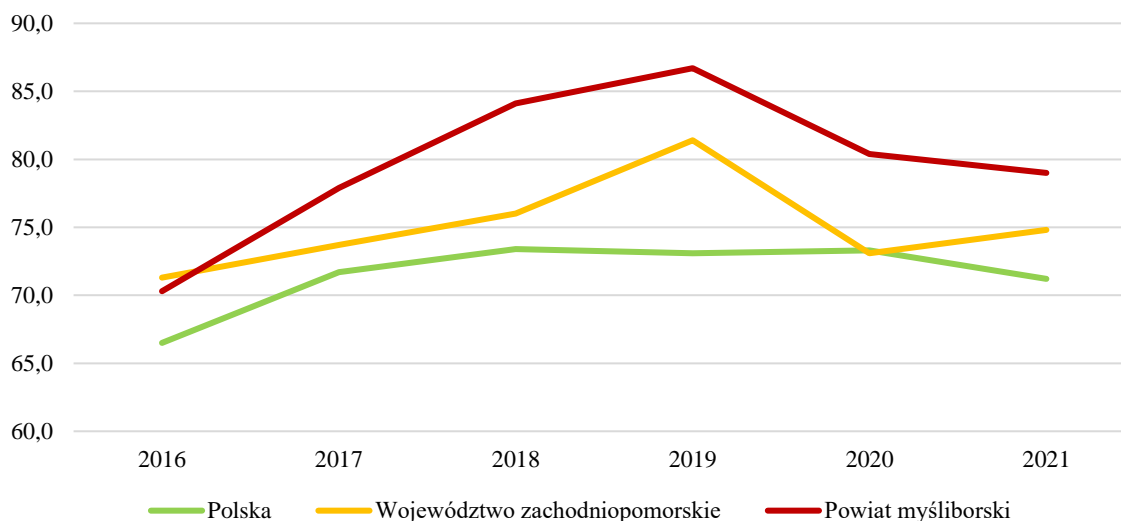
Wykres 16. Przestępstwa stwierdzone przez Policję ogółem na 1000 mieszkańców w powiecie myśliborskim na tle województwa oraz kraju



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykrywalność przestępstw na terenie powiatu myśliborskiego wzrosła o blisko 10% od 2016 roku. Wskaźnik dla powiatu w 2021 roku (79%) był wyższy niż wartość dla województwa zachodniopomorskiego (74,8%) oraz dla kraju – 71,2%. Szczegóły ukazuje wykres poniżej.

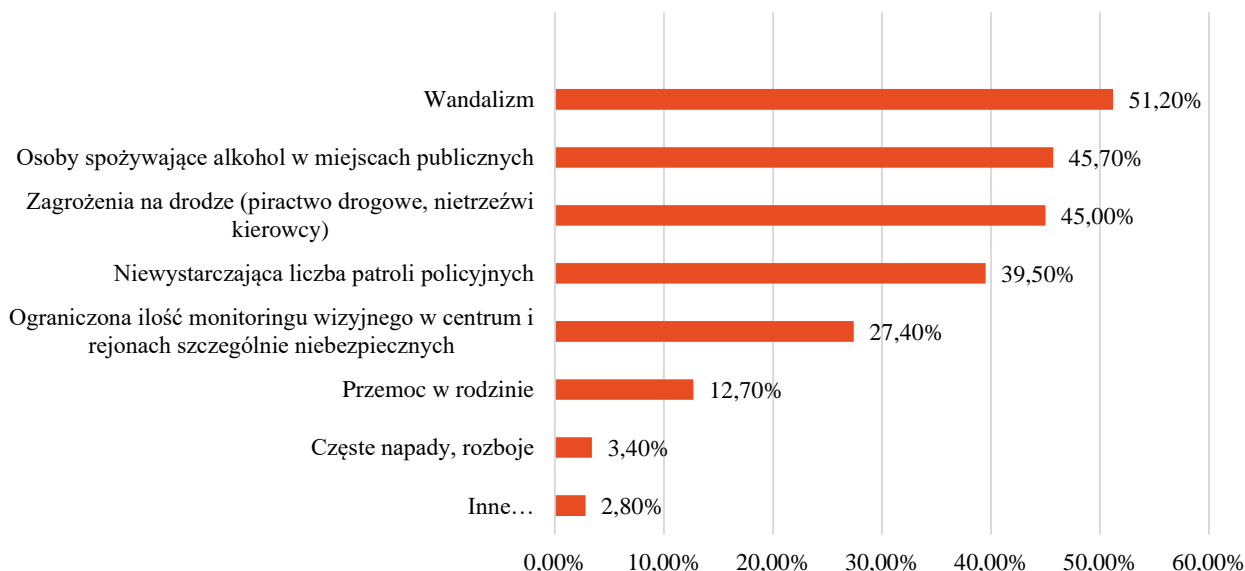
Wykres 17. Wykrywalność przestępstw wyrażona procentowo w powiecie myśliborskim na tle kraju i województwa



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Mieszkańcy w badaniu ankietowym wskazali także problemy społeczne w obszarze bezpieczeństwa, które są według nich najważniejsze na terenie Gminy Myślibórz. Najczęściej wskazywano wandalizm, spożywanie alkoholu w miejscach publicznych oraz nietrzeźwych kierowców.

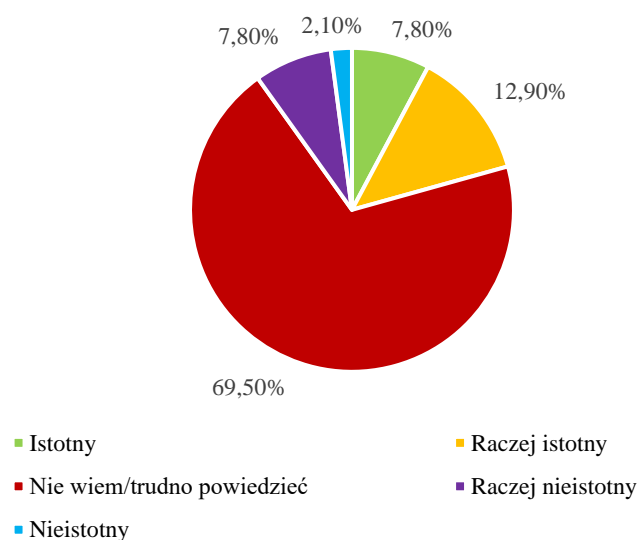
Wykres 18. Najważniejsze problemy w obszarze bezpieczeństwa w Gminie Myślibórz



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych

Ponadto została także poruszona kwestia bezdomności mieszkańców Gminy Myślibórz. Według 9% ankietowanych problem ten jest *istotny*, 13% wskazało *raczej istotny*, 9% uznało go za *raczej nieistotny*, 2% za *nieistotny*, natomiast zdecydowana większość, bo 70% nie ma zdania w tym obszarze.

Wykres 19. Problem bezdomności na terenie Gminy Myślibórz



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników z badań ankietowych

2.1.7. DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH



Współpraca Gminy Myślibórz z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego jest prowadzona zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Na terenie Gminy działają stowarzyszenia, których głównym zadaniem jest integracja społeczna mieszkańców. Organizacjami pozarządowymi określamy wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona

na osiągnięcie zysku. Na terenie Gminy Myślibórz działają następujące organizacje:

- Miejski Klub Pływacki MYŚLIBÓRZ,
- Miejski Klub Sportowy Osadnik,
- Miejski Klub Sportowy Szkuner,
- Liga Obrony Kraju,
- Golenicki Klub Sportowy Golenice,
- Stowarzyszenie Fuzja,
- Uczniowski Klub Sportowy KUSY,
- Uczniowski Klub Sportowy OPTY,
- Uczniowski Klub Sportowy PIONIER,
- Myśliborskie Towarzystwo Wędkarskie,
- Klub Sportowy ESTERA,
- Akademia Sportu Walki BORAN TEAM,
- Myśliborski Klub Szachowy,
- Koła Gospodyń w: Sulimierzu, Chłopowie, Listomiu, Ławach, Derczewie, Nawrocku,
- Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich w Wierzbnicy,
- Myśliborski Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Instytut Ingis Misericordiae im. Bł. Michała Sopoćki,
- Inicjatywa na rzecz Rozwoju Myśliborza,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ław,
- Stowarzyszenie „Dobre Przełożenie”,
- Stowarzyszenie Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Osób, Niepełnosprawnych POMOCNA DŁOŃ,
- Polski Związek Niewidomych Koło w Myśliborzu,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Myśliborzu,
- Związek Dzieci Wojny,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej,

- Stowarzyszenie NASZ POWIAT,
- Klub tenisa Ziemnego OPEN.

30 listopada 2020 roku przyjęto Uchwałą Nr XXVI/214/2020 Rady Miejskiej w Myśliborzu Program Współpracy Gminy Myślibórz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2021-2023. Głównym celem wieloletniego programu jest rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi poprzez tworzenie i realizację rozwiązań zmierzających do poprawy jakości życia społeczności lokalnej. Zadaniem priorytetowymi określono:

- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
- przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
- pomoc społeczna, w tym pomoc rodzicom oraz osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównanie szans tych rodzin i osób,
- ochrona i promocja zdrowia oraz działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami i osób w wieku emerytalnym,
- kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji,
- rewitalizacja,
- porządek i bezpieczeństwo publiczne

Na realizację zadań z budżetu Gminy Myślibórz, wynikających z rocznych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2021 wydatkowano kwotę w wysokości 667 999,00 zł.

Realizacja założeń programowych przebiegała w formie finansowej oraz pozafinansowej, natomiast środki zaplanowane na zlecenie zadań publicznych organizacjom pozarządowym na 2019 rok przyznawane były w drodze 3 otwartych konkursów, które przeprowadził Wydział Edukacji, Kultury, Sportu i Promocji. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert przekazano 587 500, 00 zł.

2.1.8. KULTURA



Na terenie Gminy Myślibórz funkcjonują trzy jednostki instytucji kultury. Są to:

- Myśliborski Ośrodek Kultury,
- Muzeum Pojezierza Myśliborskiego
- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna.

Podstawowym celem statutowym MOK jest organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej oraz wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego. Swój cel i zadania MOK realizuje poprzez organizowanie i prowadzenie: spektakli, koncertów, pokazów, prelekcji, szkoleń, zebrań, konferencji, zabaw, festiwali, konkursów, przeglądów, festynów, imprez estradowych, spektakli teatralnych, kursów

oraz zajęć w sekcjach zainteresowań – śpiewu, muzyki, tańca towarzyskiego i nowoczesnego, szachów i innych, impresariatu artystycznego, imprez zleconych przez inne instytucje, wypożyczania sprzętu, wynajmu pomieszczeń, konkursów, przeglądów w ramach Amatorskiego Ruchu Artystycznego - recytatorskie, muzyczne, taneczne. Sekcje działające w ośrodku to: Klub Tańca Towarzyskiego „Eстера”, Zespół Tańca Nowoczesnego „Born To Fly”, Zespół „Septet Band”, Zespół „Myślanie”, Chór „Melodia”, Zespół śpiewaczy „Seniorzy”, Zespół saksofonowy, Zespół „Płomienie”, lekcje gry na gitarze, „Studio Piosenki”, sekcja szachowa, pozostałe zespoły muzyczne (pop-rock, hip-hop), zajęcia z gry na pianinie, sekcja rękodzieła (decoupage), a także sekcja teatralna. Oprócz ww. sekcji w MOK odbywają się zajęcia taneczne, gimnastyczne, próby kabaretowe i wykłady członków MUTW, a także bardzo aktywnie działający zespół taneczny „Babylon”. Odbywają się także zajęcia jogi oraz szachów dla dorosłych. MOK jest organizatorem lub współorganizatorem takich wydarzeń jak: SMAK, Dni Myśliborza, Mikołaj, Dzień Dziecka czy Dożynki Gminne.

Na szczególną uwagę zasługuje festiwal SMAK – Spotkania Młodych Autorów i Kompozytorów Piosenki SMAK im. Jonasza Kowty. W imprezie uczestniczą młodzi adepci różnych gatunków piosenki, autorzy, kompozytorzy i wykonawcy. W trakcie spotkań uznani kompozytorzy i artyści prowadzą warsztaty dla uczestników, którzy mogą pod okiem gwiazd polskiej estrady „doszlifować” swoje utwory, by podczas koncertów konkursowych przedstawić je zgromadzonej publiczności. Laureaci SMAK-u otrzymują Szczeble do Kariery dla najlepszego kompozytora, najlepszego autora tekstów i najlepszego wykonawcy. W 2022 roku odbyła się już 41 edycja spotkań, której głównym organizatorem był Myśliborski Ośrodek Kultury.

Tradycją gminy Myślibórz stały się także uroczystości związane z uczczeniem pamięci dwóch pilotów litewskich Steponasa Dariusa i Stasysa Girensa, którzy tragicznie zginęli w lesie Pszczelnickim. Na trasie Myślibórz - Dębno, w lasach koło wsi Pszczelnik znajduje się pomnik poświęcony pamięci dwóch litewskich lotników, którzy 15 lipca 1933 roku podjęli próbę przelotu bez lądowania z Nowego Jorku do Kowna na Litwie, na dystansie 7186 kilometrów. Pomnik odsłonięto 17 lipca 1935 roku (dwa lata po katastrofie) z udziałem delegacji z Litwy, księży katolickich, przedstawicieli władz lokalnych i niemieckiego aeroklubu. W 1995 roku umieszczono w zespole pomnikowym granitowy obelisk z opisem zdarzenia w czterech językach.

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Myśliborzu rozwija i zaspokaja potrzeby czytelnicze, oświatowe, kulturalne oraz informacyjne mieszkańców Gminy Myślibórz poprzez przede wszystkim upowszechnianie kultury, udostępnianie zbiorów bibliotecznych, organizację wystaw, spotkań autorskich, prelekcji, a także wieczorów poezji i muzyki. Wśród zajęć bibliotecznych wyróżnia się: pierwszą wizytę w bibliotece, pasowanie na czytelnika biblioteki, zajęcia plastyczne dla dzieci, ferie biblioteczne, wakacje z biblioteką, escape room w bibliotece, Dzień Dziecka w bibliotece, akcja „Mała książka – Wielki człowiek” skierowana dla najmłodszych, obchody Dnia Bibliotekarza oraz Mikołajki. Ponadto Biblioteka udostępnia swoje pomieszczenia w celu organizowania imprez okolicznościowych, zajęć Uniwersytetu Trzeciego Wieku, szkoleń, zajęć jogi, zajęć świetlicy środowiskowej oraz zapewnia bezpłatny dostęp do Internetu.

Ważnym miejscem na mapie Gminy Myślibórz jest Muzeum Pojezierza Myśliborskiego. Muzeum prowadzi działalność edukacyjno-popularyzatorską i naukową, skierowaną do wszystkich grup odbiorców. Na przestrzeni

ostatnich lat priorytetem stało się propagowanie wiedzy na temat historii miasta Myślibórz i regionu, ale i aktywne działanie na rzecz popularyzacji historii powszechnej. Największy nacisk położony został na zajęcia skierowane do najmłodszej grupy odbiorców – dzieci i młodzieży. W Muzeum organizowane są również rozliczne tematyczne zajęcia popołudniowe, podczas których najmłodszy poznają polskie tradycje związane z kalendarzem obrzędowym, polskimi świętami, zwyczajami, czy historią kraju i regionu. Ważną innowacją jest także Akademia Muzealnika, której pierwsza edycja zainaugurowana została w roku 2016. Akademia Muzealnika to cykl zajęć odbywających się w jedną sobotę w miesiącu - na wzór akademicki w okresie od października do czerwca – podczas których uczestnicy odbywają wykłady z naukowcami i badaczami z wiodących ośrodków naukowych naszego kraju, uczą się języka niemieckiego oraz tworzą kreatywne prace plastyczne zainspirowane tematyką wcześniejszych prelekcji. Młodsze dzieci uczestniczą także w wycieczkach na terenie Gminy i tematycznych grach terenowych. Program Akademii cieszy się dużym zainteresowaniem, o czym świadczy każdorazowo w pełni wykorzystany limit miejsc. Program muzealny sformułowany został również w ten sposób, aby umożliwić aktywizację grup społecznie wykluczonych – zajęcia prowadzone są dla uczestników warsztatów terapii zajęciowej, osób uczęszczających do Środowiskowego Domu Samopomocy, uczniów Specjalistycznego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Myśliborzu, a także podopiecznych z byłego Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Renicach. Pracownicy Muzeum nawiązali też współpracę z Myśliborskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku, dla słuchaczy którego przygotowali dedykowany cykl wykładów i zajęć warsztatowych.

Rozpowszechnianiem sportu i rekreacji zajmuje się Ośrodek Sportu i Rekreacji w Myśliborzu, który zarządza stadionem miejskim, kąpieliskiem miejskim, przystanią żeglarską oraz pływalnią miejską. Oferuje także 20 miejsc noclegowych oraz dysponuje salą bankietową na 50 osób. Ponadto prowadzi wypożyczalnię sprzętu sportowego, turystycznego oraz pływającego, organizuje biegi uliczne "Myśliborska Mila", zajęcia nauki i doskonalenia pływania, zarządza miejscem do cumowania sprzętu pływającego, organizuje zawody lekkoatletyczne dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych z Gminy Myślibórz. Oprócz tego w ramach działalności ośrodka odbywają się turnieje piłki siatkowej plażowej oraz zajęcia gry w koszykówkę szkół podstawowych. OSiR udostępnia nieodpłatnie basen dla mieszkańców: Seniorzy z Gminy Myślibórz mogą korzystać bezpłatnie z pływalni w godzinach 09:00–10:00 w każdą środę, osoby zamieszkałe na terenie Gminy Myślibórz - w godzinach 13.00–14.00 w każdą niedzielę, natomiast osoby z niepełnosprawnościami zamieszkałe na terenie Gminy Myślibórz mogą korzystać z pływalni przez 2 godziny w tygodniu, w godzinach 12:30–13.30 w każdą środę oraz w godzinach 15.00 – 16.00 w każdą sobotę. Zwolnieni z opłat za korzystanie z pływalni są zawodnicy klubów sportowych, którzy przygotowują się do zawodów pływackich lub uprawiają dyscypliny sportowe, z których jedną z nich jest pływanie, jednocześnie mając swoją siedzibę w Gminie Myślibórz.

2.2. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

2.2.1. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ



Ośrodek Pomocy Społecznej w Myśliborzu jest jednostką organizacyjną gminy. OPS w Myśliborzu to instytucja odgrywająca zasadniczą rolę w zabezpieczaniu potrzeb mieszkańców Gminy Myślibórz. Wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych.

Do podstawowych zadań OPS należą zadania wynikające z Ustawy o pomocy społecznej. Ponadto OPS wypłaca dodatki mieszkaniowe i energetyczne, świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne, zapewnia pomoc materialną o charakterze socjalnym dla uczniów oraz podejmuje działania wspierające rodziny wielodzietne, osoby starsze i z niepełnosprawnościami. Ośrodek Pomocy Społecznej w Myśliborzu prowadzi na bieżąco monitoring problemów społecznych występujących w Gminie oraz podejmuje działania podnoszące kompetencje pracowników OPS. Urząd Miejski w Myśliborzu we współpracy z jednostkami organizacyjnymi w Myśliborzu realizuje następujące strategie i programy:

- **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Myślibórz** - W Strategii określone zostały cele i kierunki działań w zakresie lokalnej polityki społecznej, których zadaniem jest łagodzenie skutków problemów społecznych występujących w Gminie Myślibórz. Strategia to działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej prowadzone na terenie Gminy, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin. Misja Gminy określona w części programowej Strategii brzmi następująco: *„Zapewnienie mieszkańcom Gminy Myślibórz warunków do rozwoju, poczucia bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu”*;
- **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii** – Celem Programu jest zapobieganie powstawaniu problemów w zakresie alkoholizmu i narkomanii oraz zmniejszanie rozmiaru istniejących problemów odnośnie przemocy w rodzinie. Osiągnięcie celu głównego jest możliwe poprzez realizację celów szczegółowych, którymi są: umożliwienie dostępu do pomocy terapeutycznej, zapewnienie mieszkańcom właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego, wypracowanie wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, poprzez wdrażanie i realizację nowoczesnych programów profilaktycznych, zapewnienie ciągłości świadczeń terapeutycznych osobom uzależnionym i ich rodzinom w ramach

realizacji zadań programu, poprzez działania profilaktyczne w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym oraz Poradni Leczenia Uzależnień, w grupach wsparcia dla osób współuzależnionych, sprawców i ich ofiar, w świetlicach środowiskowych, obniżenie częstotliwości występowania zjawiska przemocy domowej, udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą, konsultacje dla ofiar i sprawców przemocy. W 2021 roku w ramach Programu zrealizowano m.in. działania takie jak:

- prowadzenie grup wsparcia oraz dyżury terapeuty i psychologa,
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (przy OPS Myślibórz),
- zajęcia dla dzieci w świetlicach środowiskowych (uczestniczyło w nich 69 dzieci),
- prowadzenie szkoleń – warsztatów dla dzieci, młodzieży, rad pedagogicznych w placówkach oświatowych na terenie Gminy Myślibórz w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy,
- organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży korzystającej ze świetlic środowiskowych,
- prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych wśród dzieci i młodzieży w ramach realizacji zadań profilaktycznych,
- realizacja programów w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych. Do realizacji tych programów doposażono szkoły w pomoce dydaktyczne, głównie w postaci sprzętu multimedialnego oraz gier planszowych terapeutycznych i pakietów pomocowo – edukacyjnych,
- wsparcie działań Myśliborskiego Klubu Abstynenta „RUBIKON”, który realizuje zadania odnośnie: profilaktyki w zakresie choroby alkoholowej, działalności w zakresie terapii i pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym, działalności edukacyjnej, działań okolicznościowych,
- wspieranie działań profilaktycznych realizowanych przez Rady Sołeckie, placówki oświatowo – wychowawcze, parafie rzymskokatolickie oraz Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną. W ramach tych działań dokonywano zakupu nagród dla dzieci i młodzieży uczestniczących w spotkaniach integracyjnych, podczas których organizowane były konkursy o tematyce profilaktyki uzależnień (alkohol, narkomania, hazard i inne), przemocy w środowisku rodzinnym, jak i szkolnym oraz cyberprzemocy.
- **Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Myślibórz na lata 2021-2025** – Celem głównym, wyznaczonym w programie jest *Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w Gminie Myślibórz, zapewnienie ochrony jej ofiarom oraz skuteczne oddziaływanie na jej sprawców*. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2021 r. podejmował następujące działania:
 - przeprowadzenie diagnozy środowiskowej,

- współpraca z prokuraturą, policją, pracownikami socjalnymi, pedagogami szkolnymi, psychologami, kuratorami celem podejmowania działań w ramach własnych kompetencji zawodowych,
 - powoływanie grup roboczych do pracy z rodzinami, w których prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”,
 - rozmowy z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy oraz z ofiarami przemocy domowej,
 - podejmowanie wspólnych decyzji o skierowaniu spraw do Sądu lub Prokuratury.
- Diagnozowanie środowisk, rozeznanie warunków socjalno-bytowych, sytuacji rodzinnej,
- **Program Wspierania Rodziny w Gminie Myślibórz na lata 2021-2023 „Myśliborska Rodzina w Centrum”** – Program w celu określenia zasad i form pracy i pomocy rodzinom, które mają trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych oraz sprawowaniu pieczy zastępczej.
 - **Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Myślibórz w latach 2013-2023** – Realizowano politykę czynszową w zakresie sukcesywnego wzrostu czynszów (jedno ze źródeł finansowych zadań remontowych) i pomocy dla najuboższej grupy mieszkańców (nie tylko w zasobach komunalnych) poprzez obniżenie czynszu na okres 12 miesięcy i wypłatę dodatków mieszkaniowych. Poprawiono stan techniczny zasobów mieszkaniowych Gminy Myślibórz m.in. poprzez remonty całych budynków, lokali czy infrastruktury towarzyszącej.
 - **Program „Opieka Wytchnieniowa”** – edycja 2022 w ramach Funduszu Solidarnościowego - Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad: dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi,
 - **Program „Czyste Powietrze”** - Program, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzonych do atmosfery przez domy jednorodzinne, skupia się na dofinansowaniach wymiany starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych.
 - **Program „Zachodniopomorska Karta Rodziny”** – Wspiera rodziny z minimum dwojgiem dzieci, z terenu województwa zachodniopomorskiego. Program Zachodniopomorskiej Karty Rodziny ma na celu poprawę sytuacji rodzin. Karta umożliwia korzystanie, na preferencyjnych warunkach, z katalogu ofert: kultury, edukacji, rekreacji, transportu i innych usług oferowanych przez partnerów Programu.
 - **Program „Zachodniopomorska Karta Seniora”** - Wsparciem Zachodniopomorskiej Karty Seniora objęte są osoby starsze zamieszkałe na terenie województwa zachodniopomorskiego. Karta umożliwia korzystanie, na preferencyjnych warunkach, z katalogu ofert: kultury, edukacji, rekreacji, transportu i innych usług oferowanych przez partnerów Programu. O Zachodniopomorską Kartę Seniora mogą ubiegać się osoby, które ukończyły 60 lat. Karty wydawane są bezpłatnie.
 - **Program „Mobilna Karta Dużej Rodziny”** - Mobilna Karta Dużej Rodziny powstała z myślą o upowszechnieniu informacji o systemie ulg i zniżek dla rodzin wielodzietnych. Ma też pomóc

rodzinom 3+ w dotarciu do interesujących rabatów dzięki funkcji geolokalizacji, a przedsiębiorcom – dotrzeć do rodzin wielodzietnych z ciekawą ofertą. Celem dostosowania Karty Dużej Rodziny do najnowszych rozwiązań technologii cyfrowej jest również zachęcenie firm do włączenia się do programu Karty Dużej Rodziny.

- **Program Za Życiem** - Ma on na celu udzielenie wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, powstałe w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Jednym z elementów Programu Za Życiem jest jednorazowe świadczenie pieniężne z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 4 000,00 zł. Świadczenie to przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód.

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej OPS ma obowiązek zatrudnić pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek spełnia wymogi ustawowe w zakresie zatrudniania pracowników socjalnych.

Na przestrzeni lat zmniejszyła się liczba pracowników oraz etatów. Do roku 2018 liczba ta wynosiła 32 osoby ogółem. W 2021 roku kadra liczyła 28.

Tabela 6. Liczba osób zatrudnionych w OPS w Myśliborzu w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób ogółem	32	32	28	28	28
Liczba etatów	31,00	31,25	27,25	27,25	27,25
Dyrektor	1	1	1	1	1
Z-ca Dyrektora	1	1	1	1	1
Pracownicy socjalni ogółem	12	12	9	9	9
asystenci rodziny	2	2	2	2	2
Pozostali pracownicy	16	16	15	15	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Myśliborzu

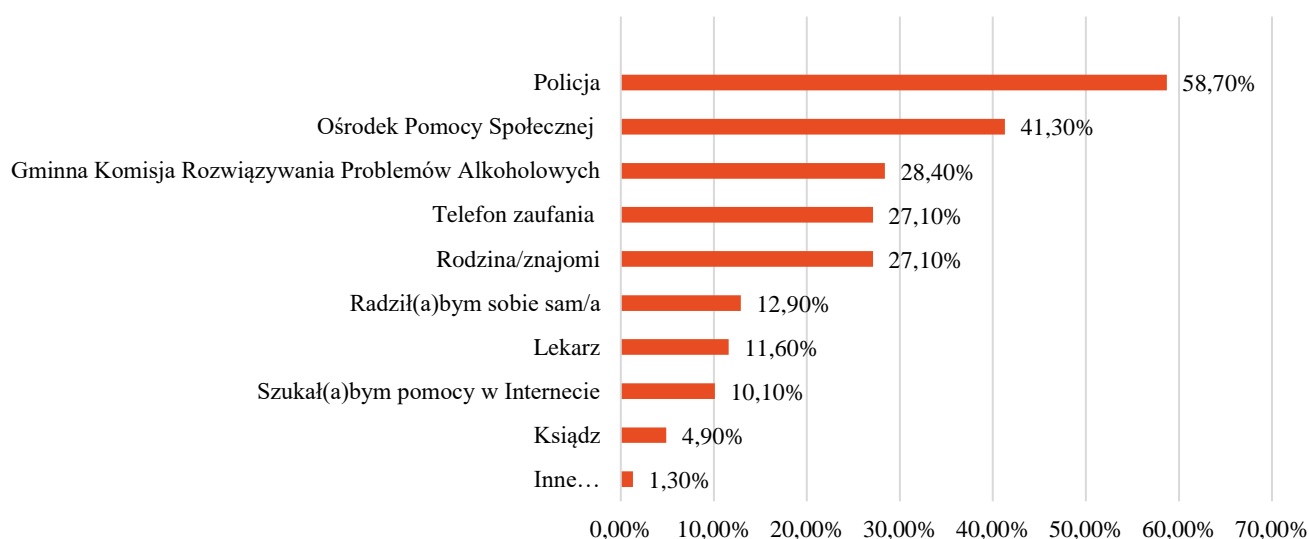
Należy dodać, że każdy z pracowników uczestniczy w licznych szkoleniach, które mają na celu podnieść wiedzę i kompetencje pracowników. W roku 2021 roku były to:

- Zmiany w ustawie o dodatkach mieszkaniowych w 2021 roku,
- Nowa Platforma bankowo – internetowa,

- Nowe kryteria przyznawania dodatków mieszkaniowych i energetycznych,
- Usługi Grupowe,
- O prawie i praktyce funkcji asystenta rodziny,
- Pomoc materialna dla uczniów na rok szkolny 2021/2022 – zmiany w zakresie dochodu i postępowania on-line,
- Szkolenie RODO, Covid-19, BHP,
- Najnowsze zmiany, świadczenia i zasiłki ZUS.

Mieszkańcy w ramach badań ankietowych odpowiadali na pytanie, do jakich instytucji zwróciliby się z problemem uzależnienia bądź przemocy w rodzinie. Ponad połowa wskazała instytucję policji, jednak drugą najczęściej wybieraną odpowiedzią była – *Ośrodek Pomocy Społecznej*. Szczegóły ukazuje wykres poniżej.

Wykres 20. Instytucje, do których mieszkańcy zwróciliby się z problemem na terenie Gminy Myślibórz



Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych

2.2.2. GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

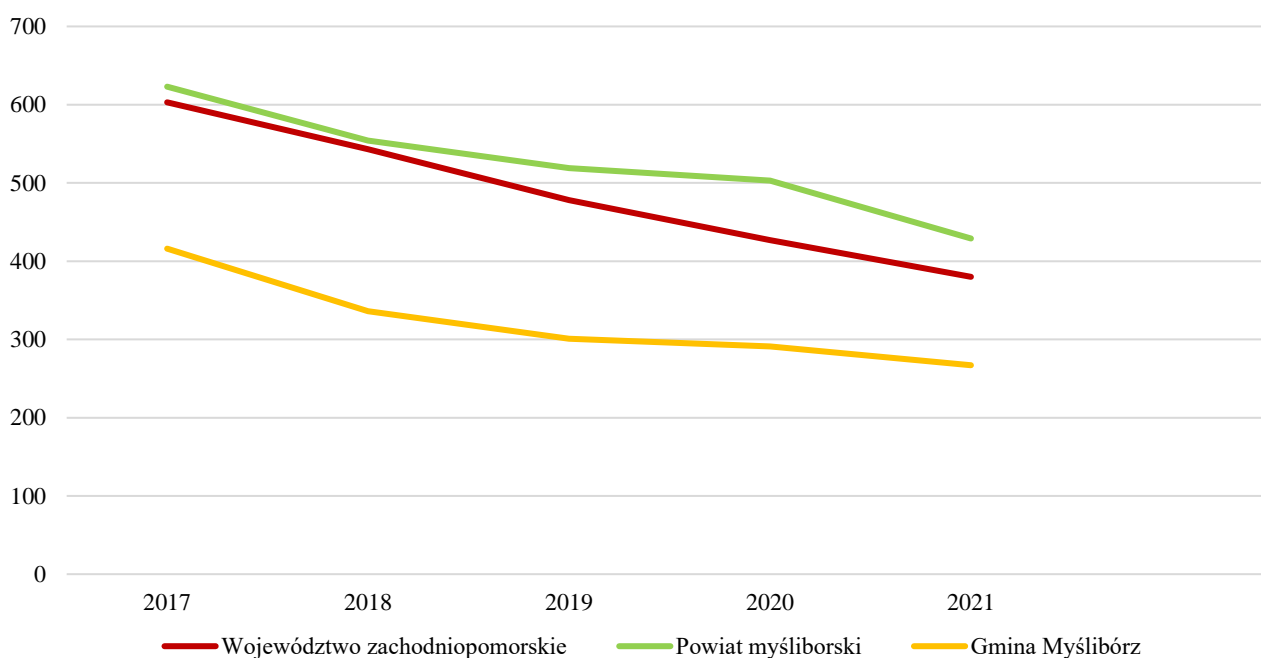
Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.



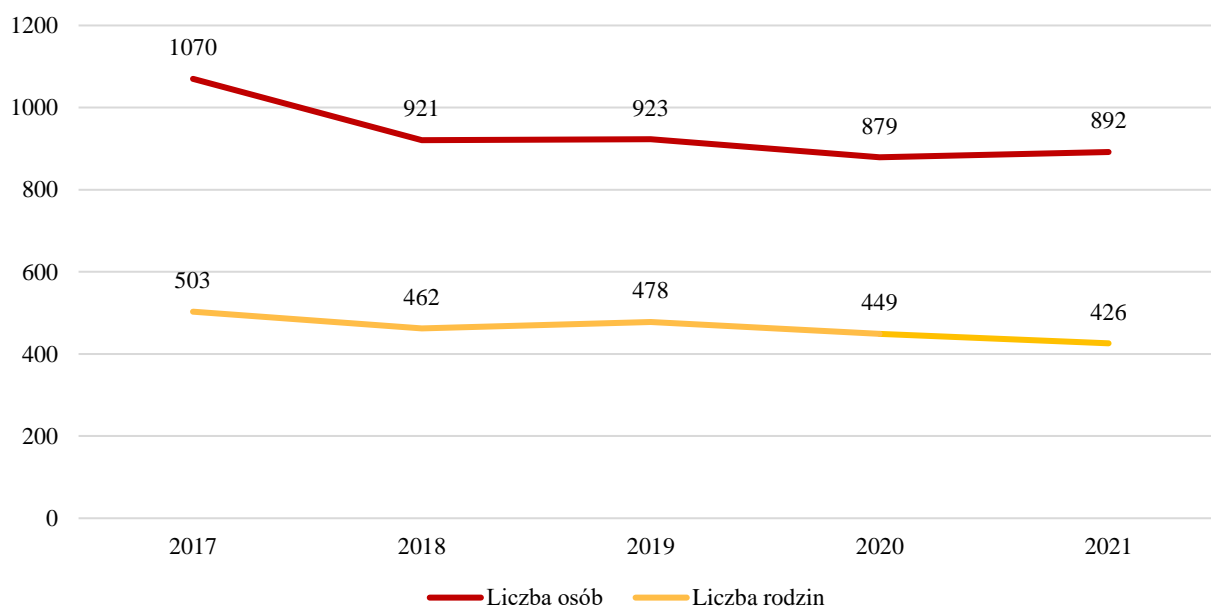
Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, przysługuje przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych powyżej (ubóstwo nie może być wyłącznym powodem udzielenia świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej) uzasadniających udzielenie pomocy społecznej:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776,00 zł (wysokość rewaloryzowana), zwanej dalej "kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej",
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600,00 zł (wysokość rewaloryzowana), zwanej dalej "kryterium dochodowym na osobę w rodzinie",
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej dalej "kryterium dochodowym rodziny".

Wykres 11. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 ludności w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując dane GUS oraz informacje źródłowe otrzymane ze sprawozdań MRiPS należy zauważyć, że korzystających z pomocy społecznej jest coraz mniej. Wskaźniki beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 ludności z roku na rok są coraz niższe.

Wykres 12. Liczba rodzin i liczba korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2021 w Gminie Myślibórz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania OPZS 2021

Na spadek liczby osób, którym przyznano świadczenia na mocy decyzji administracyjnej, z całą pewnością miało wpływ wprowadzenie w 2016 roku świadczenia wychowawczego 500 +, które poprawiło sytuację rodzin

wielodzietnych. Świadczenie to zostało rozszerzone na każde dziecko do ukończenia 18-go roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę od 1 lipca 2019 roku.

Głównymi powodami trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Myślibórz są:

- o ubóstwo – 109 rodzin otrzymało wsparcie z tego tytułu w 2021 roku, a w 2017 roku było ich 271,
- o długotrwała lub ciężka choroba – w 2021 roku wsparto 165 rodzin z tego tytułu, a w 2017 roku 285,
- o niepełnosprawność – w 2021 roku 137 rodzin borykało się z tym problemem, a w 2017 roku 200,
- o bezrobocie – w 2021 roku był to główny problem dla 117 rodzin, natomiast w 2017 roku dla 198.

Z powyższego również wynika, iż liczba rodzin otrzymujących pomoc stopniowo maleje. W tabeli poniżej przedstawione są powody przyznawania pomocy w przeciągu 5 badanych lat.

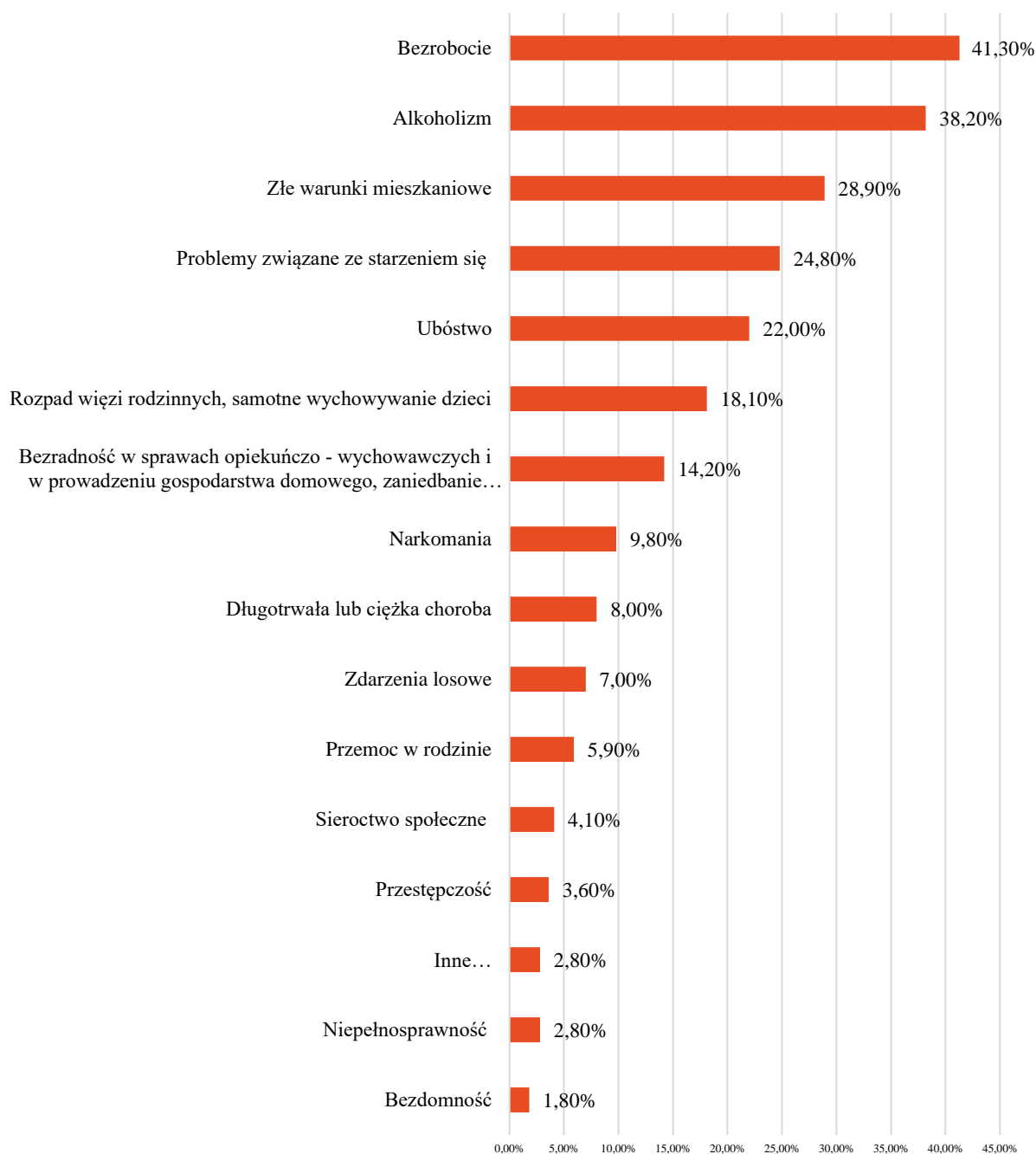
Tabela 7. Powody przyznania pomocy w latach 2017-2021

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	2017	2018	2019	2020	2021
UBÓSTWO	271	201	165	127	109
SIEROCTWO	1	1	0	1	1
BEZDOMNOŚĆ	27	21	13	18	20
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	26	21	17	19	15
w tym: wielodzietność	17	12	7	8	10
BEZROBOCIE	198	148	130	112	117
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	200	190	323	163	137
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	285	263	324	188	165
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	69	45	35	26	28
w tym: rodziny niepełne	42	28	23	18	17
w tym: rodziny wielodzietne	9	9	8	5	6
PRZEMOC W RODZINIE	2	1	1	3	2
ALKOHOLIZM	75	54	44	31	28
NARKOMANIA	0	1	3	1	1
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	4	1	8	5	5
ZDARZENIE LOSOWE	2	5	1	1	10
SYTUACJA KRYZYSOWA	2	1	2	0	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS

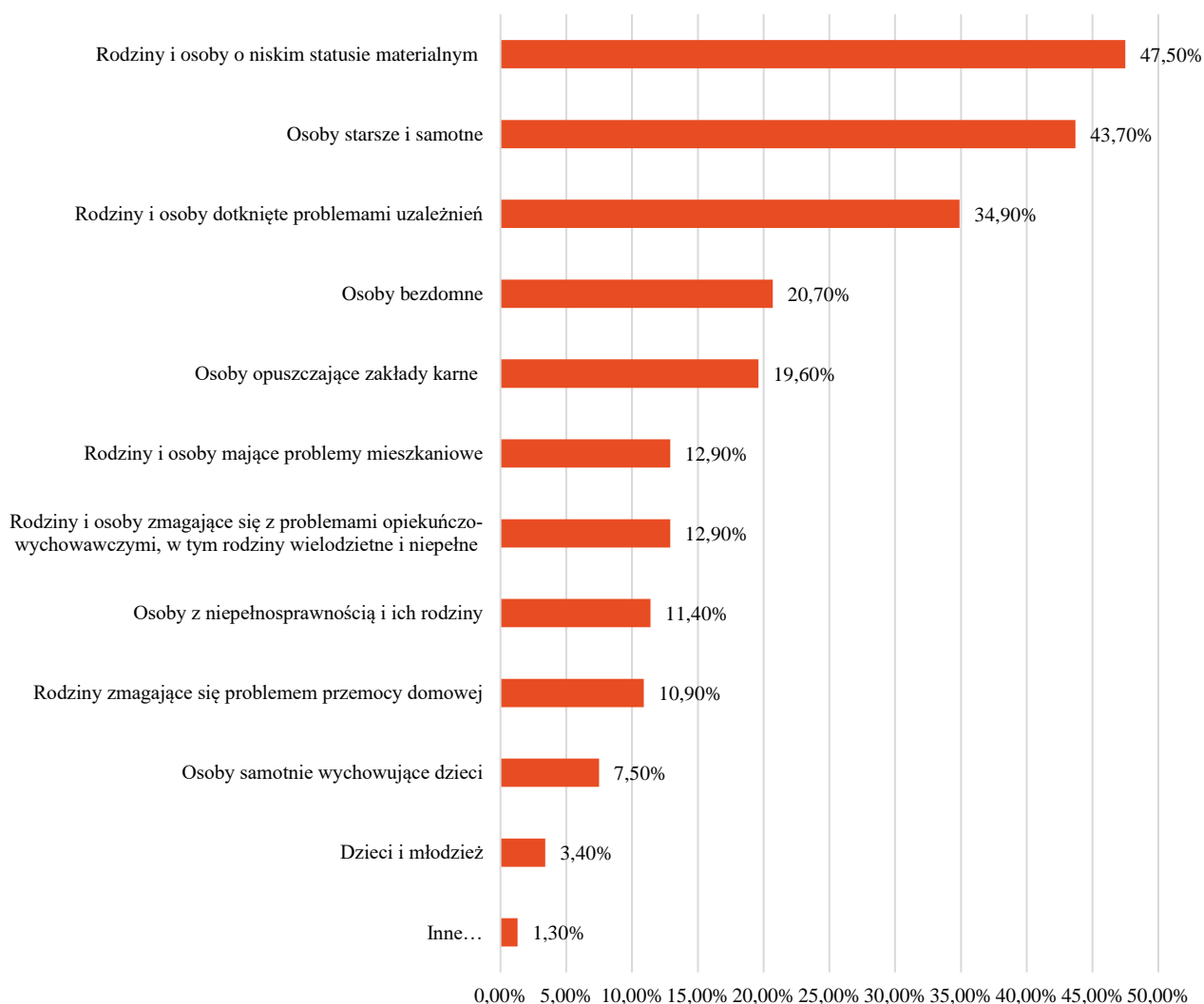
Wśród problemów, które najczęściej wskazywali mieszkańcy w badaniach ankietowych były m.in.: bezrobocie, alkoholizm, złe warunki mieszkaniowe, problemy związane ze starzeniem się oraz ubóstwo.

Wykres 21. Problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy Myślibórz



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

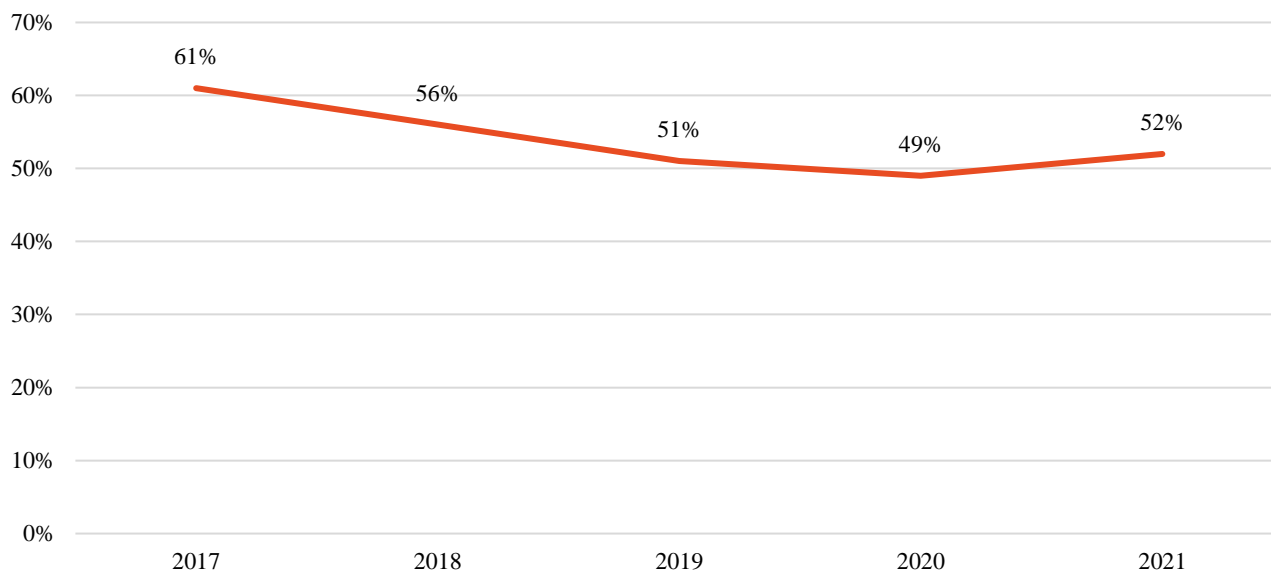
Zapytano także, o grupy, które zdaniem ankietowanych są zagrożone wykluczeniem społecznym. Najczęściej wskazywano rodziny i osoby o niskim statusie materialnym, osoby starsze i samotne oraz rodziny i osoby, które są dotknięte **problemem uzależnień**.

Wykres 22. Grupy najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem) w 2021 roku wyniósł 51%. Od 2017 roku wskaźnik ten zmalał o 11%. Szczegóły ukazuje wykres poniżej.

**Wykres 13. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w Gminie Myślibórz
w latach 2017-2021**

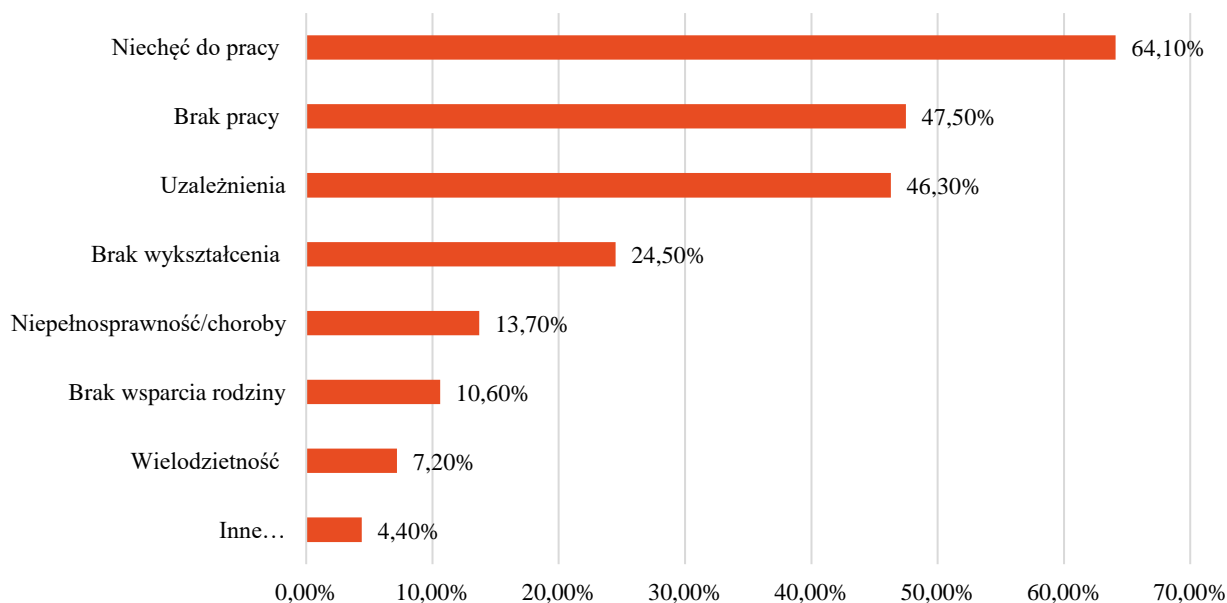


Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS

Zauważa się niewielki wzrost wskaźnika w 2021 roku porównując go z rokiem poprzedzającym 2020, gdzie wartość ta była poniżej 50%. Było to spowodowane skutkami gospodarczymi pandemii SARS-CoV-2.

Według mieszkańców najczęstszymi przyczynami popadania w ubóstwo jest niechęć do pracy lub jej brak, a także uzależnienia. Wśród ankietowanych 25% jest, bądź była dotknięta ubóstwem.

Wykres 23. Najczęstsze przyczyny popadania w ubóstwo na terenie Gminy Myślibórz



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Biorąc pod uwagę analizę powodów przyznawania pomocy społecznej oraz grup społecznych, którym grozi wykluczenie należy skupić się przede wszystkim na osobach borykających się z problemem bezrobocia, ubóstwa, uzależnień. Warto również zwrócić uwagę na trudności związane z zapewnieniem opieki osobom z niepełnosprawnościami oraz przewlekle chorym.

2.2.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA



W myśl Ustawy o pomocy społecznej osobie, która wymaga całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej. Zobowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w DPS są: mieszkaniec domu, przedstawiciel ustawowy, małżonek, zstępni przed wstępnymi, gmina zgodnie z miejscem zamieszkania, z której osoba została skierowana.

Na terenie Gminy znajduje się **Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Somatycznie Chorych**, położony na obrzeżu miasta Myślibórz nad Jeziorem Królewskim, dla którego organem prowadzącym jest Powiat Myśliborski. Jest to dom stacjonarny, pobytu stałego bądź okresowego, zapewniający całodobową opiekę 170 osobom przewlekle somatycznie chorym. Do dyspozycji mieszkańców są jedno, dwu i trzyosobowe pokoje, część z aneksem łazienkowym, sala dziennego pobytu, kawiarnia, kaplica, kompleks rehabilitacyjny, stołówka, palarnia, 3 kuchenki na potrzeby mieszkańców, kiosk spożywczo - przemysłowy. Mieszkańcy DPS w Myśliborzu mogą korzystać z różnych form zajęć terapeutycznych: terapia zajęciowa, muzykoterapia, terapia ruchem, ludoterapia, silwoterapia, ergoterapia oraz biblioterapia. W 2021 roku miesięczny koszt utrzymania w ośrodku wynosił 4 183,33 zł. Dla porównania – w 2017 roku koszt ten był dużo niższy i wynosił 2 928,14 zł.

Ponadto mieszkańcy Gminy Myślibórz są umieszczani w Domach Pomocy Społecznej w miejscowościach: Trzcianka, Osiek, Resko, Nowy Czarnów, Piłka-Zamyślin, Nowogard oraz Moryń. W 2021 roku OPS w Myśliborzu dofinansował oraz w całości pokrył koszty pobytu w domach 53 osobom.

Drugą jednostką, obok OPS, dzięki której świadczona jest pomoc społeczna myśliborskim mieszkańcom jest **Środowiskowy Dom Samopomocy w Myśliborzu**, którego organem prowadzącym jest Gmina Myślibórz. Środowiskowy Dom Samopomocy w Myśliborzu jest ośrodkiem wsparcia dziennego, przeznaczonym dla dorosłych osób z zaburzeniami psychicznymi. Dom w ramach bieżącej pracy terapeutycznej realizuje działania kierowane do osób:

- przewlekle psychicznie chorych (Dom typu A),
- osób z niepełnosprawnością intelektualną (Dom typu B).

Wśród uczestników obu typów Domów usługami objęte są również osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi, o których mowa w Programie kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.

Od 30 maja 2021 roku, na mocy zmiany ustawy o pomocy społecznej, udział w zajęciach ośrodka wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest bezpłatny.

Zgodnie z przyjętym Programem, ŚDS udziela wsparcia w ramach indywidualnych oraz zespołowych treningów samoobsługi i umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Cel główny działalności ŚDS:

Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi w zwiększeniu autonomii, samodzielności, zaradności życiowej a także integracji społecznej.

Pomoc ta realizowana jest poprzez organizowanie całokształtu spraw zmierzających do podtrzymywania i rozwijania umiejętności niezbędnych w możliwie samodzielnym i aktywnym życiu, stworzenie możliwości do zdobycia kompetencji umożliwiających pełnienie ról społecznych.

Cele szczegółowe:

1. Podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności samoobsługi niezbędnych do możliwie samodzielnego funkcjonowania w codziennym życiu.
2. Podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów koniecznych do możliwie samodzielnego życia.
3. Poprawa kondycji psychicznej poprzez podniesienie świadomości, budowanie i podtrzymywanie poczucia własnej wartości i pozytywnej samooceny.
4. Rozwijanie zainteresowania otoczeniem oraz podtrzymywanie i kształtowanie umiejętności wychodzenia z inicjatywą, umiejętności współpracy, budowania pozytywnych relacji z innymi.
5. Pobudzanie do podejmowania różnych form aktywności. Pomaganie w odkrywaniu własnych możliwości oraz przezwyciężaniu barier utrudniających aktywność, w tym aktywność zawodową.
6. Ułatwienie dostępu do kultury, sportu, turystyki i rekreacji.
7. Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, świadczeń pomocy społecznej oraz w załatwianiu spraw urzędowych.
8. Działanie na rzecz integracji społecznej uczestników ŚDS poprzez współpracę z rodzinami, opiekunami i innymi osobami bliskimi a także instytucjami i organizacjami, osobami lub podmiotami przyczyniającymi się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi.

Osiągnięcie wyżej założonych celów odbywa się poprzez prowadzenie w ŚDS postępowania wspierającego – aktywizującego dostosowanego do indywidualnych potrzeb i możliwości uczestników, jak również do możliwości organizacyjnych i finansowych Domu.

ŚDS prowadzi różne formy wsparcia, 5 dni w tygodniu, przez co najmniej 6 godzin dziennie. Roczny plan pracy ŚDS obejmuje obszary postępowania wspierająco – aktywizującego uczestników, zgodne z rozporządzeniem w sprawie środowiskowych domów samopomocy, m.in.:

1. trening funkcjonowania w codziennym życiu: trening dbałości o wygląd zewnętrzny oraz umiejętności higienicznych, trening dokonywania zakupów/trening budżetowy, terapię zajęciową, trening umiejętności praktycznych, trening kulinarny. W ramach treningu kulinarnego, uczestnicy samodzielnie przygotowują ciepły posiłek. Średnio z tej formy wsparcia korzysta dziennie 28 osób,
2. trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
3. trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się,
4. trening umiejętności spędzania czasu wolnego, zajęcia relaksacyjne, zajęcia teatralne, muzyczne, rekreacyjne i sportowe,
5. stymulacja polisensoryczna,
6. terapia poprzez aktywność ruchową z wykorzystaniem fizjoterapii,
7. poradnictwo psychologiczne,
8. pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym opieki psychiatrycznej,
9. praca socjalna w środowisku, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń pomocy społecznej, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

Wszystkie wyżej wymienione działania prowadzone są przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe w bezpośrednim kontakcie z osobami z zaburzeniami psychicznymi oraz kwalifikacje zawodowe m.in.: pedagogów różnych specjalności, pracownika socjalnego, fizjoterapeuty, psychologa, psychiatry.

Zatrudnieni pracownicy zespołu wspierająco – aktywizującego ŚDS posiadają wymagane przeszkolenie w zakresie:

- umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań;
- kształtowania nawyków celowej aktywności;
- prowadzenia treningu zachowań społecznych.

Tabela 5. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi objętych wsparciem Środowiskowego Domu Samopomocy w Myśliborzu

Wyszczególnienie			Lata					
			2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba przyznanych miejsc zgodnie z decyzją Wojewody Zachodniopomorskiego			45					
Typ Domu	Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych	liczba osób	14	11	11	11	10	11
	Typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	liczba osób	40	38	42	38	39	39
Liczba osób uczestniczących w zajęciach ŚDS w ciągu roku			54	49	53	49	49	50

Źródło: Środowiskowy Dom Samopomocy w Myśliborzu

W latach 2016 – 2021 Środowiskowy Dom Samopomocy w Myśliborzu w sumie objął oparciem 78 osób i pośrednio ich rodziny.

Opieka nad osobami z zaburzeniami psychicznymi prowadzona w oparciu o model ŚDS – ze względu na podniesienie jakości życia osób z niepełnosprawnościami i ich lepsze funkcjonowanie – obniża koszty zadań własnych Gminy z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym, m.in.:

- mniej osób kierowanych jest do domów pomocy społecznej,
- minimalizowana jest ilość uczestników narażonych na bezdomność,
- opieką zostają objęte osoby zagrożone problemem alkoholowym,
- działania ŚDS zastępują usługi opiekuńcze, o które mogliby wnioskować uczestnicy zajęć,
- mniej osób korzysta ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej.

Dodatkowo, przebywanie osób z niepełnosprawnością w ŚDS wpisuje się w założenia opieki wytchnieniowej kierowanej do opiekunów uczestników.

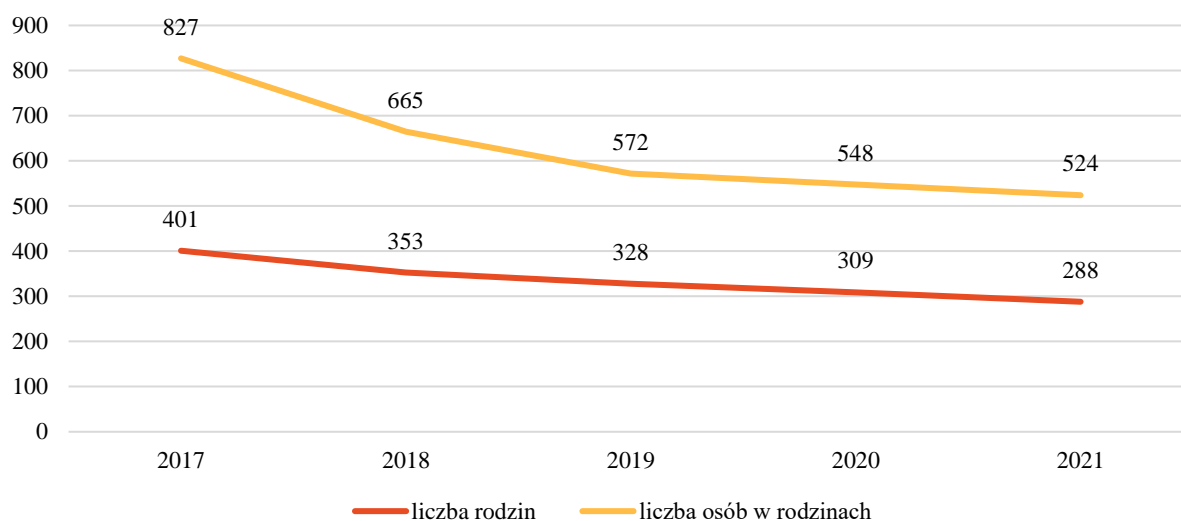
Rekomenduje się rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi w tym obszarze, upowszechnianie idei wolontariatu wśród młodzieży i dorosłych oraz podjęcie działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób starszych i niesamodzielnych poprzez rozwój usług opiekuńczych (w tym adaptację mieszkania chronionego) jako alternatywę dla kosztownych domów pomocy społecznej. Zaleca się również nawiązywanie współpracy z podmiotami ekonomii społecznej w celu aktywizacji zawodowej i społecznej.

2.2.4. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ



Ośrodek Pomocy Społecznej w Myśliborzu podejmuje wszelkie działania zmierzające do poprawy sytuacji materialnej osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Formami pomocy jest system zasiłków pieniężnych, usług, pomoc rzeczowa, poradnictwo specjalistyczne i praca socjalna.

Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki, które są podstawą do ich przyznania. Świadczenie można podzielić na 3 kategorie: w naturze, w usługach i pieniężne. Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej świadczeniami z obszaru pomocy społecznej są świadczenia pieniężne oraz świadczenia niepieniężne.

Wykres 24. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2017-2021 w Gminie Myślibórz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MRPiPS

W roku 2021 pomocą społeczną w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych objęto ogółem 524 osoby w 288 rodzinach. W roku 2020 wsparciem zostało objętych 548 osób w 309 rodzinach. W 2019 – 573 osoby w 328 rodzinach skorzystało z pomocy OPS w Myśliborzu, w roku 2018 objętych pomocą społeczną zostało 665 mieszkańców w 353 rodzinach, a w 2017 – 827 osób w 401 rodzinach. Rodziny te skorzystały z szeroko rozumianej pomocy społecznej tj. m.in. z: pomocy finansowej, pracy socjalnej, poradnictwa prawnego, pomocy w załatwianiu spraw w urzędach, sądach, ustalania uprawnień do rent czy emerytur itp. Na przestrzeni analizowanych lat, prawie w każdym badanym roku liczba beneficjentów korzystających ze świadczeń pieniężnych była blisko 4-krotnie wyższa, jedynie w 2017 roku sytuacja była odwrotna – ze świadczeń niepieniężnych skorzystało ok. 60 osób więcej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę beneficjentów, którym przyznano poszczególne świadczenia w latach 2017-2021. W 2021 roku OPS w Myśliborzu udzielił najwięcej zasiłków celowych i w naturze - 211 osób otrzymało decyzją wsparcie w powyższej formie. Specjalny zasiłek celowy może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe, który nie podlega zwrotowi. Jednak wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Tabela 8. Liczba beneficjentów pomocy społecznej w latach 2017-2021

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019	2020	2021
ZASIŁKI STAŁE – OGÓŁEM	121	104	105	90	77
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	144	107	92	85	73
SCHRONIENIE	13	7	8	6	9
POSILEK	366	21	5	6	8
W TYM DLA: DZIECI	166	3	0	0	0
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓŁEM	45	53	58	57	53
W TYM: SPECJALISTYCZNE	0	0	0	0	0
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	0	3	0	1	9
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	295	290	260	242	211

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MRPiPS

Na przełomie ostatnich 5 lat, nastąpił spadek liczby udzielanych świadczeń, w szczególności dotyczy to posiłków – co ważne, wynika to z faktu, iż od 2018 roku świadczenie te zapewnia niezależnie Gmina bezpłatnie wszystkim dzieciom i uczniom szkół podstawowych w postaci jednego gorącego posiłku. Wzrost liczby udzielonych świadczeń dotyczy usług opiekuńczych. W 2017 roku decyzją przyznano pomoc 45 osobom, a w 2021 roku 53 osoby zostały objęte usługami opiekuńczymi. Ponadto wzrosła liczba beneficjentów korzystających z zasiłków celowych na pokrycie wydatków w wyniku zdarzenia losowego. W analizowanym okresie liczba zasiłków pielęgnacyjnych zmalała, jednak z uwagi na podwyższenie wysokości tego świadczenia wydatkowana kwota się zwiększyła. W 2017 roku weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, która rozszerzyła krąg uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego. Z uwagi na powyższą zmianę beneficjenci zasiłku dla opiekuna oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego uzyskali prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, dlatego w analizowanym okresie można zauważyć spadek osób korzystających z zasiłku dla opiekuna oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego, natomiast wzrosła liczba osób korzystających ze świadczenia pielęgnacyjnego.

Jednym z wielu zadań pomocy społecznej wynikających z art. 45 ust.1 - 4 Ustawy o pomocy społecznej jest praca socjalna, która jest niematerialną formą wsparcia przy kształtowaniu nowych postaw społecznych. Pomoc w tej formie ma na celu wypracowanie zmiany funkcjonowania społecznego i zawodowego osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez wykorzystywanie i rozwój ich zasobów. Poradnictwo w pracy socjalnej jest działaniem, którego głównym celem jest stworzenie warunków do podejmowania przez klientów samodzielnych prób rozwiązywania swoich problemów, co wiąże się z wprowadzaniem szeroko rozumianych zmian w ich życiu. W 2021 roku praca socjalna była świadczona m. in. w zakresie wspierania w uzyskaniu pomocy ze strony właściwych organów, instytucji i organizacji (pomoc w wypełnianiu wniosków, informowanie o różnych uprawnieniach, pomoc w ustaleniu niepełnosprawności), poradnictwa

wychowawczego, rodzinnego i zawodowego; w 2021 roku OPS w Myśliborzu objął tym rodzajem wsparcia 288 rodzin. Wskaźnik pracy socjalnej obliczany jest jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do liczby rodzin, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%. W analizowanych latach wskaźnik ten uległ znacznemu zwiększeniu.

Tabela 6. Wskaźnik pracy socjalnej w Gminie Myślibórz w latach 2017-2021

ROK	2017	2018	2019	2020	2021
Wskaźnik pracy socjalnej	113,22%	127,48%	142,68%	142,39%	143,06%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	401	353	328	309	288
Praca socjalna ogółem	454	450	468	440	412

Źródło: opracowanie własne na podstawie OZPS za 2021 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Myśliborzu realizuje także zadania wynikające z Ustawy o świadczeniach rodzinnych. Świadczeniami rodzinnymi są:

- o zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- o świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne,
- o jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- o świadczenie rodzicielskie.

Osobie otrzymującej zasiłek rodzinny mogą przysługiwać również następujące dodatki:

- o dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
- o dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- o dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- o dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnościami,
- o dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
- o dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- o dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania.

Strukturę świadczeń rodzinnych w perspektywie ostatnich 5 lat przedstawia tabela poniżej, w której umieszczone zostały informacje o ilości przyznanych świadczeń oraz kwoty poniesionych wydatków.

Tabela 7. Liczby i kwoty wypłaconych świadczeń w latach 2017-2021

WYSZCZEGÓLNIENIE		2017	2018	2019	2020	2021
Zasiłek rodzinny	Liczba	14 237	14 021	12 830	11 112	9 291
	Kwota	1 644 817,37 zł	1 602 264,67 zł	1 448 055,11 zł	1 251 309, 77 zł	1 040 429,98 zł
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	Liczba	97	74	103	69	48
	Kwota	77 841,25 zł	59 814,73 zł	61 125,60 zł	56 139,74 zł	40 275,35 zł
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,	Liczba	323	285	200	193	108
	Kwota	125 723,14 zł	111 442,56 zł	76 496,78 zł	74 097,30 zł	41 88,63 zł
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	Liczba	665	712	729	614	609
	Kwota	125 240,07 zł	136 141,60 zł	13	113 693,39 zł	110 000,14 zł
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	Liczba	1 065	1 001	928	863	757
	Kwota	110 373,45 zł	105 172,29 zł	97 918,90 zł	91 187,56 zł	74 648,03 zł
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	Liczba	1 285	1 394	1 370	1 151	969
	Kwota	82 936,78 zł	78 795, 63 zł	70 514,27 zł	61 075,06 zł	52 861,23 zł
Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej.	Liczba	1 773	1 748	1 664	1 575	1 444
	Kwota	165 718,92 zł	162 948,54 zł	152 175,56 zł	143 023,65 zł	131 935,53 zł
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	Liczba	1 011	1 053	1 075	1 026	871
	Kwota	77 561,10 zł	77 604,57 zł	77 477,85 zł	75 053,31 zł	62 291,26 zł

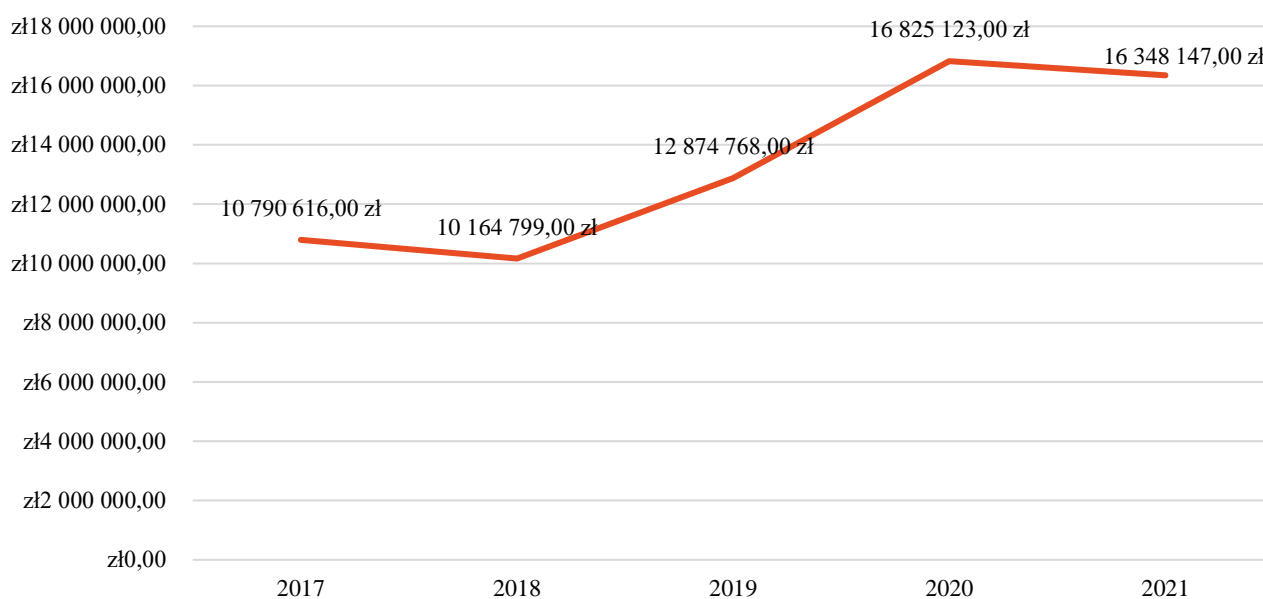
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Myśliborzu

Świadczenia rodzinne finansowane są w całości z budżetu państwa i stanowią one znaczące wsparcie dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Myślibórz. W przypadkach przekroczenia kryterium dochodowego świadczenia rodzinne wypłacane są według tzw. zasady „złotówka za złotówkę” tj. w wysokości pomniejszonej o kwotę, o jaką dochód rodziny przekroczył aktualnie obowiązującą kwotę uprawniającą do zasiłku, pomnożoną przez liczbę osób w danej rodzinie.

Świadczenie wychowawcze ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Przysługuje ono matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia; w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie. W okresie od 1 stycznia 2019 do 30 czerwca 2019 roku świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwało po spełnieniu kryterium dochodowego. Z dniem 1 lipca 2019 roku zmianie uległy warunki przyznawania świadczenia, upoważniające do pobierania

świadczenia wychowawczego na każde niepełnoletnie dziecko niezależnie od dochodu rodziny. Świadczenie finansowane jest w całości z budżetu państwa. Z pomocy w formie świadczenia wychowawczego w 2021 roku skorzystało 1944 rodzin, wypłacono świadczeń na kwotę 16 487 406,31 zł. W stosunku do roku poprzedniego liczba wzrosła o 71 rodzin (co stanowi wzrost o 3,65% w stosunku do roku poprzedniego), natomiast kwota zmalała w porównaniu z rokiem poprzednim o 337 717,00 zł. Na przestrzeni 5 lat kwota ta zauważalnie wzrosła.

Wykres 25. Kwota świadczeń wychowawczych w Gminie Myślibórz w latach 2017-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS 2021

W ramach wsparcia wypłacane są również: jednorazowe świadczenie „Za życiem”, jednorazowe świadczenie „Dobry Start”, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, dodatki mieszkaniowe oraz energetyczne, stypendia szkolne oraz zasiłek szkolny. Na terenie Gminy Myślibórz funkcjonuje także Karta Dużej Rodziny, czyli system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin z co najmniej trójką dzieci zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług.

Kolejną formą wsparcia są świadczenia opiekuńcze, w zakres których wchodzi: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy wypłacane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Myśliborzu. Poniższa tabela wskazuje na spadek osób korzystających ze świadczeń opiekuńczych w kolejnych latach.

Tabela 8. Wsparcie dla osób korzystających ze świadczeń opiekuńczych, w latach 2017-2021

WYSZCZEGÓLNIENIE		2017	2018	2019	2020	2021
Zasiłek pielęgnacyjny	Liczba	7 570	7 309	6 980	6 261	6 191
	Kwota	1 180 548,00 zł	1 155 133,00 zł	1 321 279,38 zł	1 351 283,32 zł	1 336 266,00 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	Liczba	904	927	876	1 047	1 547
	Kwota	1 268 946,00 zł	1 364 528,55 zł	1 381 270	1 904 807,02 zł	3 026 168,00 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	Liczba	615	512	511	366	69
	Kwota	317 817,05 zł	1 155 133,00 zł	314 333,67 zł	224 184,45 zł	42 780,00 zł
Zasiłek dla opiekuna	Liczba	520	366	261	145	44
	Kwota	270 660,00 zł	194 823,33 zł	161 671,60 zł	89 404,00 zł	26 660,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Sprawozdań z działalności OPS w Myśliborzu 2017-2021

W analizowanym okresie liczba zasiłków pielęgnacyjnych zmalała, jednak wydatkowana kwota się zwiększyła. Widocznej zmianie uległa liczba wypłacanych zasiłków dla opiekuna, gdzie zauważyć można duży spadek. Nastąpił wzrost ilości wypłacanych świadczeń pielęgnacyjnych oraz specjalnych zasiłków opiekuńczych, co świadczy o rosnącym zapotrzebowaniu na specjalistyczne usługi opiekuńcze, ze szczególnym uwzględnieniem osób ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Warto mieć jednak na uwadze, że osoby korzystające ze specjalnego zasiłku opiekuńczego w 2020 roku zrezygnowały z niego na rzecz wyższych świadczeń pielęgnacyjnych, a więc liczba beneficjentów w tej kwestii nie uległa zmianie.

2.2.5 UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE



Gmina Myślibórz realizuje **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Uzależnień Behawioralnych na terenie Miasta i Gminy Myślibórz**. Adresatami programu są osoby dotknięte przemocą domową, z problemem uzależniania od alkoholu lub narkotyków oraz ich rodziny. Celem programu jest uświadomienie mieszkańcom Gminy Myślibórz skutków nadużywania

alkoholu i narkotyków, pomoc rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz skutków uzależnień behawioralnych. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta i Gminy Myślibórz na rok 2022 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków

i przemocy domowej oraz uzależnień behawioralnych. Program jest dokumentem stanowiącym podstawę podejmowanych działań w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych oraz przemocy domowej na terenie Gminy Myślibórz i stanowi katalog przedsięwzięć będących zadaniami własnymi gminy w obszarze zagadnień społecznych. Przemoc, alkohol oraz narkomania często występują wspólnie z wieloma innymi problemami społecznymi takimi jak: przestępczość, bezdomność, bezrobocie czy ubóstwo.

Program zawiera następujące obszary działań:

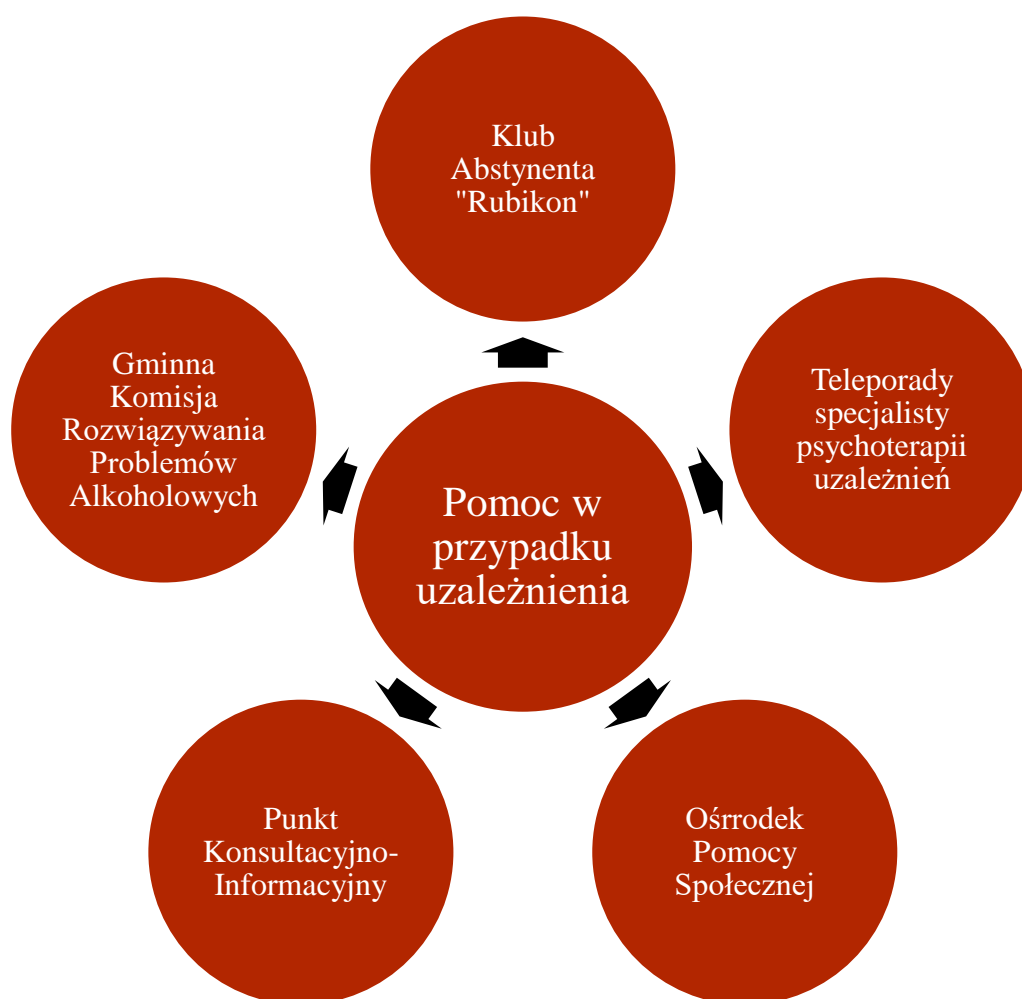
- udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej oraz podejmowanie działań w zakresie spraw związanych z przemocą w rodzinie,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz osobom współuzależnionym,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie,
- prowadzenie kontroli jednostek utworzonych przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Myśliborzu,
- pomoc osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych poprzez integrowanie ich ze środowiskiem lokalnym.

Nadrzędnym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii, Uzależnień Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest zapobieganie powstawaniu problemów w zakresie alkoholizmu i narkomanii jak i innych uzależnień oraz zmniejszanie rozmiaru istniejących problemów odnośnie przemocy w rodzinie, zwiększanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Osiągnięcie celu głównego jest możliwe poprzez realizację celów szczegółowych, którymi są:

- Umożliwienie dostępu do pomocy terapeutycznej, socjoterapeutycznej.
- Zapewnienie mieszkańcom właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego.
- Wypracowanie wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych racjonalnych postaw wobec problemów uzależnień różnego rodzaju poprzez wdrażanie i realizację programów profilaktycznych.
- Zapewnienie ciągłości świadczeń terapeutycznych osobom uzależnionym i ich rodzinom w ramach realizacji zadań programu poprzez działania profilaktyczne w: Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym, Poradni Leczenia Uzależnień przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Myśliborzu, Grupie wsparcia dla osób współuzależnionych, sprawców i ofiar przemocy domowej, Grupie wsparcia dla osób uzależnionych, świetlicach środowiskowych na terenie Gminy Myślibórz.

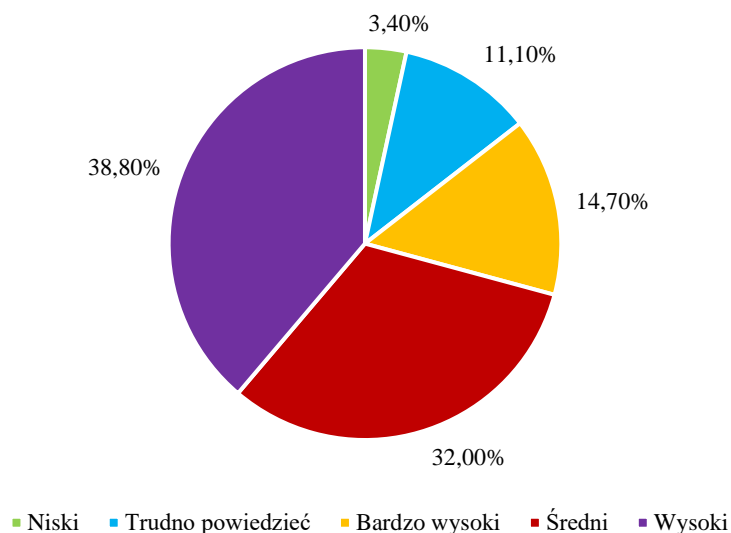
- Prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych, prowadzenie zajęć teatralno-tanecznych i muzykoterapii.
- Udzielanie pomocy – wsparcia dla uzależnionych i ich rodzin - praca specjalisty psychoterapii uzależnień w środowisku osób uzależnionych.
- Obniżenie częstotliwości występowania zjawiska przemocy domowej poprzez: edukację dzieci i młodzieży w zakresie sposobu radzenia sobie ze stresem i agresją, udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą, konsultacje dla ofiar i sprawców przemocy – zmniejszenie negatywnych zjawisk stosowania przemocy.
- Zmniejszenie występowania zagrożeń wobec uzależnień behawioralnych w zakresie: edukacji dzieci, młodzieży jak i dorosłych mieszkańców miasta i gminy Myślibórz odnośnie uzależnień behawioralnych.

Mieszkańcy Gminy Myślibórz mają możliwość zgłoszenia się do Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w celu uzyskania porad i informacji dla osób nadużywających alkoholu i ich rodzin oraz kuratorów sądowych i policji. Na terenie Gminy działa także grupa wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy, w tym terapeuta i psycholog. Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie Gminy Myślibórz mieszkańcy mogą uzyskać pomoc w przypadku problemu uzależnienia.



Ankietowani ocenili poziom problemu alkoholizmu na terenie Gminy Myślibórz jako wysoki. Szczegóły ukazuje wykres kołowy poniżej.

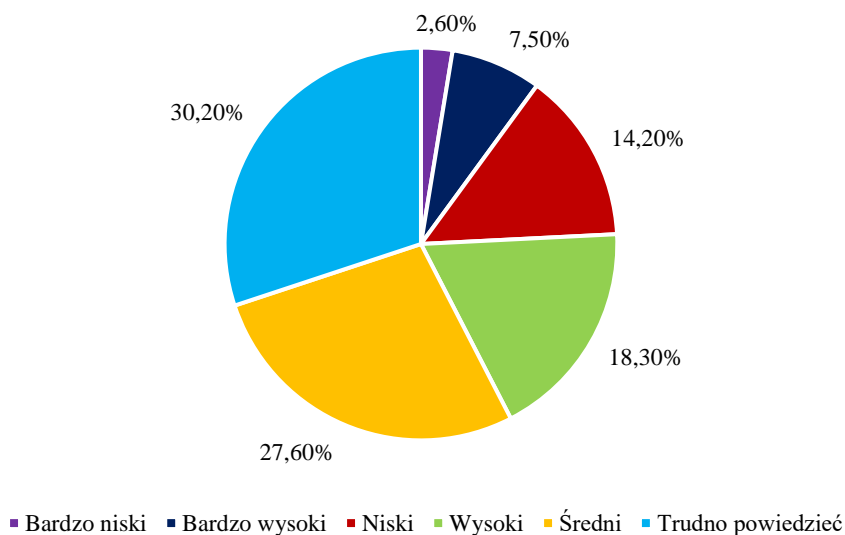
Wykres 26. Poziom uzależnienia od alkoholu na terenie Gminy Myślibórz



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników z ankiet

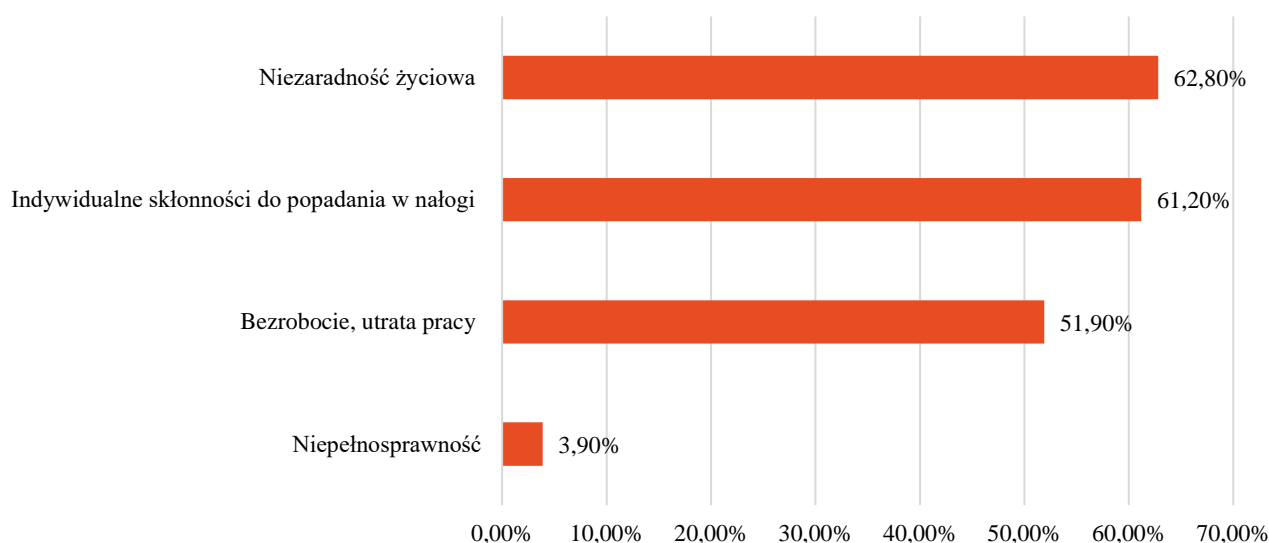
Z kolei w kwestii uzależnienia od narkotyków, dla większości ankietowanych było to trudne do określenia – sumując odpowiedzi można uznać poziom problemu, jako średni.

Wykres 27. Poziom problemu uzależnienia od narkotyków na terenie Gminy Myślibórz



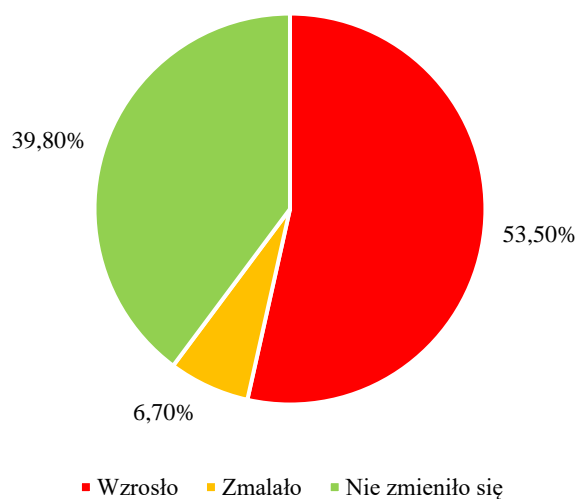
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników z badań ankietowych

Według mieszkańców głównymi przyczynami popadania w uzależnienia jest niezaradność życiowa, indywidualne skłonności do popadania w nałogi oraz utrata pracy, rzadziej niepełnosprawność.

Wykres 28. Główne przyczyny występowania uzależnień na terenie Gminy Myślibórz

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż wyniki badań ankietowych jednoznacznie wskazują, iż problem w ciągu ostatnich lat nie zmniejszył się, a ponad połowa uważa, że korzystanie z używek w środowisku lokalnym w ciągu ostatnich 5 lat wzrosło.

Wykres 29. Korzystanie z używek w ciągu 5 ostatnich lat na terenie Gminy Myślibórz

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych

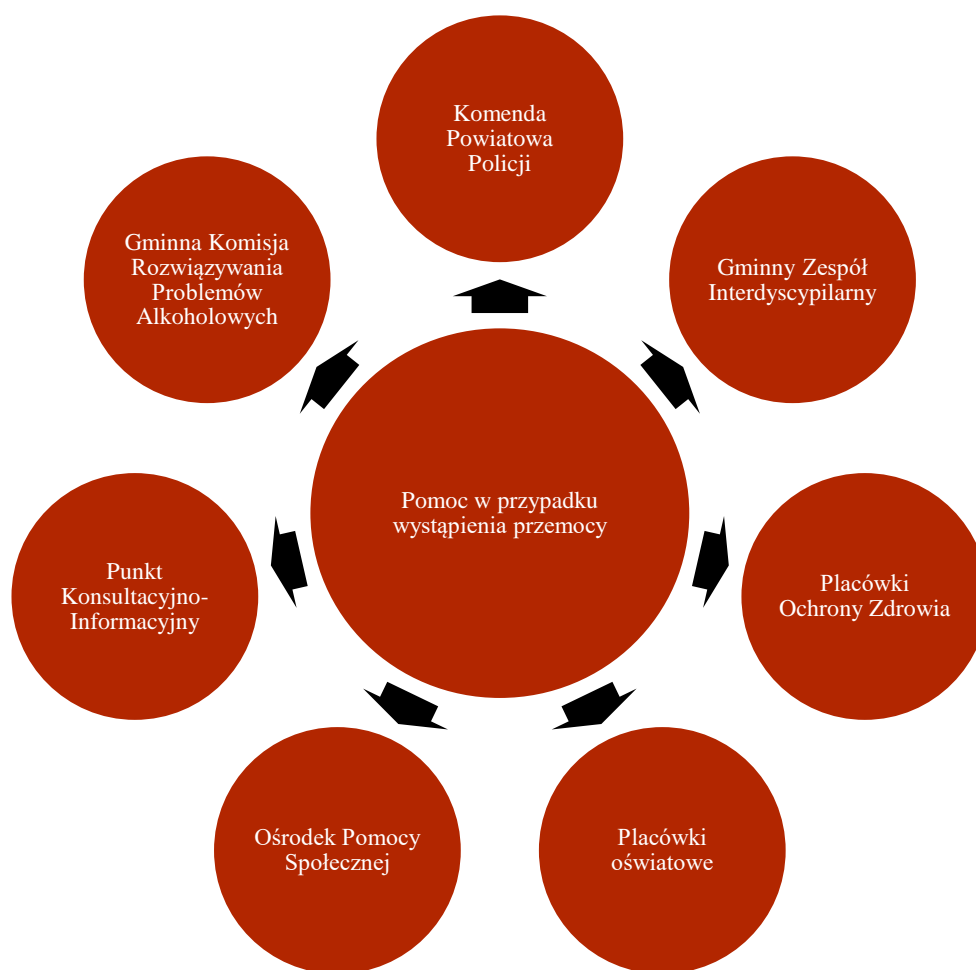
Do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy oraz prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne. W 2021 roku przyjęto **Program Przeciwdziałania Przemocy**

w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Myślibórz na lata 2021 -2025. Celem głównym wyznaczonym w Programie jest: *Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w gminie Myślibórz, zapewnienie ochrony jej ofiarom oraz skuteczne oddziaływanie na jej sprawców.* Cel główny realizowany jest przy pomocy celów operacyjnych, jakimi są:

1. Wsparcie rodzin, w których jest stosowana przemoc,
2. Podniesienie świadomości mieszkańców gminy w zakresie przemocy w rodzinie,
3. Doskonalenie efektywności współpracy różnych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
4. Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Realizacja Programu ma zmienić postawy społeczne wobec zjawiska przemocy w rodzinie, zmniejszyć liczbę przypadków przemocy w rodzinie oraz zwiększyć świadomość dzieci i młodzieży.

Poniżej przedstawiono miejsca, gdzie mieszkańcy gminy Myślibórz mogą uzyskać pomoc oraz wsparcie w przypadku doświadczenia przemocy w rodzinie.



Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2022 r. podejmował następujące działania:

- przeprowadzanie diagnozy środowiskowej- rozeznanie warunków socjalno-bytowych rodzin,
- współpraca z jednostkami pomocowymi - z prokuraturą, policją, pracownikami socjalnymi, pedagogami szkolnymi, psychologami, kuratorami celem podejmowania działań w ramach własnych kompetencji zawodowych,
- omawianie strategii działań w poszczególnych rodzinach, w których prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty” i w ramach tych procedur powoływanie grup roboczych do pracy z rodzinami,
- zapraszanie na rozmowy osoby podejrzanej o stosowanie przemocy (sprawcy przemocy) oraz osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą (ofiary przemocy),
- podejmowanie wspólnych decyzji o skierowaniu spraw do Sądu lub Prokuratury,
- diagnozowanie środowisk, rozeznanie warunków socjalno-bytowych, sytuacji rodzinnej,
- utrzymywanie kontaktów ze służbami porządkowymi,
- poradnictwo odnośnie pomocy i wsparcia,
- prowadzenie rozmów z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w rodzinie w ramach procedur „Niebieskiej Karty”.

W 2021 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 24 wszczęte procedury „Niebieskiej Karty”. W 2021 roku Zespół Interdyscyplinarny zorganizował 4 posiedzenia. Prowadzono działania w 28 rodzinach. Zakończono prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” w 25 przypadkach.

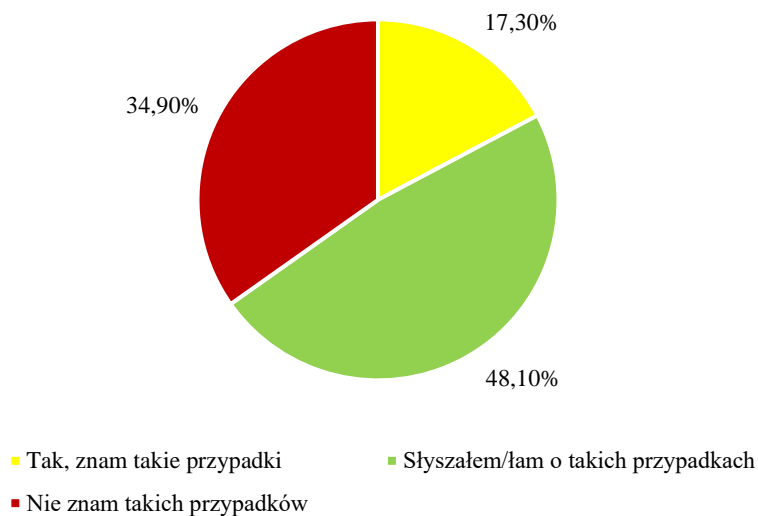
Tabela 9. Działania w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4	4	4
Liczba spotkań Grup Roboczych	39	28	23	22	24
Liczba założonych Niebieskich Kart	39	28	23	22	24
Prowadzone działania w rodzinie	51	51	27	28	28
Zakończenie procedury Niebieskiej Karty	22	24	21	21	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Sprawozdań z działalności OPS w Myśliborzu

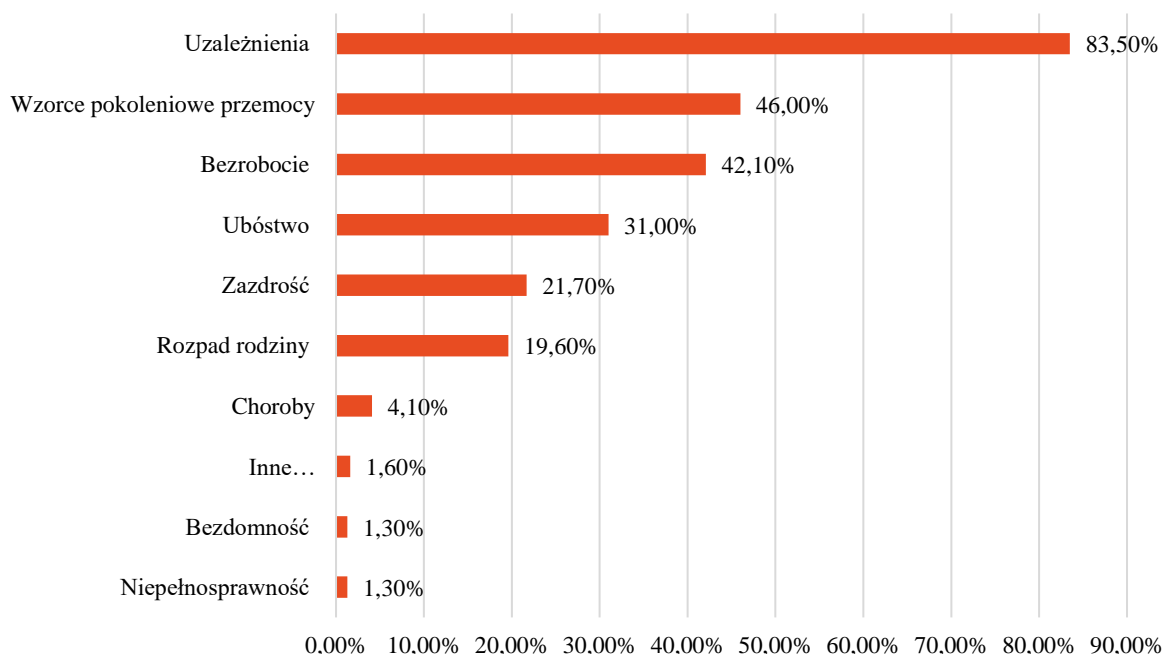
Liczba prowadzonych działań w rodzinach oraz liczba założonych Niebieskich Kart na przestrzeni 5 lat uległa zmniejszeniu, co więcej wzrosła liczba procedur związanych z ich zakończeniem.

W badaniach ankietowych także poruszony został temat przemocy domowej. Wśród ankietowanych aż 48% wskazało, że słyszało o takich przypadkach, 17% zna rodziny, w której ona występuje.

Wykres 30. Występowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Myślibórz

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z badań ankietowych

Wśród czynników występowania przemocy domowej najczęściej wskazywano na uzależnienia, wzorce pokoleniowe, bezrobocie oraz ubóstwo.

Wykres 31. Czynniki występowania przemocy domowej

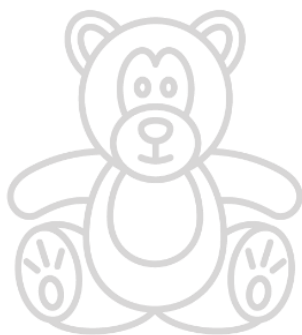
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z badań ankietowych

Najczęściej wskazywanymi formami wsparcia, jakie według ankietowanych powinny otrzymać ofiary przemocy domowej były: zwiększenie dostępności poradnictwa prawnego i psychologicznego, leczenie uzależnień oraz podejmowanie działań w kierunku izolowania przemocy od osób stosujących przemoc.

Wykres 32. Wsparcie dla ofiar przemocy domowej na terenie Gminy Myślibórz

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z badań ankietowych

2.2.6. WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA



Aby wzmocnić oraz poszerzyć obecnie istniejący i sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodziny i dziecka oraz pieczy zastępczej opracowany został **Program Wspierania Rodziny w Gminie Myślibórz na lata 2021-2023 „Myśliborska Rodzina w Centrum”**. Głównym celem programu jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W ramach współpracy z realizatorami i partnerami programu prowadzone są działania pomocowe dla rodzin w celu uzyskania kompetencji do prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich. Działaniami mającymi służyć stworzeniu wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny są:

- wspieranie potencjału rozwojowego rodziny biologicznej na wstępnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnienie systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrona dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją oraz wykluczeniem,
- poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacenie oferty edukacyjnej oraz wsparcie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku,

- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

Jedną z podstawowych form wsparcia jest **asystent rodziny**. Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, pochodzenia, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodziny zagrożonej wykluczeniem społecznym. Asystent rodziny działa na podstawie Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2021 roku wsparciem asystentów rodziny było objętych 27 rodzin, w tym zakończono współpracę z 11 rodzinami, z czego z 4 rodzinami ze względu na osiągnięcie celów, z 2 rodzinami ze względu na brak efektów, a 5 rodzin zmieniło miejsce zamieszkania. Liczba rodzin objętych wsparciem na przestrzeni 5 lat zmniejszyła się o 3. Na terenie Gminy Myślibórz zatrudnionych było 2 asystentów, a do ich zadań należało m.in.:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udział w spotkaniach roboczych ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- pomoc w pozyskiwaniu dla potrzebujących ubrań, zabawek, mebli oraz sprzętu AGD,
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji, Regionalnym Centrum Kryzysowym, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Sądem Rodzinnym, kuratorami społecznymi, placówkami ochrony zdrowia, placówkami oświatowymi, Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom „Bratek” w Barlinku oraz „SOS DLA RODZINY” w Szczecinie.

Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych. Jest to przejściowa – okresowa forma opieki nad dzieckiem.



W rodzinach zastępczych umieszcza się dzieci, których rodzice zostali trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub gdy władza ta została im ograniczona. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych. W sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym rozwiązaniem jest zapewnienie mu opieki w jednej z form rodzinnej pieczy zastępczej. Rodzina zastępcza przyjmując dziecko pod swoją opiekę, dba o jego rozwój fizyczny i intelektualny, zaspokaja potrzeby zarówno w sferze materialno-bytowej jak i emocjonalnej. Angażuje się w proces kształcenia, pogłębia zainteresowania.

W roku 2021 przebywało w pieczy zastępczej 74 dzieci, z czego 7 dzieci opuściło w okresie sprawozdawczym pieczę z powodu powrotu do rodziców biologicznych, 5 dzieci przebywających dotychczas w pieczy usamodzielniało się. Poniższa tabela pokazuje liczbę dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2017-2021 oraz wysokość partycypacji Gminy w złotych.

Tabela 10. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2017-2019 oraz wysokość partycypacji Gminy

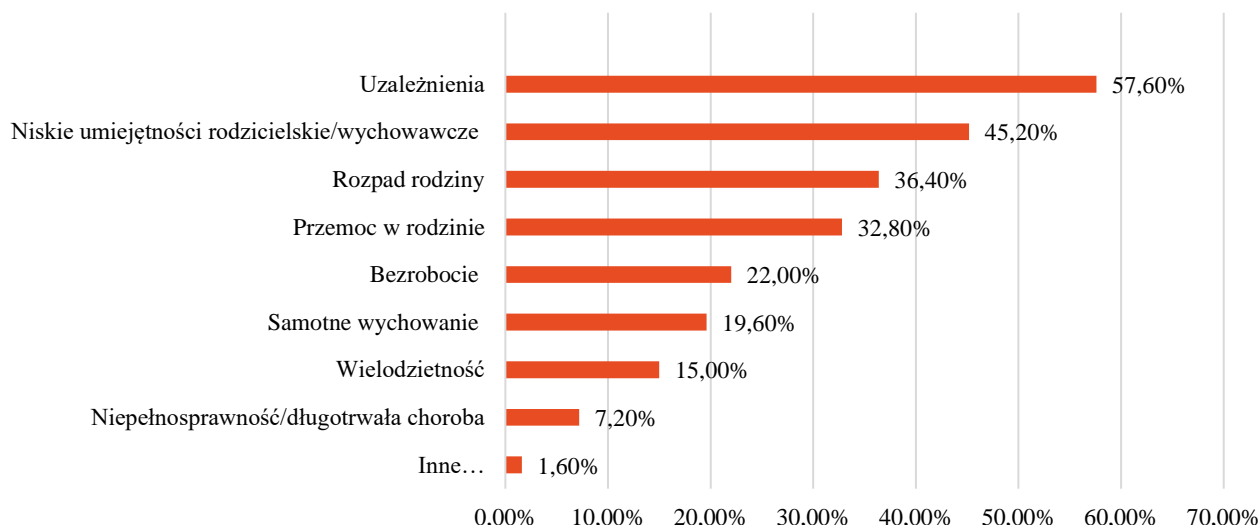
	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	51	68	76	66	74
Poniesiony koszt	247 364,28 zł	265 704,72 zł	464 432,03 zł	494 000,78 zł	549 467,87 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności OPS w Myśliborzu 2017-2021

Na podstawie powyższych danych zauważyć można systematyczny wzrost liczby dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą. Rekomenduje się dalszy rozwój działań mających na celu wieloaspektowe wsparcie asystenta rodziny oraz propagowanie idei rodzin zastępczych.

Według wyników przeprowadzonych badań ankietowych głównymi przyczynami bezdradności rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz problemów w prowadzeniu gospodarstwa domowego są uzależnienia, niskie umiejętności rodzicielskie, rozpady rodzin oraz występująca przemoc domowa.

Wykres 33. Przyczyny występowania bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych

2.2.7. OSOBY STARSZE, NIESAMODZIELNE I Z NIEPEŁNOPRAWNOŚCIAMI



Na terenie Gminy Myślibórz honorowana jest **Zachodniopomorska Karta Seniora**. Karta umożliwia korzystanie, na preferencyjnych warunkach, z katalogu ofert: kultury, edukacji, rekreacji, transportu i innych usług oferowanych przez partnerów Programu. O Zachodniopomorską Kartę Seniora mogą ubiegać się osoby, które ukończyły 60 lat. Karty wydawane są bezpłatnie.

Aby pomagać seniorom Gmina Myślibórz przystąpiła do **Programu Korpus Wsparcia Seniorów**. Głównym jego celem jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom starszym - zarówno w miejscu zamieszkania, jak i poza nim. W tym celu na pomoc seniorom wysła się wolontariuszy, którzy mają wspierać ich w codziennym funkcjonowaniu. Działania podzielono na dwa moduły:

- **moduł I** - zapewnienie wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie danej gminy,
- **moduł II** - poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do „opieki na odległość” poprzez zakup tzw. opasek bezpieczeństwa wraz z systemem obsługi.

Formami wsparcia w ramach obu modułów są: wsparcie społeczne, ułatwienie dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej, wsparcie psychologiczne, wsparcie w czynnościach dnia codziennego. Opaska bezpieczeństwa zawiera funkcje takie jak: przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS, detektor upadku,

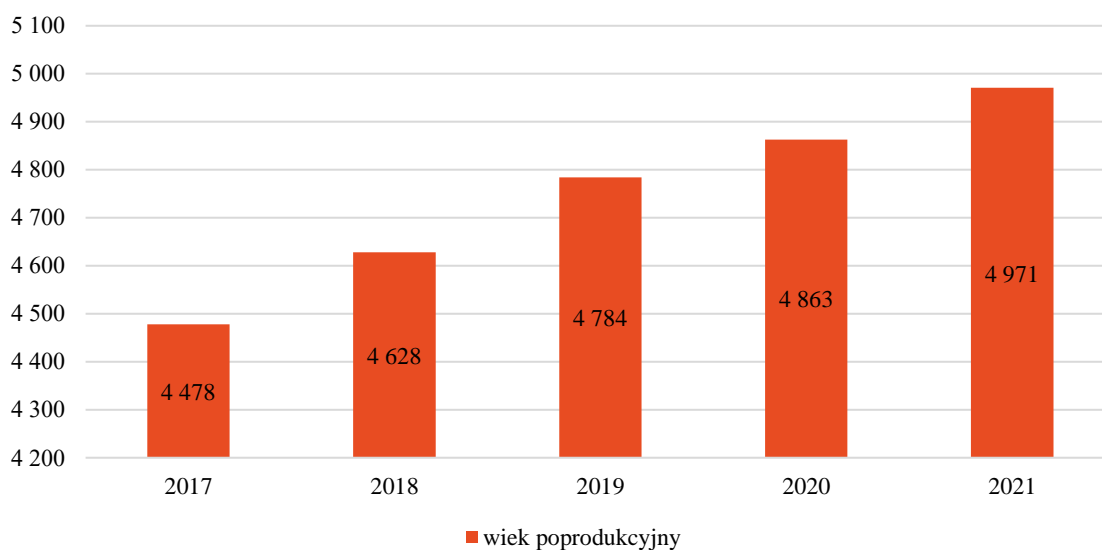
czujnik zdjęcia opaski oraz lokalizator GPS, umożliwiający komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami, monitorującymi podstawowe czynności życiowe.

Program jest przeznaczony dla osób powyżej 65. roku życia, które ze względu na stan zdrowia mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem. Mogą być to zarówno seniorzy prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe jak i mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Od 2010 roku na terenie miasta Myślibórz swoją działalność prowadzi **Myśliborski Uniwersytet Trzeciego Wieku**, w ramach którego prowadzone są liczne wykłady, projekcje filmowe oraz wyjazdy dla osób starszych. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku, wśród nich wyróżnia się ceramikę, plastykę, pływanie, kulinaria, rękodzieło czy komputery.^t Wraz z powstaniem MUTW powołano także Zespół Tańca Terapeutycznego „BABYLON” oraz taneczno-gimnastyczny „Myślidorki”. Nauka układów tanecznych z wykorzystaniem elementów tańca towarzyskiego, narodowego, nowoczesnego rozwija wrażliwość, poczucie rytmu, sprawność fizyczną, koordynację wzrokowo- ruchową i spostrzegawczość. Zajęcia odbywają się w siedzibie Myśliborskiego Ośrodka Kultury.

W celu pobudzenia aktywności obywatelskiej osób starszych w Gminie Myślibórz została powołana **Gminna Rada Seniorów w Myśliborzu**. Rada współpracuje z organami gminy w zakresie podejmowania działań na rzecz zaspokajania potrzeb i oczekiwań starszych mieszkańców Gminy Myślibórz, organizacji aktywnego uczestnictwa osób starszych w życiu publicznym, upowszechniania informacji o podejmowanych działaniach na rzecz osób starszych, profilaktyki promocji zdrowia, spraw mieszkalnictwa i problematyki socjalnej seniorów, budowy i modernizacji infrastruktury z uwzględnieniem potrzeb osób starszych oraz rozpowszechnianiem kultury, sportu, rekreacji.

Wykres 34. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na terenie Gminy Myślibórz w latach 2017-2021

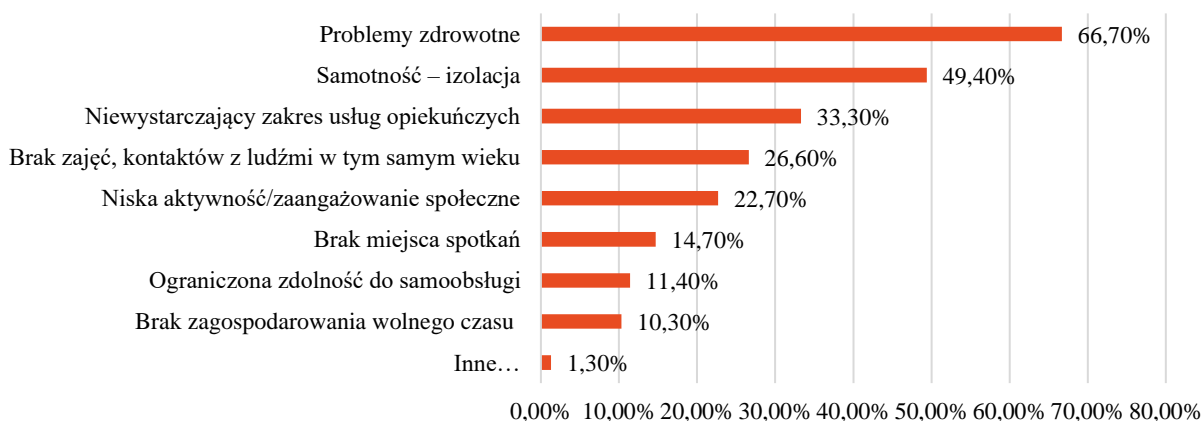


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak widać na powyższym wykresie liczba osób w wieku poprodukcyjnym systematycznie rośnie. W ciągu ostatnich 5 lat grupa ta powiększyła o blisko 500 osób. Oznacza to przyrost o ok. 10%. Wszystkie powyższe ustalenia stanowią przesłankę do działań o charakterze opiekuńczym oraz do inwestycji w infrastrukturę oraz rozwój usług przeznaczonych dla osób w starszym wieku. Jest to również zapowiedź rozwoju rynku usług skierowanych do seniorów w obszarze integracji społecznej.

Jak bowiem wykazały badania ankietowe, główne problemy społeczne osób starszych to: problemy zdrowotne, samotność, niewystarczający zakres usług opiekuńczych czy brak zajęć i kontaktu z ludźmi.

Wykres 35. Problemy społeczne osób starszych na terenie Gminy Myślibórz



Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Jako poważny problem wskazano także niewystarczające środki finansowe osób starszych.

Osoby z niepełnosprawnościami to osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia codzienne życie, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych. Choroba i niepełnosprawność natomiast prowadzą do pogorszenia sytuacji materialnej osoby z niepełnosprawnościami i jej rodziny. Brak możliwości pracy zarobkowej, duże koszty leczenia, rehabilitacja, bariery architektoniczne, potrzeba opieki ze strony innych osób powodują, że osoby te często są klientami pomocy społecznej. Problemami osób z niepełnosprawnościami z terenu Gminy Myślibórz zajmują się:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Myśliborzu,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Myśliborzu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu.

Warto zauważyć, że liczba osób korzystających z pomocy OPS w Myśliborzu z przyczyn niepełnosprawności na przestrzeni 5 ostatnich lat uległa zmniejszeniu.

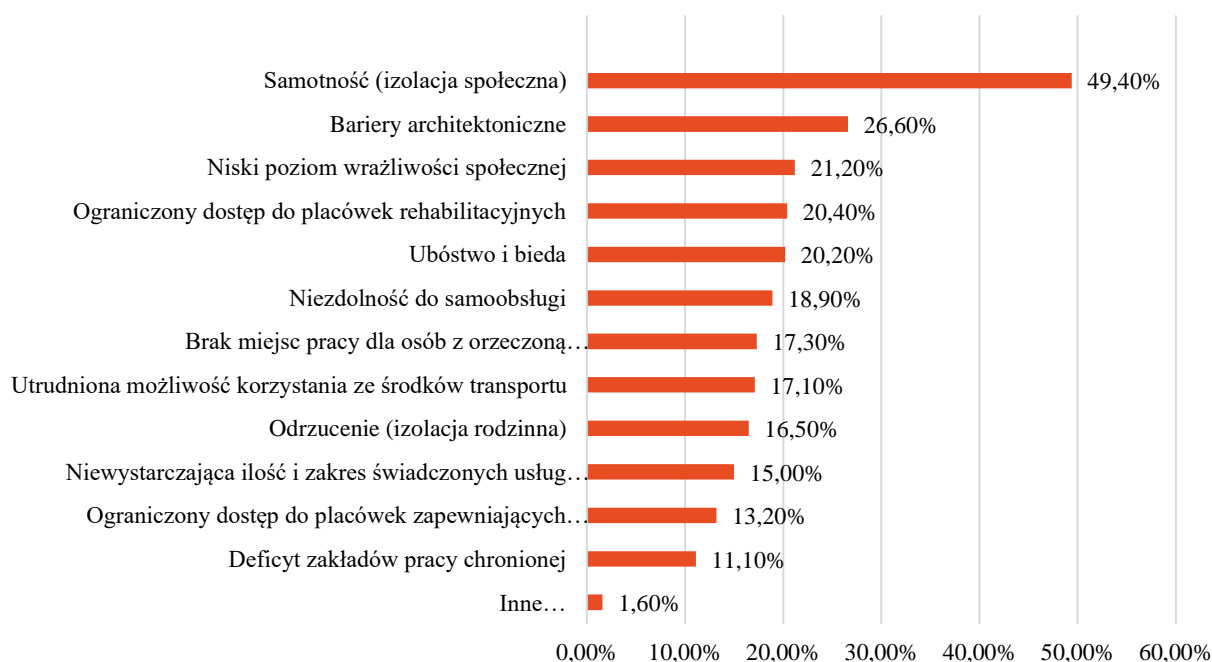
Gmina Myślibórz na bieżąco stara się usuwać bariery architektoniczne dla osób ze specjalnymi potrzebami. Ze środków Państwowego Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2021 zrealizowano szereg projektów m.in.:

- przystosowanie podłoża i ułożenie wykładziny antypoślizgowej w ciągach komunikacyjnych w SP nr 3,
- przystosowanie podłoża pod wykładzinę antypoślizgową oraz zakup i ułożenie wykładziny antypoślizgowej w ciągach komunikacyjnych w SP w Kierzkowie,
- budowa pochylni i dojścia do budynku zapewniających osobom z niepełnosprawnościami dostęp do pomieszczeń SP w Nawrocku,
- zakup i montaż antypoślizgowych nakładek na krawędzie stopni schodowych w SP nr 2 w Myśliborzu.

W ramach modułu IV programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanymi chorobami zakaźnymi” Gmina Myślibórz otrzymała dofinansowanie w kwocie 96 299,16 zł. Pozyskane środki zostały w całości wykorzystane na wyposażenie podnoszące poziom bezpieczeństwa sanitarnego w jednostkach podległych Gminie (m. in. w Środowiskowym Domu Samopomocy) oraz w Urzędzie Miejskim w Myśliborzu.

Obszar wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami został poddany ocenie mieszkańców, biorących udział w badaniu ankietowym. Respondenci wskazali, że głównymi trudnościami dla osób z niepełnosprawnościami są m.in.: samotność, bariery architektoniczne, niski poziom wrażliwości społecznej czy ograniczony dostęp do placówek rehabilitacyjnych.

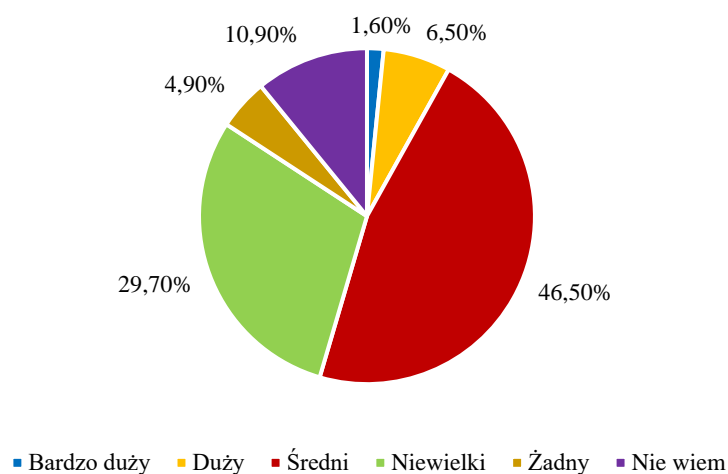
Wykres 18. Problemy społeczne osób z niepełnosprawnościami



Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Ocenie został poddany stopień infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami i starszych na terenie Gminy Myślibórz. Stopień został głównie oceniony jako *średni* oraz *niewielki*.

Wykres 36. Stopień infrastruktury dostosowanej do osób z niepełnosprawnościami i starszych na terenie Gminy Myślibórz



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych

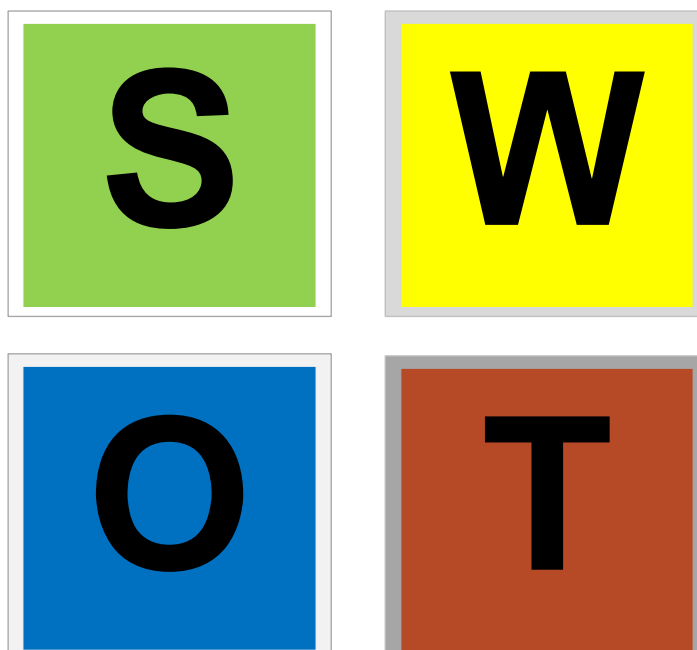
Wyniki ankiet implikują konieczność podjęcia działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami oraz do inwestycji w rozwój infrastruktury. Jest to wyzwanie na najbliższe lata zarówno dla władz Gminy jak i organizacji pozarządowych.

2.3 ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie analizy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Podczas analizy danych, dokonano podziału zebranych informacji na cztery grupy:

- **S (ang. strengths)** – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę, na które bezpośredni wpływ ma Gmina;
- **W (ang. weaknesses)** – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę, na które bezpośredni wpływ ma Gmina;
- **O (ang. opportunities)** – szanse: wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Gminy,
- **T (ang. threats)** – zagrożenia: wszystko to, co stwarza warunki dla niekorzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Gminy.

W rezultacie SWOT jest użytecznym instrumentem pozwalającym na wielowymiarową ocenę aktualnego stanu pomocy społecznej gminy. Jednocześnie analiza stanowi adekwatny punkt wyjścia do definiowania właściwych kierunków rozwoju. Dodatkowo przedmiotowa analiza ujawnia obszary wymagające poprawy w funkcjonowaniu Gminy Myślibórz.



S - mocne strony

1. Dobrze prowadzona polityka senioralna (Zachodniopomorska Karta Seniora, Myśliborski Uniwersytet Trzeciego Wieku).
2. Działania na rzecz osób uzależnionych, ofiar przemocy w rodzinie – działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.
3. Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin zmagających się z problemami przemocy oraz uzależnień.
4. Dobrze rozwinięta infrastruktura systemu wsparcia w środowisku zamieszkania osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym z niepełnosprawnością intelektualną.
5. Działalność świetlic środowiskowych.
6. Bogata oferta kulturalna i rekreacyjna dla mieszkańców (Myśliborski Ośrodek Kultury, Muzeum Pojezierza Myśliborskiego Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Myśliborzu).
7. Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi.
8. Zmniejszające się bezrobocie na terenie Gminy Myślibórz.
9. Możliwość pracy socjalnej oraz innych form wsparcia społecznego (ŚDS, asystent rodziny, pracownik socjalny).
10. Dostępność Domu Pomocy Społecznej w Myśliborzu.
11. Wykwalifikowana oraz zaangażowana w życie społeczności kadra Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Środowiskowego Domu Samopomocy w Myśliborzu.

W - słabe strony

1. Niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych i socjalnych oraz brak mieszkań wspomaganych i chronionych.
2. Długi czas oczekiwania na lokal socjalny.
3. Niewystarczający dostęp (niedostępność komunikacyjna) do specjalistycznej opieki zdrowotnej, podstawowej opieki zdrowotnej i usług rehabilitacyjnych, w tym rehabilitacji społecznej
4. Występowanie zjawisk przemocy, alkoholizmu oraz narkomanii w myśliborskich rodzinach,
5. Nadal znacząca liczba osób i rodzin z problemem uzależnienia oraz osób i rodzin doświadczających przemocy w rodzinie.
6. Brak zakładów pracy chronionej na terenie Gminy.
7. Bezradność wychowawcza w wielu rodzinach skutkująca umieszczaniem dzieci w pieczy zastępczej.
8. Braki w dostępności (w tym architektonicznej) w budynkach użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami.
9. Ujemne wskaźniki przyrostu naturalnego oraz salda migracji.
10. Trudności w pozyskiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnych domów dziecka.
11. W dalszym ciągu niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych.
12. Niewystarczające zasoby kadry medycznej.
13. Nadal niska świadomość zdrowotna mieszkańców w temacie profilaktyki chorób i zachowań prozdrowotnych.

12. Działalność żłobka, zapewniającego opiekę nad dziećmi do lat 3, dając możliwość szybkiego powrotu na rynek pracy.
13. Działania Gminy Myślibórz mające na celu zwiększanie liczby mieszkań komunalnych i socjalnych m.in. rewitalizacja Rynku Miejskiego w Myśliborzu wraz z przeznaczeniem przestrzeni na mieszkania komunalne i wydzielaniem jednego mieszkania chronionego.

14. Niezmienna struktura przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną: ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność i bezrobocie.
15. Relatywnie niski udział subwencji ogólnej w części oświatowej w wydatkach na edukację ogółem.

O - szanse

1. Możliwości związane z pozyskiwaniem dofinansowań ze środków unijnych w ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 oraz funduszy krajowych.
2. Współpraca z NGO oraz Powiatem Myśliborskim.
3. Rozwój budownictwa mieszkaniowego w ramach programów rządowych.
4. Rozwój podmiotów ekonomii społecznej, w tym rosnąca rola inicjatyw organizacji pozarządowych.
5. Korzystne zmiany społeczne takie jak wzrost kreatywności, wykształcenia, wykorzystania technologii cyfrowych, postaw przedsiębiorczych, mobilności, obywatelskości.
6. Współdziałanie wielu podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej w celu rozszerzenia ofert, form i środków pomocy, co stwarza możliwość lepszego docierania do różnych grup i środowisk oraz finansowania działalności z różnych źródeł.
7. Przyjęcie nowych dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym wyznaczających kierunki rozwoju państwa, w szczególności sfery społecznej.
8. Sukcesywne wdrażanie elektronicznego obiegu dokumentów.

T - zagrożenia

1. Nieefektywna polityka społeczna na poziomie krajowym.
2. Częste zmiany przepisów prawa wpływające na stanowienie norm prawa lokalnego, utrudniające długofalowe planowanie przedsięwzięć.
3. Starzenie się społeczeństwa powodujące wzrost zapotrzebowania na usługi senioralne i coraz mniejsza liczba mieszkańców aktywnych zawodowo.
4. Zmiana modelu tworzenia i rozpadu rodzin – mniej zawieranych związków małżeńskich, więcej rozwodów, małodzietność, rezygnacja z posiadania dziecka.
5. Migracja ludności, przede wszystkim młodych szukających zatrudnienia.
6. Pojawianie się nieznanych dotychczas problemów społecznych – np. cyberprzemoc.
7. Niski stopień dofinansowania nowych zadań zleconych dla JST.
8. Wzrost uzależnień oraz przemocy wśród mieszkańców Gminy.
9. Wzrost problemów opiekuńczo – wychowawczych wśród dzieci i młodzieży.



9. Zmiana świadomości społecznej w obszarze zagrożeń na skutek działań profilaktyczno-edukacyjnych.

10. Trudności w zapewnieniu stałych źródeł finansowania organizacji pozarządowych; uzależnienie od środków publicznych.

11. Spowolnienie gospodarcze stanowiące konsekwencję pandemii wirusa SARS-CoV-2 oraz wojny na Ukrainie.

12. Istnienie tzw. szarej strefy.

13. Uzależnienia behawioralne (hazard, Internet).

14. Łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych.

15. Szybko zmieniające się metody działalności przestępczej (cyberprzestępczość, cyberprzemoc).

2.4. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ



Charakterystyczny dla całego kraju spadek populacji znajduje odzwierciedlenie w Prognozie opracowanej na podstawie danych GUS na poziomie Gminy Myślibórz. Jak wskazano wcześniej, liczba ludności Gminy Myślibórz w 2021 wynosiła 18 883 osób i zmalała o 1 263 osoby od 2017 roku. Sugeruje to średnią dynamikę (stosunek wielkości badanego zjawiska w danym okresie – badanym, do wielkości tego samego zjawiska w danym okresie bazowym) na poziomie 98,4% rocznie. Wynik poniżej 100% wskazuje na spadek wartości liczby ludności w badanym okresie w porównaniu do okresu bazowego, podstawowego. Na podstawie średniej dynamiki zmian liczby ludności opracowano prognozę demograficzną Gminy do 2030 roku, którą obrazuje tabela poniżej.

Według Prognozy liczba mieszkańców gminy spadnie. Tabela poniżej przedstawia jak według prognoz ludności do 2030 roku poszczególne kategorie wiekowe będą ulegać zmianie. Ogólna liczba ludności w Gminie Myślibórz spadnie o 11%, zmiany będą również w poszczególnych grupach wiekowych:

- wiek 0-3 – spadnie o 30%, czyli o 165 osób,
- wiek 4-6 – spadnie o 11%, czyli o 57 osób,
- wiek 60+ – wzrośnie o 13%, czyli o 749 osób,
- wiek 80+ – spadnie o 15%, czyli o 114 osób,
- wiek przedprodukcyjny – spadnie o 17%, czyli o 536 osób,
- wiek produkcyjny – spadnie o 23%, czyli o 2 507 osób,
- wiek mobilny (grupa wieku produkcyjnego obejmująca ludność w wieku 18-44 lata) – spadnie o 27%, czyli o 1 723 osoby,
- wiek niemobilny (grupa wieku produkcyjnego obejmująca ludność w wieku: mężczyźni - 45-64 lata, kobiety - 45-59 lat) – spadnie o 18%, czyli o 784 osoby,
- wiek poprodukcyjny wzrośnie o 20%, czyli o 983 osoby.



Tabela 11. Prognoza ludności w gminie Myślibórz na lata 2022-2030

	2017	2018	2019	2020	2021	średnia dynamika w latach 2017- 2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
	<i>dane</i>	<i>dane</i>	<i>dane</i>	<i>dane</i>	<i>dane</i>		<i>prognoza</i>	<i>prognoza</i>	<i>prognoza</i>	<i>prognoza</i>	<i>prognoza</i>	<i>prognoza</i>	<i>prognoza</i>	<i>prognoza</i>	<i>prognoza</i>
Ogółem	20 096	19 918	19 702	19 059	18 833	98,4%	18 555	18 290	18 038	17 797	17 569	17 353	17 149	16 955	16 773
przedprodukcyjny	3 363	3 243	3 145	3 206	3 086	97,9%	3 021	2 958	2 896	2 835	2 776	2 717	2 660	2 604	2 550
produkcyjny	12 255	12 047	11 773	11 090	10 889	97,1%	10 575	10 271	9 976	9 690	9 412	9 143	8 881	8 628	8 382
mobilny	7 441	7 348	7 148	6 598	6 476	96,6%	6 257	6 046	5 841	5 644	5 453	5 269	5 091	4 919	4 753
niemobilny	4 814	4 699	4 625	4 492	4 413	97,9%	4 318	4 225	4 134	4 046	3 959	3 874	3 790	3 709	3 629
poprodukcyjny	4 478	4 628	4 784	4 763	4 858	102,1%	4 959	5 061	5 166	5 273	5 382	5 493	5 607	5 723	5 841
0-3	652	633	590	610	555	96,2%	534	513	494	475	456	439	422	406	390
4-6	531	511	498	505	503	98,7%	496	490	483	477	471	464	458	452	446
60+	5 293	5 437	5 590	5 518	5 594	101,4%	5 673	5 752	5 833	5 915	5 998	6 083	6 168	6 255	6 343
80+	800	801	804	742	741	98,2%	727	714	701	688	675	663	651	639	627

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Systematycznie zbierane informacje i dane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Myśliborzu pozwalają na zaobserwowanie zmian ilościowych oraz pewnych tendencji w strukturze wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Analizując tabele i wykresy zamieszczone w części diagnostycznej *Strategii* można przyjąć, że – niezależnie od zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych utrzymuje się stała grupa beneficjentów systemu wsparcia, wymagająca stałej interwencji socjalnej. Rozwój gospodarczy podnosić jakość życia w mieście, nie zawsze są zbieżne z tempem włączenia osób wykluczonych w życie społeczne.

Podsumowując informacje zawarte części prognostycznej *Strategii* możemy przyjąć, w perspektywie czasowej przyjmowanej *Strategii*, że:

- wzrośnie udział osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy,
- poza uzależnieniem od alkoholu i narkotyków pojawiać się będą nowe formy uzależnień,
- w kontekście rozwoju rynku pracy kluczowym będzie zwiększenia aktywności zawodowej, zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami, kobiet oraz osób długotrwale bezrobotnych,
- rozwiną się nowe formy zatrudnienia (praca zdalna w coraz większej liczbie obszarów),
- nastąpi intensywny rozwój technologiczny, a zatem również rozwój kompetencji cyfrowych,
- może wystąpić nasilenie zjawiska izolacji społecznej,
- nastąpi rozwój usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych,
- oferta edukacyjna zostanie rozwinięta i dostosowana zarówno do potrzeb uczniów z dobrymi wynikami w nauce, jak i do uczniów z problemami dydaktycznymi i adaptacyjnymi.



STRATEGIA



MISJA

**Gmina Myślibórz zapewnia wysoką jakość życia mieszkańców,
wspiera lokalną aktywność oraz dba o dobro osób ze
szczególnymi potrzebami.**

Cel główny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
dla Gminy Myślibórz

**Gmina Myślibórz to gmina szczęśliwych rodzin, otwarta
na mieszkańców, wspierająca aktywność i solidarność społeczną
opartą na wspólnocie.**

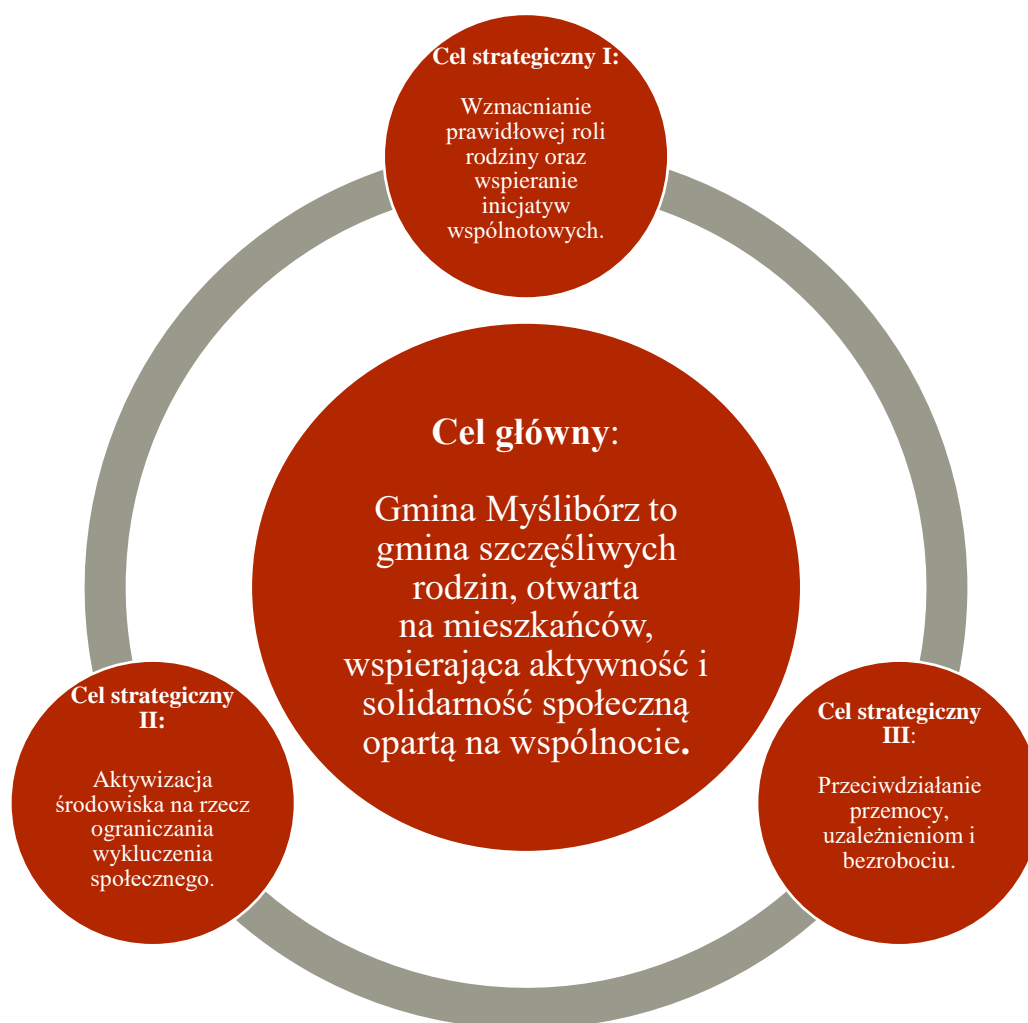


3.1. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Realizacja celu głównego odbędzie się poprzez realizację celów strategicznych, celów operacyjnych oraz kierunków działań.

Na podstawie analizy części diagnostycznej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Myślibórz na lata 2023-2030 wyodrębniono trzy najważniejsze cele strategiczne, które zostały opracowane w odpowiedzi na główne problemy Gminy Myślibórz zdiagnozowane w rozdziale nr 2.

Cele strategiczne są jednocześnie zgodne z celem głównym. Celami strategicznymi są:



Do każdego celu strategicznego przyporządkowane zostały cele operacyjne, a do nich kierunki działań, które będą realizowane przez OPS w Myśliborzu, komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Myśliborzu, jednostki organizacyjne samorządu gminnego w tym: szkoły, placówki oświatowe, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Powyższe cele i kierunki działań realizowane będą w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Komendą Powiatową Policji, organizacjami pozarządowymi, Kościołami,

związkami wyznaniowymi, wolontariuszami, zespołem kuratorskiej opieki sądowej oraz jednostkami ochrony zdrowia.

Cel I

Wzmacnianie
prawidłowej roli
rodziny oraz
wspieranie inicjatyw
wspólnotowych

Cel operacyjny 1.1.

Promowanie
pozytywnych wzorców
rodziny i zdrowego trybu
życia

Cel operacyjny 1.2.

Rozwój specjalistycznej
oferty edukacyjnej

Cel operacyjny 1.3.

Stwarzanie warunków
do komfortowego i
bezpiecznego życia oraz
integracja mieszkańców

Cel II

Aktywizacja
środowiska na rzecz
ograniczania
wykluczenia
społecznego

Cel operacyjny 2.1.

Rozwój usług
senioralnych

Cel operacyjny 2.2

Rozwijanie usług
opiekuńczych nad
osobami
niesamodzielnymi oraz
aktywizacja osób z
niepełnosprawnościami

Cel operacyjny 2.3.

Zapewnienie
dostępności dla osób ze
szczególnymi
potrzebami

Cel III

Przeciwdziałanie
przemocy,
uzależnieniom i
bezrobociu.

Cel operacyjny 3.1.

Działania
przeciwdziałające
skutkom przemocy i
uzależnień.

Cel operacyjny 3.2.

Międzysektorowy
system wsparcia kadry
pracującej w obszarze
pomocy społecznej

Cel operacyjny 3.3.

Poprawa zatrudnialności
osób pozostających bez
zatrudnienia,
znajdujących się w
szczególnie
niekorzystnej sytuacji na
rynku pracy

CEL STRATEGICZNY I:

**Wzmacnianie prawidłowej roli rodziny
oraz wspieranie inicjatyw wspólnotowych.**



1.1. Promowanie pozytywnych wzorców rodziny i zdrowego trybu życia

1.2. Rozwój specjalistycznej oferty edukacyjnej

1.3. Stwarzanie warunków do komfortowego i bezpiecznego życia oraz integracja mieszkańców

1.4. Zapewnienie harmonijnego współistnienia cudzoziemców w myśliborskim społeczeństwie

Wsparcie rodziny wymaga podjęcia szeregu inicjatyw aktywizujących rodzinę w sferze zawodowej, zdrowotnej i społecznej. Oznacza także intensyfikację działań na rzecz wsparcia rodzin dysfunkcyjnych, często w sytuacji kryzysowej, o niskim statusie materialnym, z trudnościami w pełnieniu roli opiekuńczo-wychowawczej. To również wyzwanie pod względem pracy koncepcyjnej, zmieniającej stereotypy i nieefektywne wzorce. Podstawą takiego podejścia jest familiocentryzm, wskazujący na podmiotowość rodziny w systemie opieki, pomocy i wsparcia. Charakteryzuje się postrzeganiem rodziny w kategoriach zasobów i silnych stron, a także wyposażeniem jej w taką wiedzę i umiejętności, która pozwoli na podejmowanie przez jej członków właściwych decyzji.

Aktywizacja i rozwój lokalny to istotna składowa zmiany społecznej. Proces ten wykorzystuje zarówno lokalne zasoby ludzkie, materialne, środowiskowe i kulturowe, jak i interakcje jednostek w procesie aktywizacji na rzecz lokalnego środowiska. Poprzez pracę nad zasobami wspólnoty lokalnej tworzone są podstawy do dalszego rozwoju gminy w obszarze zarówno ekonomicznym, kulturowym jak i społecznym. W Gminie Myślibórz dostrzega się istotną rolę procesu aktywizacji społecznej w rozwoju lokalnym. Pierwszy cel strategiczny zakłada działania zmierzające do **promowania pozytywnych wartości i wzorców**.

Wpływ na gospodarkę i funkcjonowanie całego kraju mają także stosunki geopolityczne i prowadzona polityka międzynarodowa. Obecna wojna w Ukrainie wpływa na stan polskiej gospodarki oraz życia mieszkańców. Zgodnie ze stanem na dzień 17 lipca 2022 r. od początku wojny do Polski przybyło około 4,8 mln obywateli Ukrainy, z czego 2,9 mln pozostało na terytorium Polski. Dodatkowe skutki wojny zauważalne są m.in. poprzez wzrost cen towarów i usług. Ukraina, jako główny eksporter zboża, przez konflikt zbrojny została ograniczona

w możliwościach dostawy tego surowca przez blokadę portów ukraińskich w rejonie Morza Czarnego. Efektem tego będą nie tylko różnice w cenach wielu produktów w krajach europejskich, ale również możliwe zagrożenie w bezpieczeństwie żywnościowym w krajach Bliskiego Wschodu i Afryce. Rosnące napięcie między Rosją a Zachodem wpływa także na kryzys unijnego rynku gazowego oraz politykę energetyczną. Prowadzona polityka na szczeblu europejskim przekłada się na funkcjonowanie jednostek samorządowych i trudności, z którymi mierzą się zarządzający. Odczuwalne bowiem są rosnące ceny gazu, energii, węgla i innych surowców niezbędnych do codziennego funkcjonowania. Wpływa to na kryzys gospodarczy nie tylko w kraju, ale również w Unii Europejskiej, czego efektem jest także rosnący wskaźnik inflacji.

Integracja cudzoziemców planujących dłuższy pobyt w Polsce, kluczowa zarówno z punktu widzenia ich szans i perspektyw życiowych, jak też interesu państwa, powinna być wspierana przez władze publiczne. Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami tylko cudzoziemcy objęci ochroną międzynarodową w Polsce i członkowie ich rodzin są uprawnieni do korzystania z programów integracyjnych. Pozostali cudzoziemcy mogą korzystać z pomocy integracyjnej organizowanej przez państwo w ograniczonym zakresie, w ramach pilotażowych projektów współfinansowanych ze środków europejskich. Konieczna jest zatem z jednej strony **dbałość o rozwój i usprawnianie istniejącego systemu integracji uchodźców, a z drugiej strony stworzenie spójnej i całościowej oferty integracyjnej dla szerszej grupy cudzoziemców.**

Cel operacyjny 1.1.

PROMOWANIE POZYTYWNYCH WZORCÓW RODZINY I ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA

Kierunek działań 1.1.1.	Promowanie zdrowego modelu życia i pozytywnych wzorców rodziny.
Kierunek działań 1.1.2.	Wspieranie działań w ramach wczesnej interwencji w rodzinie.
Kierunek działań 1.1.3.	Kontynuacja działań świetlic środowiskowych w obszarze wsparcia rodzin dysfunkcyjnych.
Kierunek działań 1.1.4.	Kontynuacja programu dożywiania dzieci i potrzebujących dorosłych.
Kierunek działań 1.1.5.	Kontynuacja działań wspierających rodziny wielodzietne - katalog ulg, bonifikat w ramach Karty Dużej Rodziny.
Kierunek działań 1.1.6.	Koordinacja działań wspierających rodziny z trudnościami w pełnieniu roli opiekunów – wychowawczej.
Kierunek działań 1.1.7.	Kontynuacja działań z zakresu wsparcia rodzin dysfunkcyjnych, (wzmocnienie roli asystenta rodziny).
Kierunek działań 1.1.8	Tworzenie warunków do rozwoju podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej m.in. poprzez udostępnianie

	pomieszczeń gminnych na preferencyjnych warunkach podmiotom opieki zdrowotnej, rozwój usług e-zdrowia i teleopieki.
Kierunek działań 1.1.9	Wspieranie przez gminę programów profilaktyki zdrowotnej, badań przesiewowych i krwiodawstwa, m.in. we współpracy z podmiotami medycznymi.
Kierunek działań 1.1.10	Stworzenie dobrze funkcjonującego systemu medycyny szkolnej - organizacja badań profilaktycznych.
Kierunek działań 1.1.11	Kontynuacja działań w zakresie profilaktyki i przeciwdziałanie uzależnieniom.
Kierunek działań 1.1.12	Kontynuacja działań na rzecz wieloaspektowej walki z powikłaniami osób, które chorowały na Covid-19 i minimalizacja skutków pandemii lub epidemii

WSKAŹNIKI EWALUACJI

- ❖ Liczba mieszkańców którzy skorzystali z programu dożywiania,
- ❖ Rodzaje ulg i bonifikat dla posiadaczy Karty Dużej Rodziny
- ❖ Liczba instytucji, podmiotów, organizacji działających na rzecz wsparcia rodzin z trudnościami
- ❖ Liczba podjętych działań na rzecz rodzin dysfunkcyjnych
- ❖ Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny
- ❖ Liczba podjętych działań w ramach wczesnej interwencji
- ❖ Liczba świetlic środowiskowych oferujących wsparcie rodzinom dysfunkcyjnym;
- ❖ Liczba zajęć prowadzonych w świetlicach środowiskowych
- ❖ Liczba osób, które skorzystały z profilaktycznych programów zdrowotnych, w tym ze szczepień przeciwko COVID,
- ❖ Liczba etatów w szkołach dla higienistek szkolnych, lekarzy POZ, stomatologów.

OCZEKIWANE REZULTATY

- ❖ Zmiana wzorców funkcjonowania rodzin, mieszkańców,
- ❖ Skoordynowany, międzyinstytucjonalny system wsparcia dla rodzin,
- ❖ Kompleksowe wsparcie działań asystenta rodziny,
- ❖ Efektywny system działań prewencyjnych i interwencyjnych na rzecz rodziny,
- ❖ Poprawa sytuacji dzieci z rodzin z trudnościami,
- ❖ Poprawa stanu zdrowia mieszkańców,

- ❖ Zmiana świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej,
- ❖ Poprawa sytuacji rodzin w kryzysie.

Cel operacyjny 1.2.**ROZWÓJ SPECJALISTYCZNEJ OFERTY EDUKACYJNEJ**

Kierunek działań 1.2.1.	Kontynuacja zajęć dodatkowych dla uczniów z dysfunkcjami.
Kierunek działań 1.2.2.	Kontynuacja zajęć dodatkowych dla dzieci szczególnie uzdolnionych
Kierunek działań 1.2.3.	Systematyczne udoskonalanie oferty edukacyjnej szkół podstawowych
Kierunek działań 1.2.4.	Promowanie wolontariatu wśród dzieci i młodzieży
Kierunek działań 1.2.5.	Efektywne wykorzystanie środków z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Myślibórz, m.in. na realizację oddolnych inicjatyw promujących spędzanie czasu w zdrowy społecznie sposób

WSKAŹNIKI EWALUACJI

- ❖ Liczba zrealizowanych godzin zajęć dla uczniów z dysfunkcjami.
- ❖ Liczba zrealizowanych godzin zajęć dla uczniów szczególnie uzdolnionych.

OCZEKIWANE REZULTATY

- ❖ Rozwój pasji i zainteresowań wśród uczniów.
- ❖ Zwiększenie możliwości wsparcia uczniów z trudnościami dydaktycznymi.
- ❖ Uatrakcyjnienie i unowocześnienie oferty edukacyjnej.

Cel operacyjny 1.3.**STWARZANIE WARUNKÓW DO KOMFORTOWEGO I BEZPIECZNEGO ŻYCIA
ORAZ INTEGRACJA MIESZKAŃCÓW**

Kierunek działań 1.3.1.	Utworzenie mieszkania chronionego.
Kierunek działań 1.3.2.	Rozszerzenie oferty mieszkaniowej na terenie Gminy, w tym wspieranie rozwoju mieszkalnictwa dla rodzin o niskich dochodach.

Kierunek działań 1.3.3.	Organizacja wydarzeń integracyjnych dla rodzin m.in. w postaci pikników, festynów.
Kierunek działań 1.3.4.	Koordinacja działań w ramach istniejącej infrastruktury - Myśliborskiego Ośrodka Kultury, Muzeum Pojezierze Myśliborskiego, Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej.
Kierunek działań 1.3.5.	Współorganizacja z NGO imprez rocznicowych, kulturalnych na terenie Gminy.
Kierunek działań 1.3.6.	Kontynuacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych i historycznych (m.in. Dni Myśliborza, Jarmark Klasztorny, Myśliborska Miła, SMAK, Dni Litewskie).

WSKAŹNIKI EWALUACJI

- ❖ Liczba nowopowstałych mieszkań na terenie Gminy.
- ❖ Liczba mieszkań chronionych na terenie Gminy.
- ❖ Liczba wydarzeń zorganizowanych na rzecz integracji mieszkańców.
- ❖ Liczba podjętych działań i imprez kulturalnych.
- ❖ Liczba NGO współpracujących w ramach organizacji wydarzeń kulturalnych.
- ❖ Liczba zorganizowanych cyklicznych wydarzeń kulturalnych i sportowych.

OCZEKIWANE REZULTATY

- ❖ Wzmocnienie więzi rodzinnych.
- ❖ Integracja społeczności lokalnej.
- ❖ Wzrost poczucia tożsamości ze wspólnotą lokalną.
- ❖ Poprawa sytuacji rodzin w kryzysie.
- ❖ Zmniejszenie skali zjawiska izolacji społecznej.

Cel operacyjny 1.4.

ZAPEWNIENIE HARMONIJNEGO WSPÓLISTNIENIA CUDZOZIEMCÓW W MYŚLIBORSKIM SPOŁECZEŃSTWIE

Kierunek działań 1.3.1.	Zapewnienie różnym grupom cudzoziemców dostępu do programów integracyjnych dopasowanych do ich potrzeb, w tym społeczności romskiej zamieszkującej gminę Myślibórz.
Kierunek działań 1.3.2.	Wsparcie procesu integracji przez system edukacji. Dokształcanie wiedzy i umiejętności nauczycieli oraz kadry

	zarządzającej szkół w zakresie pracy w wielokulturowym środowisku szkolnym.
Kierunek działań 1.3.3.	Poprawa jakości i dostępności usług publicznych dla cudzoziemców.
Kierunek działań 1.3.4.	Zapobieganie zjawisku przestrzennej segregacji etnicznej sprzyjającej wykluczeniu społecznemu i możliwości tworzenia się struktur alternatywnych wobec państwa.
WSKAŹNIKI EWALUACJI	
<ul style="list-style-type: none">❖ Liczba utworzonych programów na rzecz cudzoziemców oraz społeczności romskiej zamieszkującej gminę Myślibórz.❖ Liczba przeprowadzonych szkoleń dla nauczycieli.❖ Liczba przeprowadzonych szkoleń dla pracowników jednostek publicznych.❖ Liczba NGO współpracujących w ramach organizacji wydarzeń kulturalnych w ramach integracji mieszkańców gminy.	
OCZEKIWANE REZULTATY	
<ul style="list-style-type: none">❖ Wzmocnienie więzi między mieszkańcami.❖ Integracja społeczności lokalnej, romskiej oraz imigrantów.❖ Wzrost poczucia tożsamości ze wspólnotą lokalną.❖ Poprawa sytuacji rodzin imigranckich w kryzysie.❖ Zmniejszenie skali zjawiska izolacji społecznej.	

CEL STRATEGICZNY II:

Aktywizacja środowiska na rzecz ograniczania wykluczenia społecznego



2.1. Rozwój usług senioralnych

2.2. Rozwijanie usług opiekuńczych nad osobami niesamodzielnymi oraz aktywizacja osób z niepełnosprawnościami

2.3. Zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami

Zaspokojenie potrzeb seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami w wymiarze zarówno społecznym jak i zdrowotnym stanowi jedno z największych wyzwań dla władz krajowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych. **Starzenie się społeczeństwa** niesie ze sobą skutki i wyzwania nie tylko w obszarze społeczno-kulturowym, ale i gospodarczym, a zatem przy zmieniającej się diametralnie strukturze demograficznej system wsparcia w tym obszarze powinien ulec przemodelowaniu. Ponadto wejście w życie Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami dodatkowo obowiązuje Gminę Myślibórz do podjęcia działań **zarówno w postaci likwidacji barier architektonicznych, poprzez zwiększenie dostępności przestrzeni dla osób niepełnosprawnych, w tym podjęcia działań do inwestycji w rozwój infrastruktury, podnoszenia poziomu dostępności cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej.**

Realizując drugi z celów strategicznych Gmina Myślibórz planuje osiągnąć **poprawę warunków funkcjonowania** tej grupy społecznej w oparciu o zwiększenie dostępu do usług zdrowotnych, cyfrowych oraz intensyfikację działań aktywizujących społecznie i zawodowo. Cel ten zostanie osiągnięty nie tylko przy wsparciu jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych, lecz także poprzez kształtowanie prawidłowych postaw obywatelskich. Wsparcie instytucjonalne zapewni rozwój infrastruktury oraz katalogu usług. Wzmocnienie działań o drugi filar, oparty na zasobach społeczności lokalnej przyczyni się do budowania relacji społecznych, w tym międzypokoleniowych oraz zapobiegnie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu wskazanej grupy społecznej.

Cel operacyjny 2.1.
ROZWÓJ USŁUG SENIORALNYCH

Kierunek działań 2.1.1.	Promowanie i wspieranie istniejących miejsc aktywności seniorów.
Kierunek działań 2.1.2.	Tworzenie nowych miejsc spotkań dla osób starszych.
Kierunek działań 2.1.3.	Rozwój transportu celowego/zbiorowego dla osób starszych – analiza rynku przewozowego pod kątem zasobów i możliwości gminy.
Kierunek działań 2.1.4.	Ułatwienie dostępu do opieki medycznej (w tym programów profilaktycznych).
Kierunek działań 2.1.5.	Kontynuacja działalności Gminnej Rady Seniorów jako organu konsultacyjnego.
Kierunek działań 2.1.6.	Poradnictwo psychologiczne, medyczne, prawne dla rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi i niesamodzielnymi (opiekunów faktycznych).

WSKAŹNIKI EWALUACJI

- ❖ Liczba nowoutworzonych miejsc spotkań dla seniorów,
- ❖ Liczba seniorów uczestniczących w wydarzeniach, spotkaniach w miejscach aktywności seniorów,
- ❖ Liczba osób korzystających z transportu celowego/zbiorowego,
- ❖ Liczba wydarzeń organizowanych i współorganizowanych przez Radę Seniorów,
- ❖ Liczba zrealizowanych godzin wsparcia z zakresu poradnictwa psychologicznego, medycznego, prawnego dla rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi i niesamodzielnymi.

OCZEKIWANE REZULTATY

- ❖ Wzmocnienie więzi społecznych,
- ❖ Zminimalizowanie ryzyka zagrożenia wykluczeniem społecznym osób starszych,
- ❖ Likwidacja stereotypów na temat aktywności społecznej seniorów,
- ❖ Zmniejszenie skali zjawiska izolacji społecznej,
- ❖ Poprawa jakości życia seniorów,
- ❖ Zwiększenie wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, starszych i niesamodzielnych.

Cel operacyjny 2.2.**ROZWIJANIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH NAD OSOBAMI
NIESAMODZIELNYMI ORAZ AKTYWIZACJA OSÓB Z
NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI**

Kierunek działań 2.2.1.	Zapewnienie kadry w zakresie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.
Kierunek działań 2.2.2.	Opieka wytchnieniowa dla opiekunów faktycznych.
Kierunek działań 2.2.3.	Promowanie wśród społeczności lokalnej, w tym osób starszych i niesamodzielnych aktywnych postaw, w tym samopomocy (np. pomoc sąsiedzka).
Kierunek działań 2.2.4.	Realizacja programów i projektów na rzecz osób starszych i niesamodzielnych.
Kierunek działań 2.2.5.	Rozszerzenie oferty dla osób z niepełnosprawnościami w tym: Warsztaty Terapii Zajęciowej, utworzenie stanowiska asystenta osoby niepełnosprawnej, promowanie zatrudnienia wspomagane.

WSKAŹNIKI EWALUACJI

- ❖ Liczba osób, które skorzystały z opieki wytchnieniowej,
- ❖ Liczba prowadzonych badań profilaktycznych i programów zdrowotnych,
- ❖ Liczba programów i projektów na rzecz osób starszych i niesamodzielnych,
- ❖ Liczba osób/rodzin korzystająca z pomocy asystenta osoby niepełnosprawnej.

OCZEKIWANE REZULTATY

- ❖ Zwiększenie wsparcia dla osób starszych i niesamodzielnych,
- ❖ Zwiększenie wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ❖ Zmniejszenie skali zjawiska izolacji społecznej,
- ❖ Aktywizacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

Cel operacyjny 2.3.**ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI DLA OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI**

Kierunek działań 2.3.1.	Usuwanie barier architektonicznych.
Kierunek działań 2.3.2.	Podnoszenie poziomu dostępności cyfrowej.

Kierunek działań 2.3.3.	Wprowadzenie narzędzi umożliwiających placówkom, instytucjom swobodną obsługę osób ze szczególnymi potrzebami.
Kierunek działań 2.3.4.	Przeprowadzenie akcji informacyjnych, spotkań, warsztatów na temat funkcjonowania społecznego osób ze szczególnymi potrzebami.
Kierunek działań 2.3.5.	Dostosowanie mieszkań będących w zasobie gminy do wymaganych standardów.
Kierunek działań 2.3.6.	Niwelowanie bariery dostępu do usług w tym rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami

WSKAŹNIKI EWALUACJI

- ❖ Liczba budynków użyteczności publicznej bez barier architektonicznych,
- ❖ Liczba osób ze szczególnymi potrzebami korzystających z nowych funkcjonalności cyfrowych gminy,
- ❖ Liczba nowo zastosowanych rozwiązań cyfrowych;
- ❖ Liczba przeprowadzonych spotkań informacyjnych dotyczących dostępności dla mieszkańców, np. w szkołach,
- ❖ Liczba udostępnionych materiałów informacyjnych,
- ❖ Liczba mieszkań socjalnych dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami,
- ❖ Liczba osób ze szczególnymi potrzebami zamieszkująca dostosowane mieszkania.

OCZEKIWANE REZULTATY

- ❖ Zwiększenie dostępności usług dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- ❖ Poprawa warunków życia osób ze szczególnymi potrzebami,
- ❖ Budowanie świadomości społecznej mieszkańców na temat osób ze szczególnymi potrzebami,
- ❖ Aktywizacja społeczna i zawodowa osób ze szczególnymi potrzebami.

CEL STRATEGICZNY III:

Przeciwdziałanie przemocy, uzależnieniom i bezrobociu



3.1. Działania przeciwdziałające skutkom przemocy i uzależnień

3.2. Międzysektorowy system wsparcia kadry pracującej w obszarze pomocy społecznej

3.3. Poprawa zatrudnialności osób pozostających bez zatrudnienia, znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy

Zjawisko **przemocy** jest najczęściej nieodłącznie **związane z problemem uzależnień**. Choć problemy uzależnień i przemocy nie pozostają w bezpośredniej zależności przyczynowo - skutkowej, należy pamiętać, że spożywanie alkoholu i narkotyków jest czynnikiem ryzyka dla wystąpienia przemocy w rodzinie. Oba obszary mają szereg cech wspólnych, wynikają m.in. z poczucia frustracji i bezsilności oraz braku umiejętności panowania nad emocjami. W obu dochodzi do utraty kontroli nad sytuacją. Funkcjonują one zazwyczaj na zasadzie „błędne koło”: frustracja-agresja-uzależnienie lub frustracja -uzależnienie-agresja. Problem ten w ostatnich latach poszerza swój zakres, pojawiają się nowe formy uzależnień (narkotyki, uzależnienia behawioralne oraz cyberprzemoc). Stanowi to szczególne wyzwanie systemowe zarówno na poziomie lokalnym jak i w skali kraju. W wielu przypadkach wspomniane wyżej problemy skutkują również utratą stanowiska pracy, a w **konsekwencji bezrobociem**, co może potęgować poczucie bezsilności i dalsze popadanie w uzależnienia.

Kontynuacja wsparcia dla osób biernych zawodowo, uzależnionych oraz będących zarówno ofiarami jak sprawcami przemocy, **międzysektorowa współpraca** lokalnych władz, organizacji pozarządowych oraz sektora prywatnego, przy jednoczesnym wsparciu finansowym ze środków krajowych oraz unijnych spowoduje **poprawę sytuacji mieszkańców w gminie**.

Cel operacyjny 3.1.**DZIAŁANIA PRZECIWDZIAŁAJĄCE SKUTKOM PRZEMOCY I UZALEŻNIEŃ**

Kierunek działań 3.1.1.	Wspieranie placówek oświatowych w realizacji programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
Kierunek działań 3.1.2.	Uruchomienie i wsparcie istniejących punktów poradnictwa w zakresie uzależnień, przemocy.
Kierunek działań 3.1.3.	Organizacja zajęć w świetlicach środowiskowych.
Kierunek działań 3.1.4.	Szerokie poszukiwanie dostępnych środków finansowych na działania z zakresu przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom.
Kierunek działań 3.1.5.	Edukacja rodzin w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przeciwdziałania przemocy (m. in. warsztaty).
Kierunek działań 3.1.6.	Wspieranie działań profilaktycznych i wczesnej interwencji w rodzinie.
Kierunek działań 3.1.7.	Promowanie zdrowego trybu życia.
Kierunek działań 3.1.8	Systematyczny monitoring sprzedaży napojów alkoholowych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.
Kierunek działań 3.1.9	Przeciwdziałanie nowym formom uzależnień (m. in. cyberuzależnienia) i przemocy (cyberprzemoc) – kontynuacja.
Kierunek działań 3.1.10	Stwarzanie warunków do powstania grup wsparcia.
Kierunek działań 3.1.11	Zapewnienie schronienia dla ofiar przemocy.
Kierunek działań 3.1.12.	Współpraca z PCPR w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach.

WSKAŹNIKI EWALUACJI

- ❖ Liczba programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
- ❖ Liczba osób, które skorzystały z punktów poradnictwa,
- ❖ Liczba osób i rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty,
- ❖ Liczba zrealizowanych zajęć w świetlicach środowiskowych,
- ❖ Liczba ośrodków wsparcia dziennego,
- ❖ Liczba osób biorących udział w terapii,
- ❖ Liczba warsztatów dla rodzin,
- ❖ Liczba podjętych działań w ramach wczesnej interwencji,
- ❖ Liczba działań promujących zdrowy styl życia,

- ❖ Liczba punktów handlowych sprzedających napoje alkoholowe, które zostały poddane kontroli
- ❖ Liczba ofiar przemocy, którym udzielono schronienia.

OCZEKIWANE REZULTATY

- ❖ Wzrost świadomości społecznej na temat skutków uzależnień,
- ❖ Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinach,
- ❖ Zmniejszenie liczby osób uzależnionych,
- ❖ Zwiększenie dostępu do usług terapeutycznych,
- ❖ Wzrost efektywności działań prewencyjnych,
- ❖ Zmniejszenie zjawiska patologizacji społeczeństwa.

Cel operacyjny 3.2.**MIEDZYSEKTOROWY SYSTEM WSPARCIA KADRY PRACUJĄCEJ W OBSZARZE
POMOCY SPOŁECZNEJ**

Kierunek działań 3.2.1.	Bieżąca wymiana informacji o pojawiających się zgłoszeniach osób uzależnionych.
Kierunek działań 3.2.2.	Współpraca instytucjonalna (m. in. policja, sąd, kurator).
Kierunek działań 3.2.3.	System wsparcia dla kadry pomocy społecznej, organizacja i finansowanie szkoleń.
Kierunek działań 3.2.4.	Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu kadry pomocy społecznej.

WSKAŹNIKI EWALUACJI

- ❖ Liczba instytucji współpracujących w ramach wsparcia osób uzależnionych,
- ❖ Liczba szkoleń dla kadry pomocy społecznej,
- ❖ Liczba uczestników szkoleń z zakresu usług OPS.

OCZEKIWANE REZULTATY

- ❖ Zwiększenie kompetencji kadry z obszaru pomocy społecznej, jednostek policji oraz specjalistów psychologów w zakresie metod pracy z ofiarami przemocy i uzależnień,
- ❖ Zmniejszenie skali zjawiska wypalenia zawodowego wśród kadry.

Cel operacyjny 3.3.**POPRAWA ZATRUDNIALNOŚCI OSÓB POZOSTAJĄCYCH BEZ ZATRUDNIENIA,
ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W SZCZEGÓLNIE NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI NA RYNKU
PRACY**

Kierunek działań 3.3.1.	Prowadzenie programów edukacyjnych dla młodzieży i osób dorosłych m.in. w zakresie samozatrudnienia.
Kierunek działań 3.3.2.	Organizacja spotkań z pracodawcami.
Kierunek działań 3.3.3.	Doradztwo zawodowe.
Kierunek działań 3.3.4.	Dostosowanie edukacji do potrzeb lokalnego rynku pracy np. nowe kierunki.
Kierunek działań 3.3.5.	Siatka współpracy pomiędzy pracodawcami a gminą (np. oferty pracy na stronie www. gminy).
Kierunek działań 3.3.6.	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie realizacji projektów, programów dotyczących pozyskiwania pracy.
Kierunek działań 3.3.7.	Rozwój transportu publicznego / umożliwianie dojazdu do miejsc pracy.
Kierunek działań 3.3.8	Zwiększenie liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach.

WSKAŹNIKI EWALUACJI

- ❖ Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw,
- ❖ Liczba nowych podmiotów, wpisanych do rejestru REGON,
- ❖ Liczba przeprowadzonych spotkań z zakresu doradztwa zawodowego,
- ❖ Liczba zrealizowanych szkoleń, kursów zawodowych,
- ❖ Liczba ofert pracy zamieszczana na stronie www gminy,
- ❖ Liczba miejsc w przedszkolach, żłobkach i klubach malucha.

OCZEKIWANE REZULTATY

- ❖ Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, zwiększenie liczby miejsc pracy
- ❖ Wsparcie osób o niskim statusie materialnym
- ❖ Rozwój kwalifikacji zawodowych, zwiększenie potencjału społeczności lokalnej
- ❖ Spadek liczby osób uzależnionych z przyczyn bezradności ze względu na brak pracy,
- ❖ Zwiększenie możliwości zapewnienia opieki dzieciom do lat 3 i związany z tym wzrost aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi.

4. HARMONOGRAM REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH CELÓW OPERACYJNYCH ZAKŁADA ICH WDRAŻANIE W SPOSÓB CIĄGŁY W LATACH 2023-2030



Konkretny czas realizacji danego celu będzie uzależniony od:

- możliwości pozyskania finansowania danego celu, w tym w szczególności ze źródeł zewnętrznych,
- stopnia zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców Gminy na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Przewiduje się następujące źródła finansowania celów zawartych w Strategii:

- środki własne,
- środki z budżetu centralnego,
- środki organizacji, które będą wspólnie z OPS realizować projekty (np. NGO),
- środki funduszy krajowych,
- środki strukturalne Unii Europejskiej.

Poniższa tabela pokazuje planowane środki finansowe, które zostaną zaangażowane do realizacji kierunków działań zawartych w niniejszej Strategii. Przedstawione środki finansowe obejmują wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie Gminy (wydatki wykonane na podstawie sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetowych OPS). Uwzględniono 7% coroczny wzrost wydatków. Dodatkowo od każdej z kwot odjęto średnią kwotę wypłacanego świadczenia 500+ z ostatnich czterech lat, ze względu na fakt, iż od 2022 roku świadczenie wypłaca Zakład Ubezpieczeń zdrowotnych. Średnia z lat 2019-2022 wynosi 13 196 231,58 zł.

Tabela 12. Ramy finansowe Strategii

rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kwota [zł]	21 637 237,35	24 075 580,18	26 684 607,00	29 476 265,70	32 463 340,51	35 659 510,55	39 079 412,50	42 738 707,59

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz sprawozdania z działalności OPS w Myśliborzu

Należy mieć na uwadze, że kwoty te mogą ulec znacznym zmianom na przestrzeni lat ze względu na makrootoczenie Gminy, na które władze nie mają wpływu m.in. zmiany klimatyczne, transformacja energetyczna, epidemie czy konflikty zbrojne. Warto zauważyć także, że w samym 2022 roku mieszkańcom dodatkowo wypłacono:

- dodatek osłonowy – 2275 wniosków na kwotę 1 276 793,81 zł,
- dodatek węglowy - 2616 wniosków na kwotę 6 603 000,00 zł,
- świadczenia dla obywateli Ukrainy – 1 382 616, 25 zł (w tym: zasiłek rodzinny na dziecko, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła, dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, świadczenie rodzicielskie, zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu państwa, świadczenia jednorazowe w kwocie 300,00 zł oraz kwoty jednorazowe w wysokości 40,00 zł dla osób prywatnych za zapewnienie obywatelom noclegu i wyżywienia przez osoby prywatne)
- z tytułu Ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw – 831 wniosków na kwotę 1 342 000,00 zł.

Gmina Myślibórz będzie na bieżąco analizować sposoby pozyskania finansowania zewnętrznego dodatkowych projektów i inicjatyw. Możliwość zewnętrznego wsparcia finansowego rozwoju Gminy będzie zależeć w szczególności od wielkości środków przeznaczonych przez Unię Europejską na wsparcie rozwoju społecznego w Polsce i zasady podziału środków unijnych pomiędzy poszczególne województwa.

5. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII



Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym cele i działania do roku 2030 w zakresie problematyki społecznej, wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i w samym społeczeństwie. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. Organem odpowiadającym za realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie OPS w Myśliborzu zgodnie z art. 110 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

Monitoring realizacji strategii umożliwia:

- obserwację stanu zaawansowania realizacji poszczególnych działań, umożliwiającą aktualną identyfikację problemów w ich realizacji;
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację;
- weryfikację zgodności założonych celów i efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków;
- kontrolę postępu prac związanych z realizacją poszczególnych celów operacyjnych.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji strategii są wyznaczone działania. Dokument wyznaczył główne kierunki w jakich należy podążać, by osiągnąć zamierzone cele. Jednak nie wszystkie zdarzenia da się przewidzieć, dlatego tak istotny jest monitoring Strategii. W szczególności w obecnej sytuacji kryzysu związanego z pandemią, stały nadzór i kontrola stają się jednym z głównych elementów prawidłowej realizacji założonych celów. Monitorowanie odbywać się będzie z wykorzystaniem wskaźników realizacji określonych w Strategii w rozdziale 3 dla każdego z celów operacyjnych.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28 aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

W trakcie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Myślibórz na lata 2023-2030, konieczna będzie aktualizacja lub opracowanie dokumentów programowych zarówno jednorocznych jak i wieloletnich.

Wśród programów, które wymagać będą opracowania lub aktualizacji wymienić można:

- Gminny program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

- Program Przeciwdziałania Narkomanii;
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- Program Wspierania Rodziny;
- Plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości

System ewaluacji polega na ocenie i interpretacji zgromadzonych danych, dotyczących realizacji strategii w odniesieniu do jasno sformułowanych kryteriów jakości oraz efektów wdrażania poszczególnych działań. Ponadto ewaluacja pozwala wyjaśnić, dlaczego wartości wskaźników nie zostały zrealizowane i jakie są przyczyny wystąpienia problemów oraz jak je rozwiązać. Wskaźniki realizacji działań, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, zostały wskazane przy poszczególnych celach operacyjnych. Zostały one określone w oparciu o przewidywane efekty działań. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport, zawierający dane liczbowe, ukazujący stopień osiągnięcia założonych celów oraz informację czy szacunkowe ramy finansowe na realizację działań okazały się wystarczające. Ewaluacja Strategii w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań zostały odpowiednio zaplanowane.

6. PODSUMOWANE I WNIOSKI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Myślibórz jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych.

Założone sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. W związku z tym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych tak, aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub skrócić czas ich trwania. Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej.

W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych, a także gospodarczych związanych z konfliktem zbrojnym w Ukrainie czy zmianami

klimatycznymi, za którymi idzie transformacja energetyczna całego kraju. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców Gminy Myślibórz i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym.

Głównym założeniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Myślibórz jest fakt, iż realizacja ma przyczynić się do zwiększenia jakości życia mieszkańców wszystkich grup społecznych. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

7. WYKAZ SKRÓTÓW

BHP – Bezpieczeństwo i Higiena Pracy
CIS – Centrum Integracji Społecznej
DPS – Dom Pomocy Społecznej
GUS – Główny Urząd Statystyczny
KDR – Karta Dużej Rodziny
KIS – Klub Integracji Społecznej
MOK – Miejski Ośrodek Kultury
MUTW – Myśliborski Uniwersytet Trzeciego Wieku
MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
NGO - non governmental organisation – organizacje pozarządowe
OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej
OSP – Ochotnicza Straż Pożarna
OzN – Osoby z Niepełnosprawnościami
PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
REGON – Rejestr Gospodarki Narodowej
RODO – Rozporządzenie Ogólne o Ochronie Danych Osobowych
SMAK – Spotkania Młodych Autorów i Kompozytorów Piosenki
SRPS – Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy
ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Urząd Miejski w Myśliborzu



ul. Rynek im. Jana Pawła II 1

74-300 Myślibórz

e-mail: mysliborz@mysliborz.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Myśliborzu



ul. 1 Maja 19

74-300 Myślibórz

e-mail: ops@mysliborz.pl

We współpracy z:



ul. Grochowska 35

60-277 Poznań

e-mail: jst@wanir.edu.pl

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opracowano w oparciu o materiały źródłowe pracowników, Urzędu Miejskiego w Myśliborzu, Ośrodka Pomocy Społecznej w Myśliborzu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Myślibórz. Elektroniczna wersja Strategii znajduje się na stronie internetowej Gminy Myślibórz <https://mysliborz.pl/>, Ośrodka Pomocy Społecznej <https://ops.mysliborz.pl/> oraz w Biuletynie Informacji Publicznej obu instytucji.